

Sandeviften

Fugle, natur & miljø i Vestjylland

*Bynkefugl, maj 1998
Kirstian Koh Nielsen*

ÅRSRAPPORT

2/98

1997

Ringkøbing
Amt

Lokal afdeling

SANDEVIFTEN- udgives af Dansk Ornitologisk Forening lokalafdeling i Ringkøbing Amt

REDAKTION: Jette Clemmesen, Tarm - Ole C. Olsen, Aulum - Carsten Laursen, Herning

ADRESSE: Jette Clemmesen, Tjørnevej 3, 6880 Tarm - 97 37 25 77

TRYKKERI: Stoholm Trykkeri

GIRO: 9224904 v/Kasserer, Erik Enevoldsen, Holmsland Klitvej 126 6950 Ringkøbing

ABONNEMENT: For de 4 numre i 1998 :60 kr.
Løssalg Årsrapporten :40 kr.
Øvrige numre :20 kr.
Gamle numre :5-10 kr. + porto.

ÅRSRAPPORTEN: Sandeviften nr. 2 udkommer medio maj.

DEADLINES FOR NR. 3: 15/8

UDKOMMER: 20/9

TEGNERE: Forside: Kristian Kirk Nielsen
Øvrige: Peter Kristensen, Jens Overgaard Christensen, Kristian T. Olsen, o.a.

KÆRE LÆSERE

Ja, så er der allerede gået et år. I alt er der indsendt over 13.000 observationer, hvilket er ny rekord. Uden disse kunne vi ikke lave en så fyldig rapport. Og dette til glæde for overvågningen af amtets fugleliv. **Mange tusinde tak for det!**

1997 blev et år på godt og ondt. For at starte med det negative, så sås der overhovedet ingen Urfugle på Vind Hede! Endvidere synger Toplærken også på sidste vers.

Et rekordår blev det derimod for Hedeheg, Vagtel, Tinksmid og Mudderklire. Pomeransflugl, Sortterne og Ringdrossel kunne også fremvise flotte tal.

Ved havet fik "havtossene" mange gode minder med hjem. Der sås rekordmange Store Stormsvaler, Suler og Sabinemåger. Endvidere var der mange Sodfarvede Skræpper og Storkjover.

Af sjældne fugle kan nævnes 3 førstegangsigttagelser for amtet: Lille Bjevgård, Stellersand og Sortvinget Braksvalc, så nu er der i alt observeret 338 arter i Ringkøbing Amt. Endvidere fik vi nærmest invasion af hvide hejrer og for andet år i træk mange Skestørke. Desuden var der mange fuglekiggere, der fik sig en oplevelse med århundredets megainvasion af de sømke Hvalvingede Tern.

Allt dette kan I læse om i denne rapport. En tippe om et medtaget månedsmånedstallene for de fleste vandfuglearter. Endvidere kan ynglefugletallene fra Ringkøbing Amt deles i en selvstændig rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser.

Redaktionen

Årsrapporten for 1997.

Bearbejdning af materialet:

Allan Kjær Villesen:	Lommer til Suler
Ole Olsen:	Skarv til Flamingo
Kristian Kirk Nielsen:	Svaner
Morten J. Hansen:	Gæs
Karl Erik Kristensen:	Svømmecænder
Erik Enevoldsen:	Dykænder
Henning Sørensen:	Rovfugle
Peter R. Pedersen:	Hønsfugle
Ulf E. Møller:	Strandskade til Vibe
Ole Amstrup:	Resten af Vadefuglene
Gerner Majlandt:	Kjover, Måger og Terner
Egon Østergård:	Alkefugle til Spætter
Christian Svane:	Lærker indtil Sangere
Lars Holm:	Sangere til og med Mejsler
Jette Clemmensen:	Pirol til Kornværting

Indsamling og fordeling af iagttagelser: Gerner Majlandt

Redaktion og indskrivning: Gerner, Ole og Henning

Korrektur: Eigil Thomasen

Anvendte forkortelser.

pull.	=	pullus, d.v.s unge fra klækning til flyveevne opnås.
juv.	=	juvenil, d.v.s ungfugl i den første rigtige fjerdragt frem til den første vinterdragt opnås gennem fældning af kropsfjerene.
imm	=	immature, d.v.s ikke ynglende ungfugle fra første vinterdragt til kønsmodenhed.
ad	=	adult, d.v.s voksen, kønsmoden fugl.
1k, 2k	=	alder i kalenderår. En fugl er i sit første kalenderår (1K) fra klækning om sommeren og frem til nytår, derefter 2K hele det følgende kalenderår.
r, rast	=	rastende fugl.
t, træk	=	trækkende fugl
f, fou.	=	fouragerende, d.v.s spisende fødesøgende fugl.
syng	=	syngende fugl.
n,s,ø,v	=	nord, syd, øst, vest - angiver trækretning.
p, primo	=	dagene 1 til d. 10 i måneden.
m, medio	=	dagene 11 til d. 20 i måneden.
u, ultimo	=	dagene 21 til d. 31 i måneden.
SU	=	DOF's Sjældenhedsudvalg.
sdr.	=	fugl i sommerdragt.
vdr.	=	fugl i vinterdragt.
♂ ell. M	=	han
♀ ell. F	=	hun

Indsendere af materiale til årsrapporten.

AH	Arne Hartelius	Lemvig	JØO	Jan Østerby Olesen	Ikast
AKV	Allan Kjær Villesen	Lemvig	KEK	Karl Erik Kristensen	Ringkøbing
ASF	Alex Sand Frich	København	KJ	Karen Jakobsen	Struer
ATJ	Asta Thomsen Jensen		KJØ	Karin Jørgensen	Holstebro
BD	Bo Daugård	Ikast	KKN	Kristian Kirk Nielsen	Harboøre
CH	Christian Hjort	Vinderup	KM	Kaj Madsen	Engesvang
CL	Carsten Laursen	Herning	KO	Kent Olsen	Viborg
DFL	Dof's Fugle Linje		LH	Lars Holm	Spjald
DMU	Danmarks Miljøundersøgelser	Kalø	LN	Leif Novrup	Vinderup
EE	Erik Enevoldsen	Ringkøbing	MAD	Mark Desholm	Århus
EEM	Erik Ehmsen	Fyn	MBA	Mogens Bak	Hemmet
ET	Eigil Thomsen	Ringkøbing	MJH	Morten J. Hansen	Århus
EØ	Egon Østergaard	Ikast	NPB	Niels Peter Brøgger	Ikast
FH	Flemming Hansen	København	NUP	Niels Ulrik Pedersen	Staby
FT	Flemming Thomsen	Kibæk	OA	Ole Amstrup	Vemb
GM	Gerner Majlandt	Struer	OO	Ole C. Olesen	Aulum
GTA	Gert Thorhauge Andersen	Aulum	PF	Peter Flansmose	Holstebro
GTW	Gorm T. Wæhems	Skive	PKR	Peter Kristensen	Hurup
HKN	Henrik Knudsen	Tipperne	PP	Peter R. Pedersen	Holstebro
HP	Hans Pinstrup	Horsens	SEE	Sten Egholm Engelbøl	Herning
HRS	Henning R. Sørensen	Vinderup	SEP	Sten Erik Petersen	Ringkøbing
HS	Henrik Stenholt	Ikast	SJ	Steen Jensen	Borbjæg
HT	Henry Thøgersen	Holstebro	T	Tippernes feltstation	
HWJ	Henning W. Jensen	Holstebro		Danmarks Miljøundersøgelser	
IG	Inge B. Gudnitz	Ikast	TK	Tommy Kristensen	Herning
JB	Jens Ballegaard	Velling	TM	Tage Madsen	Tarm
JC	Jette Clemmensen	Tarm	UCV	Ulrik & Christian Svane	Vinderup
JHK	Jens Hasager Kirk	Tarm	UEM	Ulf E. Møller	Ringkøbing
JN	Jørgen Nørgaard	Lemvig	V	Vejlernes feltstation	
JRN	Jørgen R. Nielsen	Ringkøbing		Danmarks Miljøundersøgelser	
JRP	Jens Ryge Petersen	Silkeborg			

Vedrørende sjældne fugle

Fund af arter og racer på SU's liste skal godkendes før de kan offentliggøres i Sundeviden. Beskrivelse skal indsendes til SU på DOF's adresse (se Fugle). SU har en gennemsnitlig ekspeditionstid på ca. 6 måneder. Indsenderen bedes oplyse, om en beskrivelse vil blive tilsendt SU.

Foruden arter/racer på SU-listen skal følgende lokale sjældenheder også tilsendes SU:

Kongeædderfugl og Stellensand.

Desuden forbeholder redaktionen sig retten til at kræve specielle iagttagelser godkendt, hvis de afviger meget med hensyn til sted, årstid eller antal. Også i disse tilfælde vil observatøren blive kontakket.

En lille opsang.

Mange af havobservatorerne glemmer at skrive adressen på deres kartotekarkiver, og hvordan skal vi i redaktionen så vide, om observationen gælder fugle med adressen N, N eller R? Husk også at skrive klokkeslet. Det ville også være en lettelse for redaktionen, hvis man skrev medlemsnummer på kortet.

Materialet til årsrapporten 1997

Materialet til denne rapport består af i alt 12.976 indtastede observationer af 1.187.108 fugle, fordelt på 269 arter, indsendt af 61 observatorer.

Observationer og observationsdage på de 20 bedst dækkede lokaliteter i Ringkøbing amt.				
Lokalitet	obsere	Antal Obs.	obsdage	gns obs pr dag
1. Harboøre tange	20	1228	107	11
2. Sønderlem vig	11	1131	73	15
3. Geddal enge	15	1061	102	10
4. Værnengene	18	808	136	6
5. Tipperne	5	637	174	4
6. Langerhuse	5	612	62	10
7. Vejlbj klit	9	599	41	15
8. Vest Stadil fjord	24	577	99	6
9. Bøvling fjord	9	397	42	9
10. Sønderlem vig, fjorden	11	336	60	6
11. Nørre Lyngvig	7	330	62	5
12. Nissum bredning	8	210	35	6
13. Skjern enge	22	192	61	3
14. Plet egne/Sønderholm enge	4	165	36	5
15. Skjern å-munding	9	157	46	3
16. Veserne	9	138	24	6
17. Stadil fjord	11	132	33	4
18. Hvide Sande	10	129	51	3
19. Klægbanken	9	113	28	4
20. Borris hede	10	109	16	7

Rødstrubet Lom (*Gavia stellata*): 00020

I 1997 er 33% af årets smålommer bestemt til denne art, hvilket er lidt færre end normalt. Se fælles kommentarer for alle smålommer.

Største iagttagelser (ingen over 100 fugle!): 11/2 67 Nr. Lyngvig (OA), 19/4 54 Hvide Sande (BE), 25/9 51 Langerhuse (KKN), 25/10 40 Vejby klit (MJH) og 4/11 43 Vejby klit (GM).

Udenfor Nord søen 6 iagttagelser: 16/2 1 Skjern å (MBA), 22/2 1 Kilen (GM), 27/2 1 Felsted kog (OA), 15/3 + 7/4 1 Sønderlem vig (GTA, GTW, HRS) og 27/12 9 Nissum bredning (OA).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
	156	18	147		37	23	22	184	443	97	15

Total: 1142 Antal indsendere: 16 Antal lokaliteter: 16

Sortstrubet Lom (*Gavia arctica*): 00030

24 smålommer er bestemt til denne art, alle fra Nord søen: 11/2 1, 24/3 1, 11/5 1, 18/9 3, 3/10 1, 14/10 1, 18/10 2 og 22/10 1 Nr. Lyngvig (OA, EE, KEK, GM, JHK), 12/4 1 Bovbjerg (OA), 25/4 1 Husby klit (UEM), 11/9 1, 29/9 1 og 3/10 1 Langerhuse (KKN), 21/9 3, 28/9 1, 4/10 1, 5/10 1 og 6/10 1 Vejby klit (GM, AKV, JN, HRS, LN).

Smålom sp. (*Gavia stellata/arctica*)

Iagttagelser over 100 fugle:

Forår: 27/3 101 Nr. Lyngvig (EE).

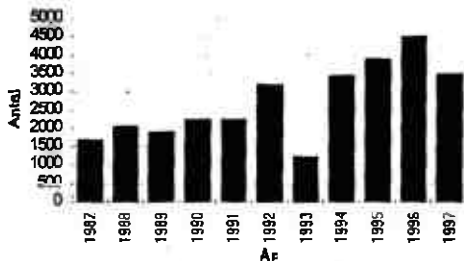
Efterår: 28/9 102 Bovbjerg (PP), 30/9 259, 3/10 340 og 11/10 126 Nr. Lyngvig (EE), 5/10 173 og 11/10 174 Vejby klit (GM, HRS).

Alle iagttagelser er fra Nord søen.

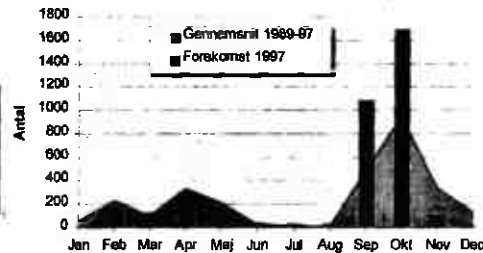
Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
	11	108	27		3	3	1	891	1233	14	

Total: 2291 Antal indsendere: 15 Antal lokaliteter: 6

Antal 1987-1997 (alle smålommer)

Månedsfordeling 1997 (alle smålommer)

For første gang i flere år blev der ikke sat ny rekord for smålommer i 1997, men årets forekomster er dog de fjerde højeste og på niveau med 1994. Der var kun få dage med over 100 fugle, hvilket, sammenholdt med lidt flere indsendere og tilsyneladende pæn aktivitet ved havet, tyder på middelmådige forekomster langs kysterne. Sortstrubet Lom udgør med 24 fugle kun 0,7% af materialet. Året karakteriseres især ved store forekomster i sep-okt, mens vinter- og forårs månederne ligger lidt under gennemsnittet.

Islom (*Gavia immer*): 00050

Et normalt år med enkelte fugle langs Vestkysten. De fleste år ses 1-5 fugle i amtet.

2 iagttagelser: 13/10 1 ad Nr. Lyngvig klit (GM, AKV) og 2/11 1 N Langerhuse (KKN).

Hvidnæbbet Lom (*Gavia adamsii*): 00040

Hele 2 iagttagelser i 1997. Det er 8. år i træk arten er set i amtet.

2 iagttagelser: 11/10 1 ad sdr. Nr. Lyngvig (EE, JB) og 4/11 1 juv S Vejby klit (GM).

Lille Lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*): 00070

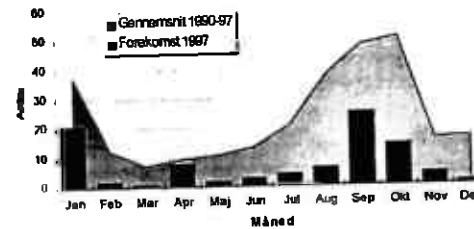
Efter rekordåret 1995 var der i 1996 en tilbagegang i antallet af iagttagelser på 46% - dette er i 1997 yderligere forstærket med en ny tilbagegang på hele 64% i forhold til 1996, så antallet er nu helt nede på det lave niveau fra 1987-88. Forekomsterne har været under gennemsnittet i alle årets måneder. Der er meget tyndt med yngleoplysninger og ingen store forekomster af fugle. Antallet af indsendere er normalt.

Iagttagelser af >4 fugle: 3/9 5 Geddal enge (HRS), 30/9 5 Søby sø (PP) og 25/10 7 Skjern enge (TM).
Oplysninger om 1 sikker og 4 sandsynlige ynglepar: 25/7 1 par med 2 pull Sønderlem vig (UCV, LN), 2/4 2 par S for Fæsteholt (PP), 5+13/4 2 Branddam v. Vind kirke (LH), 2/6 1 par Feldborg hede (OO, EØ), 10/6 1 par Kærgårdsmølle (GM) og 31/5 2 Vildbjerg (OO).

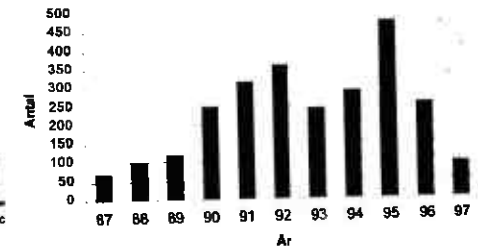
Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
21	2	1	8	2	3	4	6	25	14	4	1

Total: 89 Antal indsendere: 18 Antal lokaliteter: 21

Månedsfordeling 1997

Antal 1987-1997

Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus*): 00090

En anelse fremgang i forhold til det lave niveau fra 1996 - måske flere års tilbagegang nu er stoppet eller måske endda vendt. Materialet kan dog være svært at vurdere. Der er indsendt observationer fra lidt flere lokaliteter end i 1996, men af noget færre indsendere. Max. tallene fra de store lokaliteter tyder på rimelige forekomster. Der er registreret lidt flere ynglepar end i 1996, men det skyldes at der er optalt på lidt flere og andre lokaliteter.

Yngleoplysninger om 75-100 par: 8-12 par Sønderlem vig (HRS, PP), 1 par Geddal enge (GTW, GTA), 2-4 par Helle sø (HRS), 10-15 par Skalle sø (HRS, GM), 7-10 par Kilen (GM), 11-13 par Vesperne (OA), 16-20 par Husby/Nørre søer (OA), 7-10 par V. Stadil fjord (OA), 10-12 par Stadil fjord (OA), 2 par Ilur (OA) og 1 par Skjern enge (KEK).

Max. tal fra lokaliteter med >20 fugle: Ringkøbing fjord: 26/10 191 (HKN) - er årets største iagtt.
 Nissum bredning: 27/12 79 (OA,DMU). Veserne: 18/5 22 (AKV). Husby/Nørre sø: 24/5 28 (OA).
 Sunderlem vig: 30/4 43 (HRS,HWJ). Sunds sø: 6/10 32 (PP). Flyndersø: 23/11 133 (HRS,PP).
 Felsted kog: 9/3 35 (OA). Skjærn enge: 12/4 37 (TM). Stadil fjord: 17/10 28 (KEK).
 Vest Stadil fjord: 16/10 68 (DMU).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
7	30	120	230	291	106	122	154	102	437	352	107

Total: 2021 **Antal indsendere: 18** **Antal lokaliteter: 41**

Gråstrubet Lappedykker (*Podiceps grisegena*): 00100

Året 1997 blev det hidtil bedste med 97 iagttagelser. Dette skyldes primært mange fugle fra ynglelokaliteterne i maj samt pænt med fugle fra Nordsøen i aug-okt. De største iagttagelser er derimod ikke videre imponerende. Antallet af indsendere er som året før, men der er indsendt fra flere lokaliteter. 4-8 ynglepar er helt i top, men det kan bekymre at der ingen unger er set.

Iagtt. er fordelt med: 51% fra ynglelokaliteter/søer, 49% fra Nordsøen/Limfjorden.

Største iagttagelser: 10/5 5 Veserne (AKV), 2/8 5 og 26/10 5 Langerhuse (KKN).

Yngleoplysninger:

Sikre: 10/5 2 par redebyggende Noret, Veserne (AKV), 25/5 1 par på rede Store Ryde Mølle (LN), 4/6 1 på rede Stenholt skov (BD). Der er ingen iagttagelser af unger.
Sandsynlige: 12/4-2/6 2 Sønr. 4, Ikast (IG,HD), 11/5 2 Ravnholt sø (BD) og 19/5 2 St. Linnebjerg (BD).
Mulige: 27/4 1 Søby sø (BD).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
	2	1	13	25	5	5	15	9	18	2	2

Total: 97 **Antal indsendere: 16** **Antal lokaliteter: 20**

Nordisk Lappedykker (*Podiceps auritus*): 00110

Iagttagelser af 4 fugle: 25/3 20/4 1 i Harboøre tange (V.HRS,OA,AKV,OO,KKN,UEM) - først i vdr, så tid og til sidst sidst. 30/8 1 i Vejlbj klit (GM,JN) og 1/10 2 Nr. Lyngvig (EE).

Northalset Lappedykker (*Podiceps nigricollis*): 00120

Nkaldt være optimistiske var der 34 ynglepar i amtet i 1997 - men ynglesuccesen er fortsat lav, og kun 4 par har med sikkerhed fået i alt 6 unger ud af anstrengelserne. Der er registreret ca. 66% flere fugle end i perioden 1994-96, hvilket trods alt er et positivt tegn - men niveauet er dog fortsat noget under det høje antal i 1993.

Iagttagelser fra 4 ynglelokaliteter:

Veserne: Max.: 40 ad 10/5 og 24 ad 4 juv 22/6 (AKV). 3-20 par - fortsat ringe ynglesucces!
Husby/Nørre sø: Max.: 8 ad 24/5 (OA) og 14/5 5 par (EE). 0-5 par
Borrishede: Max.: 6 ad 8/5 (OO,LN) og 1 ad 2 juv 11/7 (BD) 1-3 par
Søby-området: Max.: 11 ad 27/4 (BD). 0-6 par

Andre lokaliteter: 30/8 1 Husby klit (UEM,EE), 29/9 1 Nr. Lyngvig (EE) og 15/10 1 Lyngvig fyr (JHK).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
			16	148	46	37	21	1	1		

Total: 270 **Antal indsendere: 18** **Antal lokaliteter: 7**

Mællemuk (*Fulmarus glacialis*): 00220

Et pænt år noget over gennemsnittet for 90'erne, hvor kun 1994 kunne byde på flere fugle. Der er dog fortsat langt til de store forekomster i sidste halvdel af 80'erne. Ingen store træk dage, men en del små til middelstore træk dage i juli og sep-okt måneder, hvorimod aug helt er på nulpunktet. 19 fugle i marts er langt over normalen. Dobbeltså mange indsendere som i 1996 har bidraget med materiale.

Iagttagelser af >50 fugle: 28/7 300 Langerhuse (KKN) og 59 Vejlbj klit (OA,GM), 8/9 85 Langerhuse (KKN), 9/9 107 Vejlbj klit (KKN), 14/9 92 Vejlbj klit (AKV,GM) og 87 Nr. Lyngvig (EE,UEM), 4/10 67 Nr. Lyngvig (OA,KEK) og 55 Langerhuse (KKN).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
		19			46	407	3	475	177		

Total: 1127 **Antal indsendere: 13** **Antal lokaliteter: 6**

Kuhls Skråpe (*Calonectris diomedea*): 00360

En observation af to fugle ved Vejlbj klit i okt. tilsendes SU. Må ikke refereres før godkendelse af SU.

Sodfarvet Skråpe (*Puffinus griseus*): 00430

Vikan igen i år sige "Det næstbedste år i lokalrapporternes tid (1978-97)" idet 1997 med 56 fugle akkurat overgår 1996 med 55 fugle. Gennemsnittet er 21 fugle om året. To fugle i maj er usædvanligt, men ellers er alle fugle set i perioden 24. aug - 5. okt. Hele 80% af året fugle er koncentreret til de første 5 dage af okt, og 4/10 er "trækdagen". Det er usædvanligt at der ingen fugle er set senere end 5. okt.

Iagttagelser af 56 fugle indsendt: 10/5 2 Vejlbj klit (JN), 24/8 1 Husby klit (UEM,JB), 11/9 1 Langerhuse (KKN), 13/9 3 Nr. Lyngvig (EE,UEM,JB,OO,EØ,KEK) og 2 Vejlbj klit (GM,AKV,JN), 22/9 1 Vejlbj klit (GM), 1/10 1 Nr. Lyngvig (EE), 2/10 1 Nr. Lyngvig (KEK) og 1 Vejlbj klit (GM), 3/10 10 Nr. Lyngvig (EE) og 1 Langerhuse (KKN), 4/10 16 Nr. Lyngvig (OA,KEK,EE) og 7 Husby klit (JB) og 3 Vejlbj klit (GM,JN) og 4 Langerhuse (KKN), 5/10 2 Vejlbj klit (HRS,LN,BD,GM,JN).

Almindelig Skråpe (*Puffinus puffinus*): 00460

Et halvsøjljet år med nedgang i antallet for andet år i træk. Gennemsnittet for årene 1978-97 er 10 fugle om året. Den nordlige del af amtet har helt patent på arten i 1997. Årsfordelingen er normal med hovedparten af fuglene i juli måned.

Iagttagelser af 8 fugle indsendt: 18/6 1 Langerhuse (KKN), 27/7 4 Bovbjerg (HT), 28/7 1 S Vejlbj klit (OA,HKN) og 1 N Langerhuse (KKN), 12/10 1 N Vejlbj klit (GM,JN).

Skråpe sp. (*Puffinus sp.*)

Iagttagelser af 3 fugle: 28/7 2 Vejlbj klit (OA,HKN) og 2/10 1 Vejlbj klit (GM).

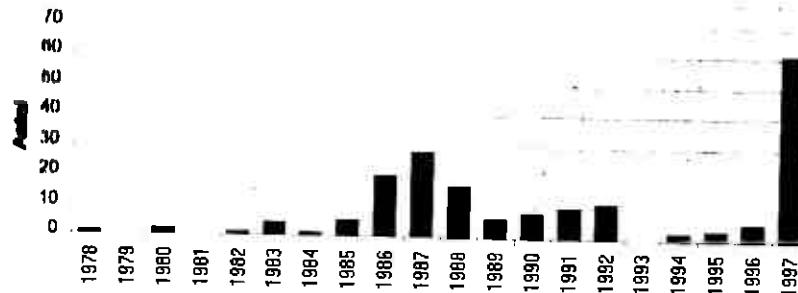
Lille Stormsvaler (*Hydrobates pelagicus*): 00510

To fugle i 1997 svarer til gennemsnittet for årene 1978-97. September er samtidig måneden med flest fugle.
Iagttagelser af 2 fugle: 14/9 2S Vejlbj klit (GM, AKV, JN).

Stor Stormsvaler (*Oceanodroma leucorhoa*): 00550

1997 blev det hidtil bedste år med hele 61 fugle - mere end en fordobling af den hidtidige rekord fra 1987 på 28 fugle. Gennemsnittet for årene 1978-97 er 9 fugle om året. Arten optrådte i to veldefinerede perioder. De største forekomster var midt i sept. med 17. sept. som den helt store trækdag. I herefter var der en pause til de første dage af okt, hvor arten igen optrådte i pænt antal og resten af fuglene sås.

Iagttagelser af 61 fugle: 13/9 4S Nr. Lyngvig (FF, UEM, SEP, KEK) og 2S Husby klit (JB), 14/9 1S Nr. Lyngvig (SEP, UEM, KEK, EE, JB), 15/9 2N Nr. Lyngvig (JB), 16/9 2N Nr. Lyngvig (UEM) og 1N Vejlbj klit (GM), 17/9 20 Nr. Lyngvig (SEP, UEM) og 11S Vejlbj klit (JN), 18/9 1S Langerhuse (KKN), 1/10 7S Nr. Lyngvig (EE), 2/10 1S Vejlbj klit (GM), 1/10 1S Nr. Lyngvig (FF), 4/10 7 Nr. Lyngvig (EE, OA, KEK) og 11/10 1N Langerhuse (KKN)

Stormsvaler sp. (*Hydrobates/Oceanodroma sp.*)

Iagttagelser af 4 fugle: 13/9 3S Nr. Lyngvig (KEK, EE) og 4/10 1 Nr. Lyngvig (OA, KEK).

Sule (*Sula bassana*): 00710

1997 bliver hermed tredje år i træk med ny amtsrekord for arten - og det med en stigning på 10% i forhold til rekorden fra 1996. Antallet af indsendere er samtidig også steget betydeligt. Årets store forekomster skyldes store forekomster i juni-juli, samt især et meget stort efterårstræk i månederne sep-okt. August måned svigter arten derimod ganske og er langt under gennemsnittet.

Første halvår - iagtt. af >50 fugle: 13/6 90 Langerhuse (KKN), 16/6 66 Nr. Lyngvig (EE), 17/6 103 Vejlbj klit (GM), 18/6 226 Vejlbj klit (GM) og 24/6 55 Vejlbj klit (HRS, GM).

Andet halvår - iagttagelser af >200 fugle: 1/7 273 Vejlbj klit (GM), 28/7 218 Vejlbj klit (OA, HKN, GM), 14/9 467 Vejlbj klit (AKV, GM, JN), 1/10 369 Nr. Lyngvig (EE) og 5/10 234 Vejlbj klit (HRS, LN, GM, BD, JN).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
	1	9	36	7	644	900	128	1653	1429	43	
Total: 4850											
Antal indsendere: 20						Antal lokaliteter: 11					

Skarv (*Phalacrocorax carbo*): 00720

Ialt indsendt iagttagelser af 22.675 fugle excl. ynglefugle, hvilket er 8.374 færre end sidste år. En opstilling over de sidste 5 års iagttagelser viser følgende:

År:	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Antal:	8.620	1.989	7.180	19.788	31.049	22.675

Sidste år var der 10 iagttagelser fra Klægbanken af ialt 16.650 fugle, mens der i år ikke er en eneste iagttagelse hvilket er en af forklaringerne på faldet i iagttagelser. Max. tal rastende fra andre udvalgte lokaliteter: 27/4 1600 Olsens pold (OA), 30/7 5.200 Nissum bredning (LH), 14/8 3.000 Skjern-å munding (TM), 22/7 2.952 Tipperne (T).

Yngletal: 2.369 par Olsens pold (T) og 536 par Vinterleje pold (T). De er de eneste yngletal der er indsendt.

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
5	20	653	2078	3369	463	9061	7958	1523	328	10	7
Total: 22.675											
Indsendere: 21			Lokaliteter: 26								

Rørdrum (*Botaurus stellaris*): 00950

Ialt indsendt iagttagelser af 88 fugle som er næsten samme antal som 1996 hvor det var 80 fugle med 166 i 1995 og 97 i 1994. Ud fra paukende fugle vurderes yngleparene til samme antal som i 1996. For de seneste 5 år har udviklingen været:

1993: 65 iagtt. af 19-24 par, 1994: 67 iagtt. af 26-29 par, 1995: 87 iagtt. af 19-29 par, 1996: 80 iagtt. af 17-22 par, 1997: 88 iagt. af 15-20.

Vurderet antal par ud fra paukende fugle på alle indsendte lokaliteter:

Geddal Enge	0-1	par 1 25/4 og 1 30/4 (LN, HRS, HWJ)
Hindø	2	1 9/3, 2 6/4, 1 19/4, 2 27/5, 1 11/7 (ET, UEM, JB, SEP).
Husby sø	1	1 14/5, 1-2 16/5 (KEK, LH)
Høje Sande	1	1 3/6, (1 11/6), 1 19/6 (TM, OA)
Nymindestrømmen	2	2 1/5 (T)
Nørresø	2	2 16/3, 1 9/5, 2 14/5, 1 18/5 (EE, UEM, SEP)
Poldene i Nyminde	0-1	1 11/6 (OA)
Sdr. Lem Vig	3-4	1 8/3, 6 10/3, 4 15/3, 3 22/3, 3 7/4, 6 12/4, 3 27/4, 6 30/4, 3 8/5, 1, 11/5, 3 14/5, 1 22/5, 1 29/5, 1 1/6, 1 4/6 (HRS, GTA, GTW, SJ, PP, LN, GM, LN, HWJ, EØ, OO, UCV)
Stadil Fjord	1-2	2 27/4 (LH)
Vest Stadil Fjord	1	1 16/3, 1 14/5, 1 16/5 (EE, KEK)
Vonå og ådal	0-1	1 20/4, 1 27/4 (SEP)
Værnenge	2	1 6/3, 2 10/3, 1 16/3, 2 26/4, 1 13/5, 1 14/5 (OA, HKN, EE)

Sønderlem Vig er bedste lokalitet hvor de systematiske tællinger har givet op til 6 paukende fugle.

I Nymindestrømmen fandt Tipperne 1 rede med 5 æg.

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	24	29	24	10	1	0	0	0	0	0
Total: 88											
Indsendere: 22			Lokaliteter: 12								

Silkehejre (*Egretta garzetta*): 01190

En fugl iagttaget i 1996 på tre lokaliteter, de to sidste kan dog være samme fugl. Senest iagttaget i amtet i 1994. Alle iagttagelser nævnes:

Væmngene: 11/5-14/5 1 (OA, HKN, JRP, MHA, KEK, SEP, EE)
Geddal Enge: 22/6 1 (HRS, GTW, GM, LN) Ad. med lange nakkefjer.
Tipperne: 26/6 - 1/8 1 ad (T, AKV).

Sølvehjre (*Egretta alba*): 01210

To iagttagelser i 1996: 21/4 1 25/4 1 Væmngene (JRP, HKN), 9/7 - 5/9 1 Tipperne (T).
Arten er nu iagttaget de sidste 5 år i amtet.

Fiskehejre (*Ardea cinerea*): 01220

Indsendt iagttagelse af 3.360 fugle, næsten 50% flere end sidste års 2.461. Til gængæld kun ynglepar fra en koloni, nemlig: 1/6 Sønderlem vig - 10-15 par (HRS). Hvem checker amtets andre kolonier i 1998?

Max. tal fra udvalgte lokaliteter med mere end 30 fugle: 26/1 44 Indfjorden (OA), 19/6 35 Kilen (OA), 30/6 43 Bøvling Fjord (OA), 26/7 65 Ferring Sø (KKN), 30/7 166 Tipperne (T), 5/8 46 Geddal Enge (HRS/HWJ), 13/8 74 Harboøre Tange (KKN), 18/8 167 Væmngene (T), 19/8 40 Vest Stadil fjord (KEK),

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
62	109	301	132	253	310	633	1104	162	139	84	71

Total: 3.360 Indsendere: 21

Lokaliteter: 33

Sort stork (*Ciconia nigra*): 01110

Kun en enkelt iagttagelse indsendt: 16/7 1 Geddal Enge (CII).

Hvid stork (*Ciconia ciconia*): 01140

Ialt 11 iagttagelser af måske 15 fugle. Mange af iagttagelserne af hvid stork stammer fra aviser eller TV. Alle iagttagelser nævnes: 14/4 1 16/4 1 Tvis (ifølge TV-Midtvest), 26/4 1 Tarn (Flemming H. Nielsen, Skanderborg), 19/5 3 Skjern enge (TM), 21/5 3 Yllebjerg (EØ) Fuglene var ikke ringmærkede og blev set i området allerede 18/5, 27/5 2 Engesvang (KM), 8/6 3 Hemmet (EE ifølge Aage Ottosen), 9/6 4 Sdr. Vium (ifølge Ringk. amts Dagblad), 9/6 2 Bøvling sø (KM), 12/6 1 Sdr. Vium (EE ifølge Ringk. amts Dagblad), 14/8 1 Føsterholt (PP ifølge Herning Folkeblad).

Skestork (*Platanus leucorodia*): 01440

Ialt 14 iagttagelser af 19 fugle, men helt sikkert gengangere mellem.

Alle iagttagelser nævnes: 8/4 1 Væmngene (OA, HKN), 21/4 1 Væmngene (OA, JRP), 27/4 2 Vest Stadil fjord (FH), 7/5 1 Tipperne (T), 8/5 1 Væmngene (OA), 9/5 1 Væmngene (OA), 10/5 1 Væmngene (OA), 11/5 1 Tipperne (T), 12/5 1 Væmngene (OA, HKN), Obs. Fra 8-12/5 drejer sig om 2 forskellige fugle, 5/6 2 Tipperne (T), 18/7 2 Tipperne (T), 29/7 2 Tipperne (T), 2/8 1 Vest Stadil fjord (SEP, EE, JB), 3/8 1 Tipperne (T).

Chileflamingo (*Phoenicopterus chilensis*): 01471

Alle iagttagelser nævnes: 27/3 1 Tipperne (T) også set 28/3, 26/10 1 Klægbanken (ET), 16/11 1 Klægbanken (KEK, ET), 18/11 1 Klægbanken (ET), 14/12 1 Klægbanken (JEM) Fuglen på Klægbanken set frem til 31/12. 3/12 + 4/12 1 Tipperne (T).

Flamingo sp. (*Phoenicopterus sp.*): 01481

13/12 1 Klægbanken (LN) sansynligvis chileflamingo, se ovenfor.

Knopsvane (*Cygnus olor*): 01520

Totalen på 15110 iagttagelser er lavere end i 1996 (18549 iagtt.), men på niveau med de foregående år. Som sædvanligt er de største forekomster fra Harboøre tange og Ringkøbing fjord, mens også Stadil fjord bidrager med store tal fra efteråret.

Da der ikke foreligger yngletællinger fra ynglepladserne i Ringkøbing fjord, udgør de indsendte yngleobservationer kun 16-18 par fordelt på følgende lokaliteter: 4-5 par i Sønderlem vig, 3 par i Kilen, 2 par i Vest Stadil fjord og Veserne, 1-2 par på Geddal enge og 1 par i Ferring sø, Helle sø, Brejning og Vildbjerg.

Udviklingen i antallet af indsendte ynglepar fra de mindre ynglelokaliteter udenfor Ringkøbing Fjord:

Årstal:	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Antal par:	41	36	27-30	21	17-20	16-18

For at få et mere pålideligt billede af Knopsvanens ynglestatus i amtet skal der dog opfordres til flittigere indrapportering af yngel.

Månedsmaksima fra lokaliteter med over 50 fugle:

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Harboøre tange	99	305	201	163	60	-	2	1	12	169	346	510
Nissum bredning	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ferring sø	-	12	5	-	-	-	3	4	-	134	-	-
Sønderlem vig	4	18	13	5	25	18	29	33	39	57	32	20
Bøvling fjord	-	36	44	22	11	-	-	-	-	129	100	120
Vest Stadil fjord	-	-	109	88	55	-	-	60	-	48	77	70
Stadil fjord	-	22	-	71	47	-	-	30	22	500	320	-
Sandene	-	-	-	68	-	-	-	-	-	-	-	-
Velling bugt	-	-	-	-	-	64	-	-	-	-	-	-
Klægbanken	-	-	100	85	-	-	-	156	-	75	138	139
Haurvig grund	-	-	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjern å - området	28	-	-	-	3	-	-	88	125	-	4	-
Tipperne	8	104	171	117	139	299	314	411	233	65	60	40
Væmngene	-	10	2	12	5	13	6	3	28	109	10	-

Månedsfordelingen af de indsendte iagttagelser, herunder aldersfordeling af aldersbestemte fugle og ungfugleprocent:

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Ialt
	228	1140	1304	1265	670	541	470	1097	576	3139	1795	2885	15110
Adulte	145	79	179	6	24	10	10	241	85	1115	671	1041	
Unge	7	8	22	0	0	12	18	67	14	154	81	158	
Unge-%	4,6	9,2	11	0	0	55	64	22	14	12	11	13	

[Sort Svane] (*Cygnus atratus*): 01521

I 1997 var der hele 11 iagttagelser af måske 6 eksemplarer af denne fangenskabsart:

5/1-16/2 1 Skjern å og ådal/ Skjern enge (SEP,MBA) - lå 5/1 og hyggede sig sammen med 50-60 Sangsvaner

27/2 1 Hellegård å og ådal (HRS)

8/3-14/3 op til 2 Lykkegård strandenge (HRS,GM,GTA)

24/3 1 Venø bugt (LN)

19/10 1 Vest stadil Fjord (GTA)

Pibesvane (*Cygnus columbianus bewickii*): 01530

Arten optrådte i 1997 lidt mere talrigt end i 1996, men især står det stadig sløjt til med forårsforekomsten.

Efterårstrækket som sædvanligt koncentreret til oktober med topforekomsterne fra Stadil fjord. Både forår og efterår observeredes ringmærkede fugle med blå halsringe fra Pechora-området i det nordlige Rusland.

Forårets sidste iagttagelser: 25/3 13 Sønderlem vig (HRS) og 12/4 2 ad 2 2K samme sted (LN).

Efterårets første: 5/10 4 ad Vest Stadil Fjord (DMU) og 8/10 23 Geddal enge (HRS).

Månedsmaksima fra lokaliteter med over 10 fugle:

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Harboøre tange	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-
Plet-Sønderholm enge	12	9	-	-	-	-	-	-	-	-	18	20
Stavsholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	188
Ferring Sø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-
Sønderlem vig	-	-	69	4	-	-	-	-	-	70	65	-
Geddal enge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	148	23	-
Nissum fjord	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	63	3
Indfjorden	-	-	89	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vedersø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	-	-
Vest Stadil fjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	125	44	138
Stadil fjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1300	50	-
Skjern enge	-	-	7	-	-	-	-	-	-	32	-	-
Høje sande	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tippeme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	185	20
Værmengene	-	14	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hemmet	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Månedsfordeling af indsendte iagttagelser, aldersfordeling af aldersbestemte fugle og ungfugleprocent:

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	I alt
Adulte	17	56	210	4	-	-	-	-	-	4419	479	603	5788
Unge	14	9	166	2	-	-	-	-	-	359	74	558	
Unge-%	3	1	13	2	-	-	-	-	-	17	7	25	
Unge-%	18	10	7,3	50	-	-	-	-	-	4,5	8,6	4,3	

Sangsvane (*Cygnus cygnus*): 01540

Med en total på 8748 et pænt år, dog ikke på højde med det rekordstore 1996 (14934 iagtt.), men det skyldes blandt andet et tidligere borttræk i foråret (i 1996 var der 5302 iagtt. i april) på grund af mildere forårsvejr, mens svanerne til gengæld vendte tidligere tilbage i efteråret (i 1996 kun 2 fugle i oktober). I tabellen nederst ses en tendens til, at det er de unge Sangsvaner, der venter længst med at trække nordpå om foråret. I en flok på over 70 fugle på Stavsholm i januar-februar optrådte ringmærkede fugle fra Island, hvilket bekræfter, at mange af vore overvintrende fugle kommer derfra.

Forårets sidste observationer: 12/4 8 Sønderlem vig (LN) og 27/4 2 2K Stadil fjord (LH).

Efterårets første ditto: 4/10 2 Geddal enge (PP,SJ) og 13/10 2 Vest Stadil fjord (OA).

Månedsmaksima fra lokaliteter med over 75 fugle:

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Stavsholm	77	77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18
Sønderlem vig	197	145	27	8	-	-	-	-	-	126	122	91
Geddal enge	6	3	-	-	-	-	-	-	-	17	122	5
Hellegård å	-	103	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rysenstein	-	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Høvsøre	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nissum fjord	33	13	-	-	-	-	-	-	-	-	59	109
Sdr. Feldborg	-	-	82	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tvis-Gedbo	118	185	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Studsgård	-	-	98	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Birkmose	76	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vest Stadil fjord	-	14	-	3	-	-	-	-	-	151	262	366
Stadil fjord	-	-	-	7	-	-	-	-	-	200	150	-
Hindø	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90	-
Borris hede	182	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
Skjern enge/å	230	-	4	-	-	-	-	-	-	8	22	-
Pjarris mose	-	134	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Månedsfordeling af indsendte iagttagelser, aldersfordeling af aldersbestemte fugle og ungfugleprocent:

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	I alt
Adulte	1338	1242	240	4	-	-	-	-	-	164	754	960	
Unge	234	242	78	8	-	-	-	-	-	19	52	168	
Unge-%	15	16	25	66	-	-	-	-	-	10	6,5	15	
	2609	1863	583	20	-	-	-	-	-	800	1483	1435	8748

Svane sp. (*Cygnus sp.*)

26/10 700 Stadil fjord (ET) - sås på en afstand af 5 km.

Sædgås (*Anser fabalis*)

De 2 former: Skovsædgås (*A.f.fabalis*) og Tundrasædgås (*Anser f. rossicus*) har flere steder opnået artsstatus, men behandles her som racer på samme måde som fx. Lysbuget/Mørkbuget Knortegås.

Det anbefales fremover, at indsendelse som "Sædgås" kun benyttes i de tilfælde hvor der ikke sker en sikker racebestemmelse, mens "Skov- og Tundra-" tilføjes ved alle bestemte iagttagelser.

Bestemmelsemæssigt er Tundrasædgås mindre og mere kompakt (meget lig Kortnæbbet Gås), med kortere næb end Skovsædgås, der næsten er Grågås-stor og med lang hals og næb. Næbtegningen variere meget hos begge racer og kan ikke bruges som eneste bestemmelsespunkt (se også Sandeviften 98/1). Typisk har Skovsædgås dog en større udbredelse af orange på næbbet, hvor de typiske Tundrasædgås kun har et smalt orange bånd lige inden for en sort næbnegl.

Ved fremtidige indsendelser, notér da gerne lidt om bestemmelsen fx.:

Tundrasædgås: Typisk (lille størrelse, "orange bånd"), Atypisk (lille størrelse, mere orange næb)

Skovsædgås: Typisk (stor størrelse, meget orange), Atypisk (stor størrelse, "orange bånd")

Alt dette på baggrund af årets indsendelser fra Sønderlem vig, hvor de samme gæs, af forskellige observatører, er indsendt som både Tundra- og Skov-sædgås. Da et par af "stemmerne" for Skovsædgås har indsendt flg. note på kartotekskortet er de alle medtaget under Skovsædgås.: "Alle Skovsædgås, 2 havde alm. næbtegning, 4 havde kun et smalt orange bånd et ellers mørkt næb, næbbet virkede en lille smule mindre end de 2 andre sædgås. Alle fugle havde samme størrelse".

Årets ubestemte Sædgås fordelte sig i foråret på 9 obsdage med 1 fugl ved h.h.v. Værmengene, Vest Stadil fjord, Bøvling fjord og Vrist enge (OA,HKN), mens der 2/2 samt 8+10/3 sås 3 ved Sønderlem vig (SJ,PP,HRS).

Alle efterårets fugle er fra perioden 10-19/10 med 1-2 pr. dag ved Vest Stadil fjord (OA,EE).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
0	7	7	4	0	0	0	0	0	5	0	0
Total: 26		Indsendere: 6				Lokaliteter: 5					

Skovsædgås (*Anser f. fabalis*): 01570

Et sløjt år, hvor der kun var iagtt. fra 3 lokaliteter.

Den 9/1 sås 4 fugle ved Høvsøre og sammen med 28/1 1, 8/2 2 samt 13/2 3 på Værmengene (OA,HKN) var det de eneste iagtt. blandt flokke af Kortnæbbede Gæs i 1996.

Fra amtets "indre gåselokalitet" var der 12/2 4, 16/2 6 og 22/2 4 Sønderlem vig (HRS,LN,GM,EØ,OO).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
5	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total: 24		Indsendere: 7				Lokaliteter: 3					

Tundrasædgås (*Anser f. rossicus*): 01571

Et normalt år for arten, der jævnligt ses med enkelte fugle blandt flokke af Kortnæbbede Gæs langs vestkysten.

I perioden 1/2-17/3 var der ialt 19 obsdage med 1-7 eks. pr. gang på Værmengene. Max.-tal blev fundet 1/2 med 6, 10/2 7 og 20/2 6 alle på Værmengene (OA,HKN,MBA).

Gennem foråret, fra midt i februar til slutningen af april, sås enkelte gange 1-2 fugle på lokaliteterne Sandene, Velling, Vest Stadil fjord, Bøvling fjord og Harboøre tange (OA,AKV,EE,JN,KKN).

Forårets og årets sidste iagtt. blev også årets største: 27/4 9 Vest Stadil fjord (OA,MJH).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
0	49	4	23	0	0	0	0	0	0	0	0
Total: 76		Indsendere: 8				Lokaliteter: 7					

Kortnæbbet Gås (*Anser brachyrhynchus*): 01580

En traditionstro art i det vestjyske, hvor alle årets iagtt. var fra kyst/fjordnære områder.

Månedsfordelingen blev også helt normal, med mange gæs i forårsmånederne, mens efterårstrækkel hurtigt var overstået. Sumtallene har de seneste år haft en tydelig nedadgående tendens, men da de enkelte lokaliteters max.-tal ikke har ændret sig i samme grad, tyder det mere på en mindre intensiv indsendelse af optællinger, end en reel bestandsnedgang.

På grund af koldt vejr i januar sås der først gæs fra d. 23+24/1 med h.h.v. 51 og 95 fugle på Værmengene (OA). Derefter gik det stærkt med mildere vejr i starten af februar og flg. tabel illustrerer hvor hurtigt tiltrækket kan gå:

	3/2	8+9/2	13/2	
Værmengene	1490	2200	5650	(OA)
Nissum Fjord	175	2500	4510	(OA,SEP,AKV)

Frem til starten af maj var der ofte flokstørrelser >1000 på de kendte gåselokaliteter som Værmengene (5650), Skjern enge (6000), Vest Stadil fjord (14000), Bøvling klit (2850), Pallisbjerg enge (1400) og Harboøre tange (1700).

De allerstørste ansamlinger var ved Vest Stadil fjord, hvor der i en lang periode blev talt fra 4-14000 gæs. De største dage blev 3/4 8300, 6/4 14000 og 25/4 10000 alle Vest Stadil fjord (KEK,UEM).

Forårets sidste flokke blev set 11+12/5 med h.h.v. 300 Skjern enge og 51 Vest Stadil fjord (OA,KEK). Inden returtrækket i efteråret blev det til to sjældne august iagtt. h.h.v. 25/8 med 2 Bøvling fjord og 31/8 1 Geddal enge (PKR,LN).

Sidstnævnte lokalitet stod endda også for den næste gås d. 15/9, samt den 25/9 en flok på 14 gæs (HRS,LN).

Ved havet sås de første sydtrækkende d. 16/9 med 32 ud for Vejlbj klit (GM) og den første rasteflok >100 blev set 23/9 med 273 på Tipperne (T).

Efterårets største tal kom i starten af oktober fra Vest Stadil fjord, hvor max.-tallet blev set 8/10 med 6500. De var hurtigt væk igen - d. 16/10 talt 1690 og 26/10 300 (DMU,KEK).

Ingen andre lokaliteter havde >500 fugle, før der i årets sidste dage kom lidt flere til landet igen, med flg. større tællinger:

28/12 1278 Tipperne og 29/12 800 Bøvling fjord (T,GTA).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
4433	45340	46121	84197	4332	0	0	3	556	14066	410	4069
Total: 203.527		Indsendere: 22				Lokaliteter: 25					

Blisgås (*Anser albifrons albifrons*): 01590

Med et par enkelte undtagelser sidst på året stammer alle årets iagtt. fra fund blandt Kortnæbbede Gæs på de traditionelle gåselokaliteter langs vestkysten.

Antalsmæssigt blev det et noget sløjt forår, mens årets sidste måneder bød på relativt pæne antal, selvom der var langt op til rekordåret 1994, hvor der blev set 375 Blisgæs i december.

Arten nåede lige at blive registreret i januar med 27+28/1 1 fugl på Værmengene (OA) og det var også den største lokalitet resten af foråret. Fra midt i februar til slutningen af marts blev der jævnligt talt 15-22 fugle på Værmengene (T,OA,JP,MBA,ET,HKN,UEM). Max.-tallet blev fundet d. 14/3 med 22 fugle (HKN,JP). Blandt de øvrige lokaliteter med enkelte iagtt. kom max.-tallet d. 2/4 med 6 Bøvling klit (OA).

Forårets sidste fugle blev 3/5 1 Vest Stadil fjord og 10/5 1 Harboøre tange (KEK,AKV).

Efteråret indledtes meget tidligt d. 5/9 med 1 anskudt fugl på Tipperne (T).

Fra midt i november til midt i december sås et lille "influx" af Blisgæs, hvor Sønderlem vig var eneste lokalitet væk fra vestkysten, der blev besøgt.

Fig. blev de enkelte lokaliteters max.-tal:

Tipperne	5/12	17	(T)
Værnengene	19/11	12	(T)
Vest Stadil fjord	25/11	14	(OA)
Pallisbjerg/Nisum Fjord	13/12	19	(OA)
Sønderlem vig	10/12	8	(LN)

Årets sidste fund var 27/12 2 Nisum fjord (AKV).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
2	83	118	23	2	0	0	0	1	1	28	53
Total: 311		Indsendere: 14			Lokaliteter: 8						

Grågås (*Anser anser*): 01610

Arten syntes at holde fast i et højt niveau de senere år.

1997 lignede meget 1996 med flotte forårstal, efterfulgt af de helt store tal under sensommerens/efterårets fældningstræk.

Efter en række småobs fra starten af februar, blev årets første større obs talt 16/2 med 200 Værnengene (MBA, T).

Tipperne/Værnengene var forårets store lokaliteter, hvor forårstrækket kulminerede i månedsskiftet marts/april.

Fra det indre af Limfjorden er Geddal enge og Sønderlem vig tætliggende lokaliteter, hvor der næsten året rundt blev set 45-70 Grågæs. Det var da også herfra, at langt de fleste af midsommerens obs kommer. I 1996 blev det til 2 ungefamilier med h.h.v. 3 og 15 pull. ved Geddal enge (3-4 par?) og 2-4 ynglepar med min. 19 pull. ved Sønderlem vig (GM, HRS, LN, GTA, GTW, PP). Derudover er der indsendt sandsynlige ynglepar fra Værnengene (1 par) og Stadil fjord (2 par) (OALH).

Efterårets fældningstræk startede primo august og gennem august blev der ialt registreret 753 sydtrækkende Grågæs i Harbøre-området (kun 1 rastende!) (KKN).

Som det fremgår af tabellen kulminerede det på rasteplasserne ved de store fjordområder i månedsskiftet august/september. Herefter faldt tallene hurtigt igen, så det i oktober/november kun var Tipperne, der kunne tælle rasteflokke >100 (Var der nogen der sagde "jagtfred"?).

Den 25/11 blev der talt 99 fugle ved Sønderlem vig, hvilket er et sent efterårsmax.-tal fra den lokalitet.

		Forår		Efterår							
Tipperne/Værnet		31/3	1189	3/9	2728						
Skjern enge/Lønborg hede		8/4	132	30/9	600						
Velling Mærsk		13/4	112								
Vest Stadil Fjord				17/8	1703						
Bøvling Fjord		8/4	180	31/8	3750						
Harbøre Tange		12/4	120								
Geddal enge/Sønderlem vig		15/3	74	25/11	99						
Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
	678	4715	2262	363	123	502	8455	3643	1007	977	111
Total: 22.836		Indsendere: 22			Lokaliteter: 21						

[Indisk Gås] (*Anser indicus*): 01620

I herhjemme må iagtt. af arten regnes som undslupne fangeskabsfugle.

Bag tallene i månedsfordelingen gemmes 36 spredte iagtt. af et individ ved Sønderlem vig/Geddal enge. På disse lokaliteter var det i perioderne 11/1-29/5 samt 16/8-26/12 at fuglen blev set (SJ, PP, LN, HRS, GTW, OO, EØ, JN, GM, GTA, UCV).

I herudover var der i perioden 7/2-19/2 4 iagtt. af 1 fugl på Værnengene (OA, HKN), 9/3 1 fugl ved Bøvling klit (JN) og i perioden 16/3-27/4 5 iagtt. af 1 fugl ved Vest Stadil fjord (OA, EE, JC, UCV).

Formodentlig er det samme individ på de tre sidste lokaliteter, hvor der ofte er stor udveksling af flokke af Kortnæbbede Gæs.

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
3	9	6	7	6	0	0	4	5	1	2	3
Total: 46		Indsendere: 15			Lokaliteter: 5						

[Snegås] (*Anser caerulescens*): 01630

I herhjemme drejer samtlige iagtt. sig højst sandsynligt om undslupne fangeskabsfugle.

Alle årets iagtt. var fra 1. halvår og blev fundet blandt Kortnæbbede Gæs.

Bortset fra d. 18/2 hvor 2 eks. stod på Værnengene (OA) og 8/4 hvor en enlig fugl blev set ved Høvsøre (HS), blev det til 20 iagtt. i perioden 2/3 - 30/4 af 2 eks. ved Vest Stadil fjord (KEK, UEM, EE, OA, SP, HS, HKN, JC, PP, LH).

De to fugle fra Værnengene var sandsynligvis de samme, som senere på foråret stod ved Vest Stadil fjord. Fuglen ved Høvsøre var et tredje individ, da HS samme dag så de 2 eks. ved Vest Stadil fjord.

Canadagås (*Branta canadensis*): 01660

Trods en lille tilbagegang i antallet i forhold til 1996 er der stadig tale om store forekomster i forhold til tiden før 1995.

Et tjek af månedsfordelingen afslører, at de større flokke er ægte vintergæster her.

I januar fandtes de største flokke i amtets nordlige del med 26/1 95 Plet enge (KKN) og 29/1 70 Sønderlem vig (HRS, HWJ). Lidt længere sydpå blev 4/1 30 Nørre Vosborg (OA, PP), 19/1 34 Sandene (EE) og 19/1 26 Skjern enge (TM) de største tal.

Som sædvanlige kom årets største tal fra østsiden af Nisum fjord med 3/2 160 og 13/2 130 ved Rysensten (OA, AKV). De var dog hurtigt væk igen og fra slutningen af februar sås arten ikke længere ved Nisum fjord.

Januarflokken fra Plet enge blev set jævnlige i Harbøre-området frem til 28/2, hvor der var 65 på Harbøre tange og 25 på Plet enge (V). Den 22/2 kom max-tallet på 84 ved Sønderlem vig (GM), hvorefter det hurtigt faldt til ca. 10 fugle i marts, med 25/3 4 Geddal enge (HRS) som forårets sidste på de kanter. Bortset fra en enkelt fugl i april ved Vest Stadil fjord og Harbøre tange blev forårets sidste set 3/5 med 2 fugle Stoubæk krat (LN) og 24/5 2 Hodsager (EØ). De sidstnævnte er formodentlig de samme fugle og da arten før har ynglet i amtet, er det værd at holde øje med "sommeriagttagelser".

Efteråret indledtes 19/8 med 5 Geddal enge (HRS) og sammen med Sønderlem vig stod området for næsten alle iagtt. (3-5 eks. pr. obsdag) frem til starten af november.

Undtagelsen var 3/9 hvor 6 rastede ved Stadil fjord (KEK).

Fra midt i november og året ud byggedes lidt større flokke op på de samme lokaliteter som havde besøg i årets 2 første måneder.

Max.-tallene blev: 14/12 76 Bøvling fjord (DMU), 17/12 40 Sønderlem vig (HRS, LN) og 27/12 65 Nissum bredning/Plet enge (DMU).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
510	1244	40	3	4	0	0	10	18	15	48	359
Total: 2251		Indsendere: 23			Lokaliteter: 22						

Bramgås (*Branta leucopsis*): 01670

Et flot år for arten, der synes i stadig fremgang.

De største antal sås, som normalt, i forårsmånederne, men selv midt på sommeren var der enkelte Bramgæs i amtet. Sidst på året sås der igen pænt store flokke.

I en kold januar blev årets første set 18/1 ved Sønderlem vig (GTW), mens de næste var 26/1 9 Bjerregård (OA).

Fra starten af februar kom de første flokke >100 og fra da af, og indtil afrejsen mod nord i starten af maj, fandtes arten jævnlige på mange gåselokaliteter.

På de allerbedste lokaliteter var der flg. månedsmax.:

	Feb	Marts	April	Maj
Værnengene	24/2 1550	21/3 1920		
Tipperne	26/2 120	30/3 1410	16/4 2250	9/5 510
Bjerregård		18/3 1250		
Skjern enge			30/4 1400	5/5 1600
Vest Stadil fjord	25/2 91	25+29/3 500	2/4 350	6/5 450
Nissum fjord	25/2 293	10+31/3 450	2/4 980	4/5 950

Som i 1996 var der flere juni-fund med 28/6 11 Tipperne (T) som det største antal. I juli og august sås også et par Bramgæs udenfor sæsonen ved h.h.v. Skjern enge (TM) og Bøvling klit (PKR, AKV).

Den første egentlige efterårsfugl sås 7/10 ved Vest Stadil fjord (OA) og første store flok blev set 29/10 med 254 på Tipperne (T).

Tipperne havde nogle rigtig store flokke for årstiden med 25/11 810 og 1/12 710 som månedsmaximum. Derudover var 13/12 143 Vest Stadil fjord (DMU) den eneste anden lokalitet med >100 Bramgæs.

Året sluttede af 29/12 med 25 Bøvling fjord (GTA).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
31	6263	14248	14385	9247	12	2	3	0	322	883	893
Total: 46.289		Indsendere: 26			Lokaliteter: 21						

Knortegås (*Branta bernicla*): 01680

Langt de fleste Knortegæs blev racebestemt og behandles separat nedenfor, men enkelte flokke er indsendt uden raceangivelse.

Fra foråret bl.a. d. 18+22/5 50 Værnengene (MBA).

Fra efteråret er der et par trækiagtt.: 13/9 28 syd og 14/9 29 syd Nørre Lyngvig (EE, SEP, KEK).

Alle obs fra oktober er fra Harboøre-området, hvor der normalt mest ses Lysbugede Knortegæs, men de Mørkbugede kan ikke udelukkes, da der på Agger tange kan ses >100 Mørkbugede Knortegæs.

De største ubestemte flokke var 21+31/10 240 Harboøre tange (KKN).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
0	9	0	1	100	0	0	0	63	600	0	0
Total: 773		Indsendere: 6			Lokaliteter: 5						

Mørkbuget Knortegås (*Branta bernicla bernicla*): 01681

Et middel år for arten, der hovedsagligt ses i den sydlige del af Ringkøbing fjord.

Årets første sås 13+18/2 1 på Værnengene (OA).

Resten af foråret sås flg. månedsmax.-tal for området ved Tipperne, Bjerregård og Poldene i Nymindestrømmen.

	Feb.	Marts	April	Maj
Tipperne m.m.	25/2 129	25/3 700	25/4 656	17/5 707

I den anden ende af amtet sås 4/4 49 Stavsholm/Plet enge (OA) og 20/4 143 Harboøre tange (V), hvilket er mange på de kanter, men se også kommentar ovenfor under ubestemte Knortegæs.

Fra den indre Limfjord var der kun en enkelt iagt. 27/4 1 Handbjerg strand og Geddal enge (GM, LN).

I juni var der 4+30/6 1 fugl på Harboøre tange (OA, KKN) og den 10/6 2 stk. på Tipperne (T).

I efterårets første dag blev 25/9 med 3 på Tipperne (T) og 6 Harboøre tange (KKN). Ved havet sås d. 4/10 4 sydrk. fugle ved både Vejby klit og Nørre Lyngvig (GM, JN, OA, KEK).

I efterårets max.-tal kom også i oktober med 7/10 23 Tipperne (T) og 19/10 21 Harboøre tange (KKN).

Resten af året sås der ikke over 2 fugle pr. gang på disse lokaliteter, og den eneste anden lokalitet med iagt. blev 14/11 3 Haurvig (OA).

Årets sidste iagt. blev 26/12 2 stk. på Harboøre tange (AKV).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
0	142	1911	1582	1182	4	0	0	9	61	8	2
Total: 4901		Indsendere: 11			Lokaliteter: 17						

Lysbuget Knortegås (*Branta bernicla hrota*): 01682

På Svalbard-bestandens faste rastepladser i den vestlige del af Limfjorden og Nissum fjord var tallene i første halvår meget lave med max.-flokstørrelser på kun 25% af normalen. Til gengæld var gæssene hurtigt tilbage i Limfjordsområdet efter ynglesæsonen, med mange og relativt store obs i årets sidste måneder. Årets første iagt. kom væk fra de faste rastepladser med 2/1 25 trk. vest Hvide Sande (HKN) og 12/1 13 Vest Stadil fjord (EE).

Sammen med enkeltiagt. på 2 dage i april af 1 fugl ved h.h.v. Sønderlem vig, Geddal enge og Handbjerg strand (HRS), var dette de eneste obs udenfor de faste rastepladser i første halvår.

Nedenstående er tabel over månedsmax.-tal fra foråret:

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj
Harboøre t.	26/1 90	12/2 170	30/3 60	6/4 56	13/5 287
Plet enge	20/1 109	26/2 275	25/3 32	4/4 90	
Nissum fjord	26/1 1	25/2 20	26/3 340	7/4 240	28/5 310

Forårets sidste fugle blev 31/5 52 (hvoraf de 44 trak N efter rast) Bøvling fjord (OA) og 4/6 3 Harboøre tange (OA).

I efteråret blev 6/9 dagen hvor de første sås, med 38 trk. S Vejby klit (GM, HRS) og 5 rastende Bøvlingfjord (PKR). Frem til 11/9 blev der ialt set 143 sydrk. fra havobs ved Vejby klit og Langerhuse (KKN, GM, HRS, AKV), mens der på 5 obs dage i oktober ialt blev set 41 nordrk. fra de samme lokaliteter (KKN, GM, JN, AKV, MJH).

Bortset fra en iagt. 8/10 1 Vest Stadil fjord (OA) er det fra de faste rastepladser, at alle øvrige obs kommer.

Nedenstående er tabel over månedsmax.-tal fra efterår/vinter:

	Sep	Okt	Nov	Dec							
Harboøre tange	30/9 89	25/10 245	16/11 335	26/12 584							
Nissum bredning	24/9 51	27/10 49	16/11 160	16/12 177							
Nissum fjord	15/9 35	2/10 30	17/11 5	27/12 3							
Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
412	1038	544	528	1144	3	0	0	366	816	500	1776
Total: 7.127	Indsendere: 16		Lokaliteter: 15								

Rødhalsed Gås (*Branta ruficollis*): 01690

Den 17/11 trak 2 fugle sammen med Blisgæs ved Struer (Helge Røjle Christensen). Godkendt af SU som det 8. fund (af 7 forskellige fugle) i amtet.

Desuden er der i perioden 11/6-24/6 jævnlige set en undsluppen fangenskabsfugl med gul fodring ved Sønderlem vig og Geddal enge (UCV,HRS,LN,GTW,AKV).

Rustand (*Tadorna ferruginea*): 01710

Kun indsendelse af 1 fugl fra d. 14/4 Bundsbæk mølle (EEH). Kunne det være franskbrødsanden fra 1995 der stadig spøger?

Gravand (*Tadorna tadorna*): 01730

Efter sidste års lave tal blev 1997 det bedste i de sidste 5 år med over 19.000 fugle.

Vinteren startede med meget beskedne 20/1 55 Harboøre tange (V).

Foråret gav ingen større koncentrationer: max 4/2 140 Plet enge-Sønderholm (KKN), 4/3 629 Tipperne (T), 15/3 75 Geddal enge (GTA GTW), 25/3 98 Harboøre tange (V) og 8/4 87 Skjern å-munding (OA). Fældningstrækket startede rimeligt tidligt med 28/5 1206 Tipperne (T), 31/5 890 Bøvling Fjord (OA) og kulminerede med 5/6 1319 Tipperne (T), 29/6 138 Geddal enge (HRS HWJ) og 30/6 1100 Bøvling Fjord (OA).

Yngleoplysning: 19-23 ynglepar i 8 områder: 2/7 1 par / 9 pull. Værmengene (OA), 26/6 5-6 yp Kilen (GM), 12/7 3 yp Harboøre Tange (OA), 20/7 1 par/3 pull. 1 Nørrevese, 1/6 1-2 yp Sønderlem vig (HRS), 12/6 6-8 yp med 15 -11 og 10 pull. Geddal enge (HRS).

I efteråret kulminere Gravænderne med 18/9 140 Tipperne (T) 20/10 433 Bøvling Fjord (DMU), 16/11 458 Harboøre tange (V).

I vinteren blev der set pæne tal: 1/12 153 Tipperne (T), 14/12 236 Bøvling fjord (DMU) og 29/12 469 Harboøre tange (AKV).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
59	1821	1971	1421	3299	3137	997	336	334	1979	1026	2656
Total: 19.036	Antal indsendere: 20		Antal lokaliteter: 37								

Pibeand (*Anas penelope*): 01790

Der blev set lidt færre fugle end sidste års tal, der kun var ¼ af de sidste par års totaler. Forklaringen kan være at der var dårlig fødegrundlag, især i Ringkjøbing fjord.

Året startede svagt med kun 13 fugle i januar. Forårets max-tal kom tidligt med 28/2 570 Harboøre tange (V), 10/3 800 Bøvling fjord (OA), 22/3 2082 Tipperne (T) og 24/3 620 Geddal enge (HRS).

Der har ikke været observeret tegn på ynglepar eller ynglefund.

Der har kun været beskedne antal oversomrende fugle: 26/6 152 Tipperne (T), 29/6 14 Sønderlem vig (HRS HWJ) og 19/7 50 Geddal enge (HRS).

Efterårstrækket kulminerede i September - Oktober: 16/9 2940 Tipperne (T), 8/10 780 Geddal enge (HRS), 20/10 554 Bøvling fjord (DMU) og 25/10 580 Harboøre tange (KKN MJH).

Der blev fortsat set fugle i December: 7/12 193 Søby sø (CL) og 16/12 1232 Harboøre tange (V).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
13	3900	7402	4642	131	268	112	724	4230	9000	2407	2803
Total: 35.632	Antal indsendere: 30		Antal lokaliteter: 23								

Knarand (*Anas strepera*): 01820

Lige et middelmådigt år med kun 83 iagttagelser. Den første blev observeret 17/3 på Tipperne (T). I foråret blev der på 6 lokaliteter set op til 2 fugle medens der på Tipperne d. 29/4 var 3 og 9/6 var 7 (T). Yngleoplysning: 25/7 2 territoriale ynglepar, Høje Sande-Poldene (TM).

Fortsat kun få fugle i efteråret: 6/8 3 Langerhuse (KKN), 17/8 3 Vest Stadil Fjord (UEM), 4+8/10 3 Geddal enge (PP SJ HRS) samt 26/11 6 Tipperne (T).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	1	14	18	9	4	10	4	12	7	4
Total: 83	Antal indsendere: 9		Antal lokaliteter: 16								

Krikand (*Anas crecca*): 01840

Der blev set næsten lige så mange fugle som sidste år, men nu flere forårsfugle og færre i efteråret.

Årets første observation blev 10/1 6 Skjern enge (TM). Allerede i februar sås 22/2 210 Sønderlem vig (GM) og 27/2 150 Høje Sande (TM).

Forårstrækket kulminerede ultimo marts - medio april med følgende totaler fra lokaliteterne: 24/3 460 Geddal enge (HRS), 2/4 2506 Tipperne (T), 12/4 1140 Bøvling fjord (OA) samt 17/4 705 Værmengene (OA).

Yngleoplysning: 1/6 0-1 yp Sønderlem vig (HRS) og 1-3 yp Geddal enge (HRS), men ingen pull. set. Efterårstrækket var i gang fra sidst i august med 22/8 243 Geddal enge (PP), 25/8 700 Bøvling fjord (OA) og 31/8 210 Harboøre tange (KKN). Max-tallene fra de enkelte lokaliteter med > 100: 1/9 3000 Tipperne (T), 26/9 2500 Geddal enge (HRS), 6/9 130 Skjern å-munding (TM), 6/9 185 Langerhuse (KKN), 15/11 1620 Vest Stadil fjord (DMU,KEK) og 17/11 1280 Bøvling fjord (DMU).

Der blev fortsat set en del fugle i december: 13/12 640 Vest Stadil fjord (DMU), 14/12 73 Bøvling Fjord (DMU) og 26/12 59 Feldsted Kog (OA,PP).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
37	656	4252	8421	722	818	396	4993	11457	10265	4996	1098
Total: 48.111	Antal indsendere: 22		Antal lokaliteter: 28								

Gråand (*Anas platyrhynchos*): 01860

Lit normalt år for arten trods et samlet fald på 10% af forrige års total.

I vintermånederne blev de største max-tal: 18/1 1010 Sønderlem vig, fjorden ud for (GTW), 19/1 900 Skjern å-munding (TM), 3/2 535 Bøvling fjord (OA) og 28/2 515 Harboøre tange (V).

I foråret blev det ikke til de helt store ansamlinger: 4/3 370 Høje sande (TM), 13/3 333 Tipperne (T), 1/4 330 Felsted odde (PP), 7/4 60 Sønderlem vig (HRS) og 12/4 149 Geddal enge (LN)

Yngleoplysning: 31/5 3 ynglepar i sø ved Vildbjerg (OO), 1/6 10-20 ynglepar Sønderlem vig (HRS) og 10-15 ynglepar (HRS).

I efteråret var max-tallene: 16/9 800 Geddal enge (HRS, LN), 26/10 200 Vest Stadil fjord (KEK), 26/10 200 Klægbanken (ET), 27/10 1235 Tipperne (T), 19/11 500 Flyndersø (HRS), 24/11 410 Søby sø og omligg. brunkulslejer (PP) og 30/11 838 Bøvling fjord (DMU).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
4389	4688	1535	911	488	736	1428	5061	2820	5089	5594	10351

Total: 43.084 **Antal indsendere: 23** **Antal lokaliteter: 37**

Spidsand (*Anas acuta*): 01890

Året blev ca. 50% bedre end det foregående år, men ligger forsat langt fra de foregående 3 år.

Årets første blev set midt i februar, nemlig 14/2 9 Plet enge - Sønderholm enge (KKN). Forårets små max-tal blev: 4/3 64 Skjern å-munding (TM), 21/3 350 Værnengene (OA MBA), 24/3 69 Geddal enge (HRS), 25/3 149 Harboøre tange (V) og 7/4 580 Bøvling fjord (OA).

Der blev kun set få fugle igennem sommeren, nemlig 7 fugle på Tipperne.

Et meget tyndt efterår indledtes midt i august med kun nogle få fugle rundt omkring i amtet. Max-tallene for lokaliteterne blev: 6/9 150 Langerhuse (KKN), 30/9 127 Tipperne (T), 11/10 200 Vest Stadil fjord (OA), 20/10 199 Bøvling fjord (DMU) og 26/10 100 Klægbanken (ET).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	1619	2059	1793	30	7	7	107	361	935	543	193

Total: 7654 **Antal indsendere: 24** **Antal lokaliteter: 20**

Atlingand (*Anas querquedula*): 01910

Umiddelbart ser det ud som om der er set pænt med fugle i årets løb, men det skyldes en større flok der er set i august på Harboøre Tange, så alt i alt er år på det jævne. De første fugle blev først set medio april med 12/4 1 Geddal enge (LN) og 17/4 1 Tipperne (T). Forårets max-tal blev 2/5 4 Værnengene (OA), 15/5 8 Harboøre tange (KKN), 30/5 3 Skjern å-munding (TM) og herudover blev der set 2 fugle på følgende lokaliteter Nørressø, Bøvling fjord, Handbjerg, Sønderlem vig, Tipperne og Vest Stadil fjord.

Yngleoplysning: 1/ 6 1-2 yp Geddal enge (HRS) men ingen pull. set. Der blev set mulig ynglefugle: 1/6 4 Værnengene (OA), 3/6 3 Skjern å-munding (TM) og 14/6 3 Geddal enge (GTW LN).

Efteråret domineres fuldstændigt af Harboøre tange hvor max-tallet nåedes den 15/8 27 (KKN). Herudover er der kun 2 iagttagelser fra andre lokaliteter i efteråret: 12/8 2 Tipperne (T) og årets sidste 28/9 1 Geddal enge (GTW).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	12	55	21	4	101	1	0	0	0

Total: 194 **Antal indsendere: 13** **Antal lokaliteter: 10**

Skeand (*Anas clypeata*): 01940

Et år under middel, der blev kun set ca. 55-65% af hvad der er blevet set de foregående 3 år.

Der blev ingen fugle set i årets første 2 måneder, den første dukkede op den 3/3 1 Værnengene (OA).

Der ses kun et meget beskedent forårstræk med følgende små max-tal: 17/4 14 Tipperne (T), 17/4 19 Værnengene (OA) og 27/4 6 Geddal enge (LN).

Yngleoplysning: 1/ 6 1-2 yp Geddal enge (HRS), men ingen pull. set. Ellers sås i yngletiden 3/6 4 Høje sande (TM), 7/6 6 Vest Stadil fjord (UEM) og 26/6 30 Tipperne (T).

I efteråret skiller Tipperne sig ud med 2 høje tællinger: 30/8 220 og 3/9 284. På andre lokaliteter er max-tallene: 16/9 16 Geddal enge (HRS LN), 29/8 4 Langerhuse (KKN) og 15/11 19 Vest Stadil fjord (DMU, KEK). De sidste fugle sås 16/11 4 Geddal enge (HRS).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	19	137	38	60	24	244	325	64	47	0

Total: 958 **Antal indsendere: 17** **Antal lokaliteter: 16**

Rødhovedet And (*Netta rufina*): 01960

Iagttagelser af 2 fugle er indsendt: 16/10 - 02/11 samt 26/12 1 han Vest Stadil fjord (OA, UEM, EE, OO, BD, KEK, JB, ET) og 4/12 - 19/12 1 han Sunds sø (PP, EØ, OO, CL, BD).

Det drejer sig om den 7. og 8. observation i amtet siden lokalrapportens start i 1978.

Tuffeland (*Aythya ferina*): 01980

Årstotalen er meget lig sidste år, dog har 1997 en mere jævn fordeling hen over året - bl.a. flere fugle i sommermånederne. Største forekomst er 26/12 200 Vest Stadil fjord (ET). Men stadig langt fra årstotalerne i 1995 (6314) og 1994 (5368). Kun ét sikkert ynglefund er indrapporteret - nemlig fra Noret (KKN, OA).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
1	358	280	94	40	169	168	26	61	461	32	325

Total: 2015 **Indsendere: 19** **Lokaliteter: 21**

Troldand (*Aythya fuligula*): 02030

Et "normalt" år med største forekomster som: 16/10 230 Vest Stadil fjord (DMU), 22/12 350 Gjeller sø (AKV) og 26/12 300 Vest Stadil fjord (ET). Vi har fået kendskab til 3 ynglepar: 2 på Værnengene (OA) og 1 i Søby sø-området (PP).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
115	423	446	390	186	102	97	20	11	674	129	811

Total: 3404 **Indsendere: 25** **Lokaliteter: 29**

Bjergand (*Aythya marila*): 02040

Der var langt mellem bjergænderne i 1997! Kun 200 eks. blev det til, og det er under normalen. En af årsagerne til det lave antal kan findes i havnene, da de kun bidrager med ganske få fugle denne gang. Men heller ikke på "rigtige" lokaliteter, imponerer tallene. Harboøre Tange topper med 3/5 35 (KKN) og Gjeller sø har d. 22/12 20 eks. (AKV).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
11	12	14	75	62	0	0	0	1	5	0	20

Total: 200 **Indsendere: 12** **Lokaliteter: 8**

Lille Bjergand (*Aythya affinis*): 02050

1 hun blev set på Harboøre Tange i marts og april. Tilsendt SU. Bliver den godkendt, er der tale om første observation af denne nordamerikanske art her i amtet.

Ederfugl (*Somateria mollissima*): 02060

Arten har aldrig været særlig talrig her i amtet, men med kun godt 1000 indsendte eksemplarer må bunden være nået. Næsten alle de indsendte obs. er trækkende fugle langs Vestkysten.

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
16	356	25	0	0	7	4	17	8	407	97	81
Total: 1018		Indsendere: 15			Lokaliteter: 11						

Stellersand (*Polysticta stelleri*): 02090

Den 12/4 trak 1 hun nord ved Ferring strand ved Bovbjerg (OA). Observationen er godkendt af SU som det første dokumenterede fund i amtet.

Havlit (*Clangula hyemalis*): 02120

Bunden er (forhåbentlig) nået! Sådan skrev vi i årsrapporten for 1996. Men nej - i 1997 kan vi kun byde på 22 eks., og over halvdelen stammer fra 1 observation: 26/12 12 Nissum Bredning (JN). Resten fra havet. Årsagen til de få observationer kendes ikke, men arten har jo altid været langt mere almindelig i de østlige farvande end i Vesterhavet. Nedgangen i antallet af indsendte obs. ses tydeligt over de seneste 5 år:

1993: 96 1994: 66 1995: 80 1996: 39 1997: 22

Observationerne fra 1997 har følgende månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	1	5	2	0	0	0	0	0	1	0	13
Total: 22		Indsendere: 7			Lokaliteter: 5						

Sortand (*Melanitta nigra*): 02130

Vi har gennem de seneste par år kørt en lille "kampagne" for at få havobservatorerne til at tælle de forblivende sortænder - og sende tallene ind. Det ser ud til, at flere har taget opfordringen til sig, for dette års total er ihvert fald det største, vi har haft i de sidste 5 år - på trods af, at forårstrækket stadig er for tyndt. Største dag fra forårstrækket er 28/3 1515 Lyngvig (EE), max. fra fældningstrækket blev 26/6 3403 Vejlbj Klit (GM) og fra efteråret: 11/9 1420 Langerhuse (KKN).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	288	1954	1914	269	3990	939	2069	3633	5125	189	0
Total: 20.370		Indsendere: 15			Lokaliteter: 11						

Fløjlsand (*Melanitta fusca*): 02150

Et år under normalen hvor specielt foråret svigter. Største obs. blev 14/12 22 S Harbøre Tange (JN).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	8	0	9	0	0	1	1	14	58	0	22
Total: 113		Indsendere: 10			Lokaliteter: 6						

Hvinand (*Bucephala clangula*): 02180

Lidt færre fugle end 1996 og 1995, men ellers ser året ret "normalt" ud. Af større forekomster skal fremhæves: 11/1 1746 Oddesund - i stor isvåge (GM,AKV), 9/3 950 Nissum fjord og 875 i Felsted Kog (OA), 27/10 550 Sdr. Lem Vig - til overnatning (HRS,LN), 26/11 425 Tipperne (T) samt 30/11 525 Bovling fjord (DMU).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2158	2220	3059	1026	65	48	11	19	6	860	1469	2295
Total: 13236		Indsendere: 19			Lokaliteter: 31						

Lille Skallesluger (*Mergus albellus*): 02200

Som "lovet" i 96-rapporten så var der mange små skalleslugere til os i starten af 1997. Fuglene er spredt ud over en række lokaliteter, men med følgende som de bedste: 5/1 11 Hvide Sande (OA), 27/2 8 Felsted Kog (OA), 9/3 4 Kilen (GM) og samme sted 24/11 6 (GM).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
58	12	7	0	0	0	0	0	0	6	20	6
Total: 109		Indsendere: 14			Lokaliteter: 17						

Toppet Skallesluger (*Mergus serrator*): 02210

Der er tale om over en halvering i totalen i forhold til sidste års rekord, og vi har kun kendskab til et par store koncentrationer: 11/1 710 Oddesund - i stor isvåge (GM,AKV), 31/10 260 Sdr. Lem Vig (HRS,LN).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
796	146	125	107	37	33	20	144	129	826	446	293
Total: 3102		Indsendere: 23			Lokaliteter: 23						

Stor Skallesluger (*Mergus merganser*): 02230

Vi ser det typiske billede med flest fugle lige omkring årsskiftet. Bemærk dog også 3 juni-fund: fra Geddal enge, Kilen og Tipperne. Vi finder de største forekomster her:

Hvide Sande: 5/1 330 (OA) Oddesund: 11/1 260 (GM,AKV)
 Skjern å-münding: 12/4 290 (TM) Sdr. Lem Vig: 12/2 210 (HRS,LN)
 Værnet: 3/3 205 (OA) Tipperne: 5/12 1260 til overnatning (T)
 Nissum fjord: 27/12 590 Nissum fjord (AKV)

Månedsfordelingen ser således ud:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2101	740	1307	660	15	3	0	0	0	0	169	2024
Total: 7019		Indsendere: 25			Lokaliteter: 25						

Amerikansk Skarveand (*Oxyura jamaicensis*): 02250

Igen i år lod denne "halv-amerikaner" sig se i amtet - ovenikøbet på samme lokalitet som sidste år. Den blev opdaget d. 22/6 i Veserne (ad. han), hvor den også sås 21/8. D. 3/8 var den smuttet over i Noret. (AKV,HRS,GM,KKN,HVJ). 2. fund i amtet.

Arten er indført til Europa fra Nordamerika.

Hvepsevåge (*Pernis apivorus*): 02310

Igen i år er der set meget få hvepsevåger, 3 iagtt. af 2-3 fugle. 1996 5 iagt., 1995 3-4 fugle, 1994 5 iagt. 1993 15 iagt.

Alle iagt. nævnes: 1/6 og 1/7 1 set Borris hede (LN,JC,ET) kunne måske godt "lugte" lidt af en ynglefugl. 12/7 1 Skjern å-munding. (MBA).

Sort Glente (*Milvus migrans*): 02380

Arten ses meget sjældent i Ringkøbing amt. Igennem årene 93-96 er der set mellem 1 og 2 fugle.

Også i år sås arten med en enkelt fugl nemlig d. 17/5 1 Horn Sø (AKV). Arten ses så godt som altid i forårsmånederne, især maj.

Rød Glente (*Milvus milvus*): 02390

Igennem de sidste 4 år har antallet af fugle ligget mellem 3 og 5. Så det har været et helt normalt år for arten med 3 fugle.

Alle iagt. nævnes: 5/5 1 fødesøgende Feldborg (LN), 9/5 1 trak nord Vest Stadil Fjord (UEM, JB) og 9/5 1 trak syd Skjern enge (FH).

Havørn (*Haliaeetus albicilla*): 02430

Arten er i år kun set på 3 lokaliteter, Tipperne, Borris Hede og Klægbanken, i modsætning til sidste år hvor den blev set på 6. Næsten alle iagt. er fra månederne Oktober - December.

19/1 + 7/2 1 Borris hede (HRS, LN, ET). 11/9 1 Imm. Tipperne (T). I perioden 26/10 - 20/12 blev der set 2 Juv. fugle på Klægbanken (ET, JB, KEK m.fl.), 3/12 1 ad. Tipperne (T), 14/12 1 Borris Hede (JC). 28/12 1 IK+ Tipperne (T). Alt i alt drejer det sig nok om 6-7 fugle. Igennem de sidste 3-4 år har antallet af fugle ligget mellem 6-10.

Total: 6-7 Indsendere: 12 Lokaliteter: 3

Rørhøg (*Circus aeruginosus*): 02600

Et godt år for arten, som stort set er identisk med 1996.

Første forårsfugl ses d. 16/3 1 ♂ Geddal Enge (LN), kort efter d. 19/3 2 (1 ♀ + 1 3K ♂) Tipperne (T).

Maks. tal fra gode lokaliteter:

	Forår		Efterår	
Tipperne	3/5	9	3/9	11
Værnengene	14/5	11	18/8	5
Vest Stadil Fj.	27/4	4	11/8	11
Skjern enge	15/5	4	6/9	4
Sdr. Lem Vig	8/5	3	16/8	5

Sidste efterårsfugl ses d. 14/10 1 Sønder Lem Vig (HRS, HWJ). Næstsidste d. 30/9 1 Tipperne (T)

Yngleoplysninger: 1-2 par Vinterleje pold (T), 1 par med 2 unger Indfjorden (PF), 2 par Hindø (JB), Skjern å-munding 1 par, bytteaflevering (TM), 1 par Husby Sø (LH), 0-1 par Sønder Lem Vig (HRS). Der må være en del flere ynglepar i Ringkøbing amt.

Månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
0	0	5	54	118	29	39	144	45	1	0	0

Total: 435 Indsendere: 25 Lokaliteter: 37

Blå Kærhøg (*Circus cyaneus*): 02610

Et gennemsnitsår for arten, i forhold til de seneste år, hvor der i 1996 var 313 iagtt., 1995 260 samt 1994 med 351 iagtt.

I år har der været følgende sommerobs. 5/6 1 ad. F Værnengene (HKN), 30/6 1 F Ringkøbing amt (EØ), 6/7 1 F Ringkøbing amt (OO), 13/7 1 Bøvling Fjord (OA).

Sidste forårsfugl: 19/5 1 F Flynder Sø (GM)

Maks. tal fra gode lokaliteter:

	Vinter/Forår		Efterår/Viner	
Vest Stadil Fj.	12/1	4	9/11	7
Værnengene	10/3	13	19/11	7
Skjern enge	10/1	4	7/10	4
Tipperne	15/2	3	12/11	6
Sdr. Lem Vig	12/2	3	25/11	5
Bøvling fjord			2/10	8

Andre gode lokaliteter kan nævnes: 27/3 4 Borris Hede (ET). 13/12 5 Klægbanken (LN). 23/1 3 Hindø (UEM). **Første efterårsfugl:** 9/8 1 ad. F Holmsland (SEP), de to næste fugle ses henholdsvis d. 30/8 1 Tipperne (T) og 13/9 1 Vest Stadil Fjord (JB)

Månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
42	40	47	23	4	3	2	2	6	75	70	62

Total: 376 Indsendere: 31 Lokaliteter: 43

Hedeheg (*Circus pygargus*): 02630

Et rigtigt godt år for arten, ja faktisk den bedste i årsrapportens historie. Hele 27 iagtt. mod 12 i 96, 17 i 95 samt 24 i 1994.

Første forårsfugl ses d. 9/5 1 ♂ Tipperne (T) + 1 2K som trak syd Vest Stadil Fjord (JB, UEM) samt 1 2K Husby/Nørre Sø (UEM). Næste fugl ses d. 10/5 1 2K Værnengene (OA). Der har også været en del sommerobs., som er spændende med henblik på evt. ynglepar. Bl.a. 11/6 1 ♂ Bjålum Klit (HKN), 4 obs. af Hedeheg på lokalitet i Ringkøbing amt, henholdsvis d. 1+30/6 1 hun + 1/7 1 han samt 6/7 1 hun. Der er ikke på nogen lokalitet obs. over 1 fugl samtidig. **Sidste efterårsfugl** ses d. 26/08 1 ad hun Stadil Fjord (OA), kort tid før, d. 20/08 1 Juv. Aulum (PP). Aldersfordelingen af Hedehegen var: 7 ad. hanner + 2 2K hanner + 6 2K samt 8 ad. hunner, resten var uspecificeret.

Månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
0	0	0	0	8	8	8	3	0	0	0	0

Total: 27 Indsendere: 15 Lokaliteter: 18

Duehøg (*Accipiter gentilis*): 02670

Efter det gode år i 1996 er vi igen nede på normalt lege med 64 iagtt. I 1996 var der 86 iagtt. medens det i perioden 1993-95 har været mellem 53 - 60 iagtt.

Den eneste sted der er set over 1 fugl er Tipperne, hvor maks. tallet er 2, bl.a. d. 16/3 2 Tipperne (T). Øvrige lokaliteter, hvor der er set duehøg er: Borris Hede, Løvstrup Plantage, Vind Hede, Sdr. Feldborg Plantage m.m.

Yngleoplysninger: 1 par med 2 unger Buckwald's Plantage (BD). 1 par Nørlund Plantage (NPB). 1 par Stenholt Skov (NPB). 1 par Bundsbæk Mølle (EEH). Også her gælder det at der må være en del flere par i Ringkøbing amt.

Månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
3	3	14	10	6	2	3	1	3	8	6	5

Total: 64 Indsendere: 23 Lokalteter: 30

Spurvehøg (*Accipiter nisus*): 02690

Et rimeligt pænt år for arten, dog lidt færre iagt. i år end 1996, hvor der var 136 iagt.

Udvalgte obs: 15/3 2 Sønder Lem Vig (GTA,GTW). 12/4 4 trak nord Harboøre Tange (OA). 26/9 2 Geddal Enge (HRS). 6/10 2 Vest Stadil Fjord (OA). 13/10 3 Nørre Lyngvig (OA). 26/12 3 Bøvling Fjord (OA,PP). 19/12 2 Sevel (LN).

Yngleoplysninger:

Der er modtaget en enkelt oplysning om ynglende Spurvehøg, nemlig 1 par hvor ungerne blev ringmærket Rydhave Skov (PF). Men igen, det siger intet som helst om, hvor mange par, der egentlig er i amtet.

Månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
5	8	6	16	5	2	8	9	7	27	7	19

Total: 119 Indsendere: 21 Lokalteter: 41

Musvåge (*Buteo buteo*): 02870

Hvis man ser bort fra 1996 med 1088 iagt. er dette år det bedste år nogensinde. En af grundene til de høje tal de sidste par år er helt sikkert, at der ved Sønder Lem Vig og Geddal Enge bliver talt i tidagsperioder. Og man skal da heller ikke helt udelukke, at der er kommet flere musvåger.

Maks. tal fra gode lokaliteter:

	Vinter/Forår		Efterår/Vinter	
Sønder Lem Vig	03/01	16	04/12	12
Skjern Enge	10/01		20	
Vest Stadil Fjord	05/01	7	13/12	19
Nissum Fjord	26/01	6	27/12	20

At der er musvåger i andet end vintertiden ses her: 16/5 4 Harboøre Tange (KKN). 1/6 6 Borris Hede (LN). 29/5 4 Sønder Lem Vig (HRS). 3/7 4 Stubbergård Sø (LN).

Yngleoplysninger: 2-3 par Borris Hede (OO, LN). 3-5 par i lundene omkring Sønder Lem Vig (HRS). 1 par Geddal Enge, i en lille granlund i udkanten af området (HRS). 1 par Søndermølle (UCV). Siger intet om den reelle bestand.

Månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
116	65	66	49	52	19	28	87	32	87	88	127

Total: 816 Indsendere: 25 Lokalteter: 77

Fjeldvåge (*Buteo lagopus*): 02900

Lidt færre antal iagt. i år i forhold til 1996, hvor der var 162 iagt. 1995 var der 113 iagt.

Sidste forårsfugl: 17/5 1 Skjern enge (OA), kort før, d. 11/5 1 Skjern enge (OA).

Alle obs. med 3 eller derover medtages: 9/1 3 Bøvling Klit (OA). 9/1 4 Skjern enge (OA). 3/2 4 Bøvling Klit (OA). 26/2 3 Bøvling Fjord (OA). 10/11 5 Tipperne (T). 17/11 3 Bøvling Fjord (OA). 25/11 4 Bøvling Klit (OA). 1/12 3 Tipperne (T). 26/12 4 Bøvling fjord (OA,PP,LH,SJ). 27/12 3 Nissum Fjord (AKV)

Første efterårsfugl ses d. 27/9 1 Nørre Lyngvig (EE), derefter skal vi næsten en hel måned længere hen inden de næste ankommer, nemlig d. 20/10 1 Hygum Nor (KKN), ligeledes d. 20/10 1 Bøvling Fjord. (OA). 21/10 1 Plet Enge/Sønderholm enge (KKN).

Månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
3	20	9	8	2	0	0	0	1	7	29	31

Total: 130 Indsendere: 24 Lokalteter: 25

Kongeørn (*Aquila chrysaetos*): 02960

Desværre ingen Kongeørn set i år, hvorimod der i 1996 blev set 1.

Fiskeørn (*Pandion haliaetus*): 03010

Arten har ligget nogenlunde konstant gennem de sidste 4 - 5 år. Det samme i år med 58 iagt.

Første forårsfugl ses d. 13/4 1 Hover (EEH). Derudover ses der 2 fugle i april måned: nemlig d. 17/4 1 Vonå (EE) og 20/4 1 Flyndersø (LN). Derefter skal vi hen i medio maj før der igen ses Fiskeørn, d. 11/5 1 Indfjorden (OA).

Alle obs. med 2 eller derover nævnes: 25/8 2 Stadil Fjord (KEK). 31/8 3 Hindø (UEM,JB). 3/9 3 Stadil Fjord (KEK). 6/9 2 Høje Sande (TM). **Sommerobs:** 15/6 1 Ringkøbing amt. 16/6 2 Ringkøbing amt. 1/7 1 Ringkøbing amt, det drejer sig om forskellige lokaliteter. Men vi mangler nu nok stadig et ynglepar i Ringkøbing amt.

Sidste efterårsfugl: 28/9 1 Sønder Lem Vig (GTW) og 16/10 1 Krogsdal (HWJ).

Månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
0	0	0	3	7	4	2	20	21	1	0	0

Total: 58 Indsendere: 26 Lokalteter: 28

Tårnfalk (*Falco tinnunculus*): 03040

Der har været et fald i antallet af Tårnfalke i forhold til 1996, hvor der var 668 iagt. Hvad grundene kan være, er svært at spørge om. Det burde egentlig være omvendt da der er dobbelt så mange indsendere i år i forhold til sidste år. Ugeproduktionen er også stor set det samme med indrapportering af 171 pull i år mod 147 pull i 1996.

Det høje tal af Tårnfalk i juni måned skyldes at ovennævnte pull. er medregnet.

Maks. tal fra forskellige lokaliteter: 10/1 7 Skjern Enge (TM), 29/1 5 Sønder Lem Vig (HWJ,HRS), 8/5 4 Borris Hede (OO, LN), 25/7 8 Plet Enge/Sønderholm Enge (V), 31/7 7 Harboøre Tange (KKN), 3/08 4 Stadil Fjord (KEK), 5/8 9 Holmbokær (KEK) og 27/12 4 Nissum Fjord (AKV).

Yngleoplysninger: Redekasseprojekt i Ikast kom. 72 kasser opsat, heraf 25 kasser med unger og æg. Desuden var 9 kasser brugt (BD). 3 par i redekasse Storåen og ådal (PP). 1 par med 5 unger (ringmærket) Lundby (OO,NUP). 1 par med 7 unger (ringmærket) Jersild (OO,NUP). 1 par med 6 unger (ringmærket) v/St Rotvig (OO, NUP). 1 par med 6 unger (ringmærket) Grønkær (OO,NUP). 1 par med 6 unger (ringmærket) Varhede (OO,NUP). 1 par med 6 unger (ringmærket) Storåen-Brohus (OO,NUP). 1 par med 5 unger (ringmærket) Storåen-Ågården (OO,NUP).

Månedfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
30	30	10	13	27	198	45	53	15	26	14	21

Total: 482 Indsendere: 24 Lokalteter: 49

Aftenfalk (*Falco vespertinus*): 03070

Så blev der langt om længe igen set aftenfalke i Ringkøbing amt. Vi skal helt tilbage til 1993 hvor vi sidst så aftenfalke her i amtet 3 fugle blev det dengang til. Så det er glædelig med 2 fugle, som blev set henholdsvis 1/5 1 hun trak nord Nymindestrømmen (PKR,OA), og 19/5 1 2K hun Værnengene (HKN, JRP,OA).

Dværgfalk (*Falco columbarius*): 03090

Tilbagegang i forhold til superåret 1996, hvor der var 107 iagt. Dette år må siges at være et gennemsnitsår for arten.

Der har været flere vinterfund af arten bl.a. 4/1 med 1 både ved Vest Stadil Fjord og Lilleå, Råsted (EE,KEK), 10/1 1 Skjern enge (TM), 17/1 og 26/1 sås 1 ved henholdsvis Tipperne og Værnengene (EE,T), 22/2 1 Sønder Lem Vig (GM), 1/12 1 Skjern å-munding (TM), 3/12 1 Tipperne (T), 13/12 1 Vest Stadil Fjord (OA).

Ultimo april hvor der generelt ses flest dværgfalke kan nævnes følgende obs. 23/4 3 Værnengene (HKN,JRP), 25/4 4 Tipperne (T), 26/4 2 Skjern enge (TM), 30/4 2 Værnengen (EE). Største obs. i år var d. 28/9 7 trækkende Nørre Lyngvig (EE,UEM)

Månedfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
6	3	3	24	4	2	0	1	11	12	3	3

Total: 72 Indsendere: 19 Lokalteter: 17

Lærkefalk (*Falco subbuteo*): 03100

Hvis vi ser bort fra det dårlige år 1996, hvor der kun blev set 1 fugl, så er året 1997 et gennemsnitsår med sine 4 fugle. Alle nævnes: 19/5 1 Værnengene (JRP), 22/5 1 Bøvling Klit (JN), 1/6 1 Borris Hede (EØ), 23/6 1 Herning, kom strygende over Holstebrovejen langs med Herningsholm å kl. 11.45, (PP).

Jagtfalk (*Falco rusticolus*): 03180

14/10 1 juv. trak syd Vest Stadil Fjord, det var den mørke fase. Er tilsendt SU.

Vandrefalk (*Falco peregrinus*): 03200

Arten har de sidste 4 år ligget nogenlunde stabil omkring de 30.

Der er overvejende kun set enlige fugle i træktiderne, jævnt fordelt i amtet. Det eneste sted der er set over 1 fugl er Tipperne på følgende dage d. 16/9 2 (1 ad. og 1 juv.) og 11/10 2 juv. (T).

Månedfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
1	0	2	9	2	0	1	3	5	7	3	2

Total: 35 Indsendere: 12 Lokalteter: 14

Urfugl (*Tetrao tetrix*) 03320

Året 1997 vil stå som året hvor lokalafdelingen fejrede sin 25 års jubilæum, men også året hvor lokalafdelingens logo forsvandt fra en af landets sidste bastioner - Vind hede, og dermed er en legende forsvundet fra amtet. - Bevæget og varm bliver man, når tanken går tilbage på de fantastiske oplevelser. Hvem vil ikke tænke tilbage på den aprils morgen i klar frost og kokkene dansene i det fantastiske sollys med deres karakteristiske kurren og ånden frysende ud af næbbet.

Agerhøne (*Perdix perdix*) 03670

Normalt år for arten, en lidt overset art desværre. Kun 2 yngleiagttagelser med kyllinger, flokstørrelsen i vinterhalvåret ligger meget normalt fra 4 til 18 fugle.

Indsendere: (KEK,OA,LN,GTW,GTA,HRS,HWJ,KKN,SJ,PP)

Total: 157 Indsendere: 10 Lokalteter: 12

Vagtelt (*Coturnix coturnix*) 03700

Det bedste år i Årsrapportens historie med 19 obs. af 30 fugle. Alle iagt. nævnes:

11/5 1 Skjern Enge (OA), 31/5-23/8 1-5 Grønberg (LH), 2/6 1 Rindum Enge (SEP), 4/6 1 Rindum Enge (HUM), 11/6 4 Thyholm (GM), 11/6 1 Sevel (LN), 11/6 1 Sevelskov (LN), 12/6 1 Sønderlem vig (HRS,LN), 14/6 1 Hemmet (MBA), 19/6 1 Bork (MBA), 11/7 1 Vest Stadil Fjord (JB), 13/7 1 Bork (MBA), 1/8 1 Fåremølle å og ådal (AKV), 13/8 1 Bur (OA), 21/8 1 Husby Sø (CL).

Månedsmax. juni: 15, august: 11.

Total: 30 Indsendere: 11 Lokalteter: 13

Vandrikse (*Rallus aquaticus*) 04070

Et lidt sløjt år for arten. Max. tal for følgende lokaliteter:

Vonå: 2, Værnengene: 3, Nørresø: 1, Vest Stadil Fjord: 1, Sønderlem vig: 4, Geddal Enge 3, Sandene: 1, Velling Bugt: 1, Noret: 3.

Ynglepar: 1/6 5-7 Sønderlem vig (HRS), 1/6 2-3 Geddal Enge (HRS)

Totalt: '97:38, '96:59, '95:77, '94:42.

Iagt. følgende mdr:

Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
2	7	7	6	12	4

Indsendere: (SEP,OA,EE,LN,HRS,GTW,HWJ,SJ,PP,KKN,UCV,GTA)

Total: 38 Indsendere: 12 Lokalteter: 9

Plettet Rørvagtelt (*Porzana porzana*) 04080

1 iagt. blev det til i 1997, og det sikkert af samme fugl. Arten har de senere år været meget sjælden iagttaget fugl i amtet, sidst i '80erne var totalen pr. år tæt på 10 iagttagelser. Totalen de seneste 6 år:

1992	1993	1994	1995	1996	1997
2	0	1	3-4	0	1

Alle iagt. nævnes: 1 perioden 3-15/7 høstes 1 fugl piftende ved Lemvig sø (AKV,JN,HRS,GM).

Grønbenet Rørhøne (*Gallinula chloropus*) 04240

Spredte iagt. fra småsøer og anlæg rundt i amtet. Ynglepar fra flg. lokaliteter: FASTERHOLT: 1, Herning, nord for gymnasiet: 1, Holstebro anlæg: 4, Vejlbjerg, i sø ved rensningsanlæg: 1. Geddal enge: 2

Indsendere: (HRS,OO,PP,HWJ,KKN,UCV,GTA,GTW,OA)

Total: 66 Indsendere: 9 Lokalteter: 10

Blishøne (*Fulica atra*) 04290

Fra sidst i juli og til nytår samles fuglene i større eller mindre flokke i søer og fjorde, flg. max.tal fra udvalgte lokaliteter:

Harboøre tange: 800, Stadil fjord: 659, Sunds sø: 565, Sønderlem vig: 490, Vest Stadil fjord: 353, Hindø: 200, Klægbanken: 100, Gjeller sø: 75, Tipperne: 73.

Ynglepar fra flg. lokaliteter: Feldborg hede: 2-3, Vildbjerg, sø ved rensningsanlæg: 1, Sønderlem vig: 10-15. Geddal enge: 10-20. (Der er ingen yngleoplysninger fra Ringkøbing Fjord, ellers ser det ud til at Blishøne er en sjælden ynglefugl i den sydlige del af amtet, eller også tyder det på stor ornitologisk virksomhed i Sønderlem vig-området.)

Total: 13.937 Indsendere: 21 Lokalteter: 19

Trane (*Grus grus*) 04330

Sønderlem vig var stedet i 1997, hvor der kunne opleves traner, med flere obs. gennem hele sommeren kunne Sønderlem vig måske blive stedet hvor amtets første ynglepar kan ses!

Den første dukkede op 25/3. Øvrige datoer for obs.:

22/5: 2, 24/5: 4, 31/5: 4, 4/6: 4, 14/6: 4, 4/7: 8, 19/8: 5, 22/8: 2

Der er givetvis gengangere i mellem men ganske flot for området.

Endvidere 23/3 2 Tipperne (T).

Indsendere: (HRS,LN,GTW,GM,PP,HWJ)

Strandskade (*Haematopus ostralegus*): 04500

Et ganske pænt år for arten med i alt 3525 fugle mod et gennemsnit for de sidste 3 år på 1921 fugle. Denne stigning i antallet skyldes dog hovedsageligt at flere indsendere har bidraget pænt til et mere omfattende materiale, bl.a. fra trækstederne.

Strandskaden er en af de vadere der først vender tilbage efter vinteren, hvor den normalt ses ved kysten og kystnære områder. Den ses sjældnere indenlands, men enkelte par yngler dog her (ofte på flade hustage!). Strandskaden ses normalt ikke i store koncentrationer, derfor nævnes obs. over 50.

Årets første: 19/1 48 Harboøre Tange (JN), 20/1 69 Nissum Bredning (V).

Forårsrast >50: 25/3 102 Nissum Bredning (V), 2/4 87 Nissum Bredning (OA), 11/4 53 Bøvling Fjord (OA), 12/4 97 Nissum Bredning (OA), 20/4 121 Nissum Bredning (V), 13/5 56 Harboøre Tange (HRS, GM).

Ynglelokaliteter i par: Holstebro 1 par, Kilen 1 par, Sønderlem Vig 0-1 par, Geddal Enge 1-2 par.

Efterårstrækket ses normalt ved vestkysten fra ultimo juli til medio september, obs. >20 nævnes:

Nr. Lyngvig: 6/9 53s (UEM), 13/9 62s (EE, UEM)

Vejlbj. Klit: 25/7 29s (KKN), 27/7 93s (GM), 16/8 76s (GM, JN), 30/8 99s (GM, JN), 31/8 23s (GM), 6/9 31s (GM, HRS), 7/9 38s (GM, AKV) og 13/9 51s (GM, AKV).

Langerhuse: 27/8 31s (KKN), 29/8, 29/8 449s (KKN), 5/9 35s (KKN) og 6/9 51s (KKN).

1 Herårsrast >50: 12/7 68 Nissum Bredning (OA), 20/7 51 Nissum Bredning (OA, KEK). 25/7 116 Harboøre Tange (V) og 19/8 55 Nissum Bredning (V).

Årets sidste: 16/12 40 Nissum Bredning (V) og 26/12 1 Harboøre Tange (AKV).

	jun	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	117	76	298	507	151	60	643	1006	508	73	45	41
Total:	3525									Indsendere: 24		Lokalteter: 33

Klyde (*Recurvirostra avosetta*): 04560

Et meget pænt år for arten, med en total på 12409 mod 5538 i 1996. Forårstrækket kulminerede medio april, men mange fugle blev også observeret til medio maj. Efterårstrækket kulminerede i august, og er op gennem sommeren særdeles veldokumenteret fra Bøvling Fjord, der tegner sig for størstedelen af amtets observationer. Årets første: 2/3 4 Tipperne (T), 10/3 38 Bøvling Fjord (OA).

Ynglelokaliteter i par: Værmengene 47-55, Harboøre Tange min. 60 og Ferring Sø 1.

Løbts- og efterårstrækket beskrives ud fra max-tal fra udvalgte lokaliteter:

	apr-jun	juli	aug-sep
Bøvling Fjord	30/6 420 (OA)	20/7 1000 (OA, KEK)	5/8 1800 (OA, KEK)
Harboøre Tange	13/5 287 (HRS,GM)	12/7 111 (OA)	13/8 43 (KKN)
Værmengene	2/5 137 (OA)	-	-
Tipperne	17/4 707 (T)	1/7 42 (T)	16/9 98 (T)

Øvrige udvalgte tal fra Bøvling Fjord (>500): 13/7 700 (OA), 24/8 1551 (OA), 25/8 1450 (OA), 5/9 900 (PKR).

Årets sidste: 12/11 7 Tipperne (T) og 17/11 9 Bøvling Fjord (OA).

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	0	0	470	1768	1375	556	1998	5098	1062	155	27	0
Total:	12.409									Indsendere: 16		Lokalteter: 13

Sortvinget Braksvale (*Glareola nordmanni*): 04670

Ny art for amtet og 5. fund for Danmark: 18/5 1r Tipperne (OA, HKN, JRP). Godkendt af SU.

Gæst fra Sortehavsegnene og Centralasien, med vinterkvarter i det sydlige Afrika. Seneste danske godkendte fund: 20-27/6 1987, Kærup Holme, Vejlerne i Nordjylland.

Lille Præstekrave (*Charadrius dubius*): 04690

Første fugle sås: 12/4 2 Rom Grusgrav (HWJ) og 27/4 2 HG-søen ved Søby Sø og brunkulslejer (BD).

I materialet er kun nævnt 1 sandsynligt ynglepar, men enkelte af nedenstående observationer er formentlig observationer af ynglepar:

11/5+12/5 2 Kilen (AKV, GM), 13/5 2 Høling Sø (GTA), 13/5 2 Vejlbj. Grusgrav (Sandsynligt ynglepar), 18/5 4 Lillesø, Sdr. Feldborg Pl. (kun truffet en gang), 15/6 2 IBF-grusgrav, Ikast (BD), 19/6 1 Sjern Å-mundingen (TM), 22/6 1 Veserne (AKV), 25/6 2 Thorup Nielsen's grusgrav, Ikast (BD), 11/7 2 Vejlbj. grusgrav (GTA) og 20/7 1 Vejlbj. grusgrav (UEM), som ligeledes er årets sidste.

April og de fleste maj observationer er nok trækfugle, så derfor er amtets mulige bestand ifølge det indsendte materiale på 1-4 par, hvilket er skuffende.

Total: 25 Indsendere: 9 Lokalteter: 10

Stor Præstekrave (*Charadrius hiaticula*): 04700

Årets første fugle blev: 23/2 11 Langerhuse (PP) og 24/2 5 Tipperne (T).

Forårstrækket af Stor Præstekrave kulminerer to gange. Trækket af skandinaviske ynglefugle kulminerer normalt i ultimo marts-primio april. Max-tal fra denne periode er:

31/3 30 Tipperne (T) og 2/4 34 Harboøre Tange (OA).

Trækket af arktiske ynglefugle kulminerer normalt i medio-ultimo maj. Max-tal fra denne periode er: 18/5 176 Tipperne (T), 22/5 375 Bøvling Fjord (OA) og 28/5 93 Bøvling Fjord (OA).

Af ynglefugle er følgende materiale tilsendt fra 4 lokaliteter: Hvide Sande 2-3 par, Harboøre Tange 2 par, Fjorden ud for Sønderlem Vig 2-5 par, Geddal Enge 2-4 par.

Store Præstekraver farvemærket på bug/bryst er blevet observeret flere steder. Eks. 12/4 1 Geddal Enge (LN) mærket ved Themsens i det sydøstlige London og 27/7 1r/s Vejlby Klit (GM).

Efterårstrækket kulminerede medio-ultimo august med: 17/8 109 Værmengene (MBA), 18/8 118 Værmengene (MBA), 24/8 92 Harboøre Tange (OA), 26/8 328 Tipperne (T), 68/8 102 Harboøre Tange (KKN), 31/8 109 Harboøre Tange (KKN) og 3/9 59 Tipperne (T).

Årets sidste blev: 20/10 3 Bøvling Fjord (OA) og 25/10 1 Tipperne (T).

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	30	122	147	730	92	175	1436	137	37	0	0

Total: 2906 **Indsendere: 18** **Lokaliteter: 27**

Hvidbrystet Præstekrave (*Charadrius alexandrinus*): 04770

Efter et særdeles godt år i 1996 med 4 obs. af 5 fugle, er vi igen nede på niveauet for de foregående år (1-3 obs.)

Igen er det Tipperne der tegner sig for årets observation: 13/5 1 par r (T).

Pomeransfugl (*Charadrius morinellus*): 04820

Et særdeles pænt år for arten, som skyldes meget høje tal fra Skjern Enge, men også pæne bidrag fra andre lokaliteter.

Årets første fugle blev: 1/5 32 Grønæltevej, Skjern Enge (JC).

Skjern Enge: På Skjern Enge, der fortsat tegner sig for størstedelen af observationerne, kulminerede trækket lidt tidligere end normalt. Obs. >40 nævnes herfra:

2/5 47 (HKN), 4/5 57 (TM, KEK), 6/5 80 (TM), 9/5 109 (FH), 10/5 142 (MBA, OA, CL), 11/5 160 (OA), 13/5 74 (KEK), 13/5 43 (KEK), 14/5 87 (GTA, JC), 15/5 77 (KEK).

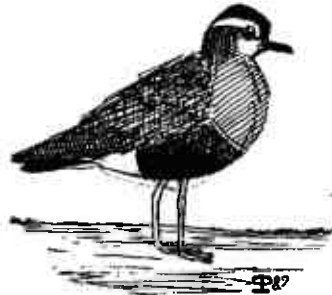
Hørvig: 3/5 1 (KEK)

Holmsland ved Kloster: 4/5 3 (SEP, EE), 9/5 4 (JB), 12/5 5 (EE) og 13/5 4 (EE).

Nord for Vest Stadil Fjord: 6/5 39 (FH).

En enkelt efterårsobservation er usædvanlig: 28/9 4s Nørre Lyngvig (EE).

Total: 1038 **Indsendere: 12** **Lokaliteter: 5**

Er der gået "pip" i økonomien
- så kom ind i Ringkjøbing Bank

Vi er altid klar med en
flyvefærdig løsning

Ringkjøbing Bank

Ture

Harboøre Tange**Søndag d. 9 august**

Mødested: Harboøre Kirke kl. 9.00. Turens varighed ca. 3 timer, privatbiler.

Turlleder: Kurt K. Mikkelsen, tlf. 9781 1817

Harboøre Tange er på denne årstid rasteplads for store skarer af vadefugle og ænder. Der gøres holdt ved lagunerne og vandhuller, hvor især vadefugle opholder sig. I krattene kan der med lidt held høres karmindompap. Husk kaffe og the.

Bemærk: Turen vil blive annonceret som "Naturvejledertur"

Handbjerg Strand**Søndag d. 16 august**

Mødested: Den offentlige P-plads bag Handbjerg møbelfabrik ved Strandvejen kl. 9.00.

Turledere: Leif Novrup, tlf. 9744 8301

Henning R. Sørensen, tlf. 9744 8482

Vi går en tur langs fjorden, ad den nye natursti, og ser på måger, ænder, vadefugle og rovfugle. Netop nu er det store fugletræk nordfra begyndt, så der skulle være mange fugle at se på.

Husk vandtæt fodtøj og kaffen.

Fiil Sø og Værnengene**Søndag d. 23 august**

Mødested: Skjern Kirke kl. 6.30. Privatbiler

Turlleder: Flemming Thomsen, tlf. 9719 4019

En heldagstur til de fine lokaliteter, hvor der på Værnengene kan ses store mængder af vadefugle og ænder samt en del rovfugle. Fiil Sø er næsten en kapitel for sig her på sensommeren. Søen huser mange forskellige andefugle, gæs og lappedykkere. Er der lidt held med, ses fiskeørn. Stedet er altid god for en overraskelse. Husk en solid madpakke og kaffe/the.

Geddal Enge - åbenthus**Søndag d. 6 september**

Turledere: Leif Novrup, Anders Wulff, m.fl.

Mellem kl. 10.00 og 14.00 vil der på skrænten og i fugletårnet være opstillet teleskoper, hvori fuglene vil blive udpeget af ornitologer, der vil være mange vadefugle og ænder at se, da fugletrækket er på sit højeste nordfra.

Højjele (*Pluvialis apricoria*): 04850

Et ganske pænt år for denne art, der ses hele året, dog ikke i længere frostperioder. Flest fugle sås i april-maj og igen i september-november.

Et materialet er angivet 3-4 ynglepar i amtet, hvilket er særdeles positivt, når man tager i betragtning, at højbæstanden sidst i 80'erne blev vurderet til 1-5 par, med hovedvægt i Nordjyllands- og Viborg Amter. Desuden er der enkelte juniobs., foruden ynglefluglene.

Årets første blev: 14/1 14 Tipperne (T) og 10/2 3 Værnengene (via OA).

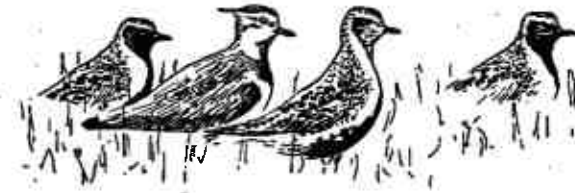
Max. tal forår og efterår fra udvalgte lokaliteter (kriterie: >2000):

	Forår	Efterår
Bøvling Fjord	11/4 850 (OA)	17/11 2830 (DMU)
Handbjerg Strand	8/5 300 (GTA)	18/8 2300 (HRS)
Langerhuse	1/3 23 (KKN)	21/9 2000 (KKN)
Skjern Enge	26/4 900 (TM)	7/10 5000 (OA)
Stadilo	2/3 719 (KEK)	8/11 4000 (GTA, EØ)
Stadil Fjord	27/4 1350 (LH)	15/11 4500 (OA, KEK)
Tipperne	12/4 984 (T)	25/8 4500 (T)
Vest Stadil Fjord	6/4+25/4 2300 (JRN, KEK)	8/11 4000 (EØ)
Værnengene	25/4 2150 (MBA)	18/8 1010 (T)

Juniobs.: 5/6 2 Tipperne (T), 28/6 1 Tipperne (T).

Årets sidste: 1/12 29 Tipperne (T) og 26/12 1 Geddal Enge (GTW)

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
14	1997	4803	25572	8742	10	855	19253	13215	33791	26966	30	
Total:												
					Indsendere: 28							Lokaliteter: 42

Strandhøjjele (*Pluvialis squatarola*): 04860

Et nogenlunde år for arten, der sjældent ses i store koncentrationer. Mange fugle i marts ved Geddal Enge, mens resten af forårstrækket forløb normalt med kulmination i maj. Efterårstrækket ses fra ultimo juli og frem, i år med kulmination i august, hvor september skuffede.

Årets første: 25/2 1 Bøvling Fjord (OA), 22/3 6 fjorden ud for Sønderlem Vig (SJ, PP) og 64 Geddal Enge samme dato (SJ, PP)

Forår (>40): 12/5 93 Tipperne (T), 22/5 49 Bøvling Fjord (OA).

Efterår (>40): 30/7 51 Tipperne (T), 15/8 53 Harboøre Tange (KKN), 17/8 58 Harboøre Tange (AKV), 19/8 51 Harboøre Tange (V), 12/10 71 Bøvling Fjord (OA), 15/10 62 Tipperne (T), 20/10 46 Bøvling Fjord (OA) og 10/11 62 Tipperne (T).

Årets sidste blev: 1/12 1 Tipperne (T), 26+27/12 2 Harboøre Tange (AKV, OA).

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0		1	73	13	208	14	51	359	36	248	69	5
Total:												
					Indsendere: 17							Lokaliteter: 15

Vibe (*Vanellus vanellus*): 04930

Et år lidt under niveauet for de to foregående år, med lidt beskedne tal i især februar, marts og august. Arten blev igen i år set i alle årets måneder.

Årets første blev: 19/1 1 Skjern Enge (TM) og 29/1 2 Sønderlem Vig (HRS, HWJ).

Udvalgte max-tal jan-mar: 26/2 670 Bøvling Fjord (OA), 1/3 850 Skjern Enge (TM), 4/3 340 Værmengene (OA) og 17/3 312 Tipperne (T).

Udvalgte max-tal jun- jul: 10/6 329 Tipperne (T), 28/6 462 Geddal Enge (UCV), 29/6 352 Geddal Enge (HRS, HWJ), 9/7 366 Geddal Enge (HRS, SJ), 17/7 425 Sønderlem Vig (PP) og 22/7 1465 Tipperne (T). Efterårstræk (>600): 12/8 741 Tipperne (T), 18/8 600 Håndbjerg Strand (HRS), 3/9 640 Tipperne (T), 13/10 850 Vest Stadil Fjord (OA), 14/10 690 Geddal Enge (HRS, HWJ), 19/10 640 Holmbokær (GTA), 15/11 1200 Stadil Fjord (OA, KEK), 16/11 600 Klægbanken (ET).

Årets sidsteblev: 26/12 1 Harboøre Tange (AKV) og 26/12 45 Sønderlem Vig (GTW).

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	3	4095	4328	800	598	1892	4905	5862	1944	7396	7576	70
Total:	39.469		Indsendere:	26	Lokaliteter:	45						

Islandsk Ryle (*Calidris canutus*): 04960

Det dårligste år i over 10 år med i alt 63 observationer af kun 758 fugle (se diagram).

Antal observationer var faktisk det samme som i 1996, så reelt har der været tale om færre fugle.

Kun 2 observationer i de 2 første vintermåneder: 2/1 1

Hvide Sande (HKN) og 26/2 3 v/Ferring Sø (OA).

Forårstrækket var langt under normalen; det største tal blev 25/4 11 Tipperne (T). Sidste forårsfugl blev "tidlig": 18/5 1 Harboøre Tange (AKV).

Efterårstrækket af adulte fugle indledtes med 4/7 1 Tipperne (T). De største tal af adulte fra 4 lokaliteter blev 1/8 60 Tipperne (T), 2/8 74s Langerhuse (KKN), 2/8 36s Vejlbj Klit (GM) og 9/8 17 Harboøre Tange (KKN).

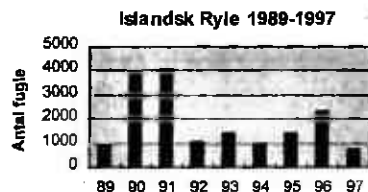
Trækket af juvenile fugle var skuffende. De største tal blev:

29/8 42s Langerhuse (KKN), 30/8 15s Vejlbj Klit (GM, JN), 31/8 80 Harboøre Tange (KKN), 3/9 51 Tipperne (T) og 12/10 78 Bøvling Fjord (OA).

Årets sidste blev 20/10 16 Bøvling Fjord (OA), 20/10 1n Langerhuse (KKN) og 20/11 1 Tipperne (T).

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
	1	3	2	15	11	0	78	405	119	123	1	0

Total: 758 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 15 Lokaliteter: 12 Observationer: 63

Sandløber (*Calidris alba*): 04970

Antalsmæssigt et pænt år med 53 observationer af 490 fugle - dog under rekordåret 1996 (se diagram) - men et flot forårstræk.

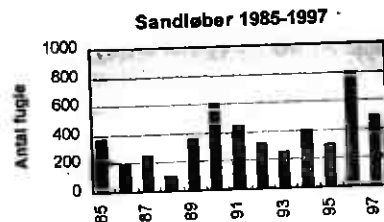
I de første måneder blev der især set fugle ved Bøvling Fjord og i Hvide Sande - max-tallet herfra blev 7/1 141 (HKN). Som nævnt et forrygende forårstræk med de bedste obs: 13/5 59 Tipperne (T), 28/5 141 Bøvling Fjord (OA) og 28/5 14 Thorsminde (OA). Tallet fra Tipperne er lokalitetsrekord og tallet fra Bøvling Fjord er amtsrekord. Sidste forårsfugle blev 31/5 2 Thorsminde (OA).

Efterårstrækket startede med 18/7 1s Langerhuse (KKN)

og 20/7 4 Harboøre Tange (OA, KEK). De største tal blev 26/8 10 Tipperne (T), 31/8 11s Husby Klit (EE), 1/9 10 29 Bøvling Fjord (OA), 14/10 14s Lyngvig (JHK), 14/10 16 + 9/11 15, begge Thorsminde (OA, GTA) og 4/12 12 Hvide Sande (OA). Sidstnævnte også årets sidste observation.

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
	0	0	6	3	231	0	17	46	11	84	21	12

Total: 490 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 13 Lokaliteter: 10 Observationer: 53

Dværgryle (*Calidris minuta*): 05010

53 observationer af 325 fugle er langt under normalen. Ellers et flot træk af adulte fugle - både i maj og juni, men et meget skuffende træk af ungfugle, hvilket kunne tyde på en dårlig ynglesæson i det sibiriske. Årets første fugle blev 8/5 1 Tipperne (T), 10/5 3 Herning (UCV) og 11/5 1 Bøvling Fjord (OA). Det flotte forårstræk (bedste siden 1985) gav følgende max-tal: 15/5 3 Geddal Enge (HRS), 18/5 40 Tipperne (T), 19/5 7 Væmet (MBA, OA) og 22/5 17 Bøvling Fjord (OA). Tallet fra Tipperne er 3. højeste registrerede forårstal. De to største er stadig 19/5 59 og 22/5 88, begge 1985 og begge Bøvling Fjord. I den del juniobs (4. år i træk!): 9/6 6 Tipperne (T) og 12/6 2 Geddal Enge (HRS). Sidste herfra blev 21-22/6 1 (J.N, HRS).

Efterårstrækket af adulte fugle startede 16/7 med 19 Tipperne (T). Max-tallene fra de 3 bedste lokaliteter i denne periode blev 20/7 8 Harboøre Tange (OA, KEK), 22/7 154 Tipperne (T) og 25/7 9 Geddal Enge (J.N, UCV). Max-tallet fra Tipperne dansk lokalitetsrekord for træk af adulte fugle. Ungfugletrækket blev som nævnt meget skuffende. Største tal blev 19/8 5 Harboøre Tange (V), 22+31/8 1 Geddal Enge (PP, LN) og 3/9 4 Tipperne (T). Sidste blev 6/10 4 Harboøre Tange (KKN) og 22/10 1 Tipperne (T).

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
	0	0	0	0	72	10	200	34	4	5	0	0

Total: 325 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 13 Lokaliteter: 7 Observationer: 35

Temmincksryle (*Calidris temminckii*): 05020

Et flot år med 23 observationer af 95 fugle, hvilket er et stykke over gennemsnittet for de sidste 5 år og lidt over niveauet for både 1995 og 1996. Antallet af observerede fugle blev forår: 78 og efterår: 23 fugle inklusiv alle obs fra Tipperne. I 1996 var antallet af forårsfugle på 75!

Første forårsfugle blev 11/5 9 Geddal Enge (PP) og 12/5 23 Tipperne (T) - indikerer et pludselig tiltræk. Resten af forårsobservationerne blev: 14/5 1 Værmengene (UEM, SEP), 14/5 6 Sønderlem Vig (GM), 15/5

2 Harboøre Tange (KKN), 17/5 25 Tipperne (T), 22+24/5 2 Geddal Enge (LN), 2/6 1 Tipperne (T) og 2/1 Værnengene (HKN).

Fra efterårstrækket sås følgende: max-tallet for Tipperne blev 12/8 7 (T). De 5 sidste observationer blev 29/8 1 Harboøre Tange (KKN), 2/9 1 Ladegård Sø (LN), 2/9 2 Stubbergård Sø (LN), 3/9 1 Tipperne (T) og 5/9 1 Harboøre Tange (KKN).

Total: 95 (incl alle obs fra Tipperne) Indsendere: 8 Lokalteter: 7 Observationer: 23

Krumnæbbet Ryle (*Calidris ferruginera*): 05090

Antalsmæssigt et dårligt år, men forårstrækket var det største nogensinde på Tipperne.

Forårstrækket indledtes på Tipperne med 7/5 1 og månedsmax-tallet blev 22/5 21 (dansk forårsrekord!) begge (T). En del oversomrende fugle samme sted ved junimax-tallet 26/6 4 (T).

Returtrækket af adulte fugle indledtes 17/7 1 og 18/7 5, begge Geddal Enge (HRS). Herefter foreligger følgende max-tal fra lokaliteter med mere end 3 fugle:

25/7 30 Tipperne (T), 27/7 29s Vejlbj Klit (GM) og 2/8 4 Geddal Enge (HRS). Ingen observationer af adulte fugle i juli fra den tidligere klasselokalitet, Harboøre Tange!

Antallet af ungfugle på træk blev lidt større. Max-tallene blev: 29/8 34 Tipperne (T), 5/9 30 Bøvling Fjord (PKR), 5/9 2 ad + 55 1K Harboøre Tange (KKN) og 16/9 6s Vejlbj Klit (GM).

Årets sidste fugle blev "tidlige": 24/9 1 Nissum Bredning (V) og 30/9 3 Tipperne (T).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	0	22	4	67	98	167	0	0	0

Total: 358 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 10 Lokalteter: 9 Observationer: 29

Sortgrå Ryle (*Calidris maritima*): 05100

Et flot år med 24 observationer af 127 fugle - det 4. bedste i 13 år (se også diagram).

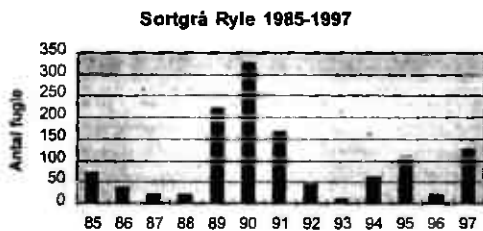
I årets første halvdel blot 4 observationer, de største blev: 2/1 16 på høfderne ved Harboøre Tange (HWJ), 17/2 13 Thyborøn (MAD) og 4/4 16 Harboøre Tange (OA). Sidstnævnte også forårets sidste.

I anden halvdel blev de første 3/9 2 Langerhuse (KKN), 20/9 4 Husby Klit (JN) og 21/9 2 Hvide Sande (UEM,KEK,EE). De største observationer (>5) blev: 28/9 15

Thorsminde (PP), 14/10 9 Hvide Sande (JB), 14/10 16 Thorsminde (GM) og 25/10 8 Harboøre Tange (KKN,MJH). En nævneværdig observationen var også 2/10 3 på vaden i Bøvling Fjord (OA). Sidste blev 27/12 2 Thyborøn (OA).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
16	13	0	18	0	0	0	0	25	50	3	2

Total: 127 Indsendere: 14 Lokalteter: 8 Observationer: 24

Almindelig Ryle (*Calidris alpina*): 05120

Et år under det normale med 194 observationer af 89.196 fugle. Bemærk de lave max-tal fra Harboøre Tange.

Der sås ikke mange fugle i årets første måned, hvilket skyldtes meget koldt vejr. Max-tallet fra denne måned blev på blot 27 fugle den 5/1+9/1 Thorsminde (OA).

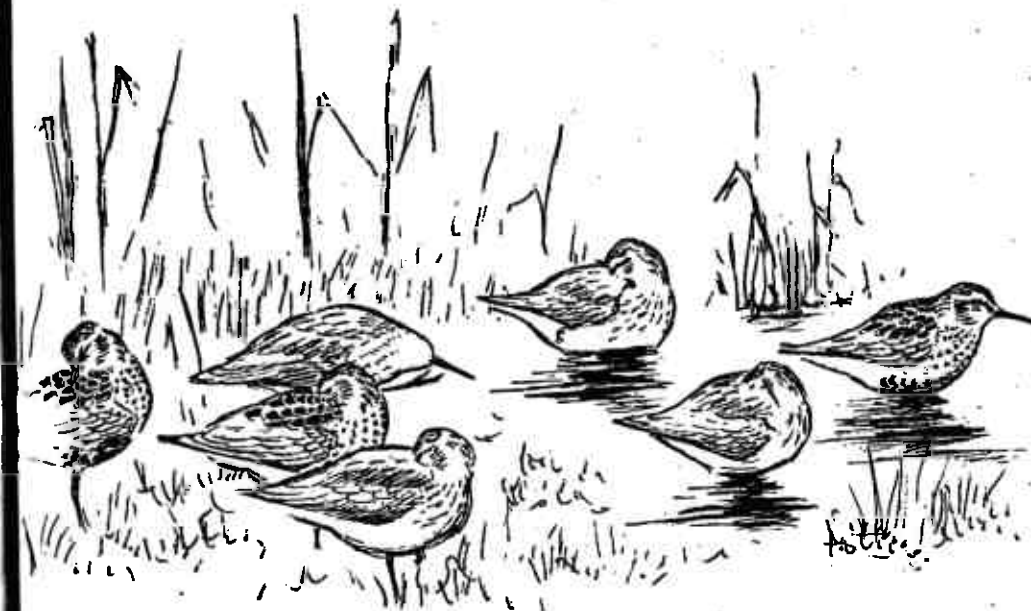
Udflugten af februar kom der gang i trækket med følgende store tal: 26/2 385 Bøvling Fjord (OA), 27/2 615 Værmet (OA) og 28/2 950 Tipperne (T). Forårsmax-tallene fra de enkelte lokaliteter (>100) blev: 8/4 1860 Tipperne (T), 10/4 2000 Værmet (OA), 12/4 130 Harboøre Tange (OA) og 22/5 4000 Bøvling Fjord (OA).

Et par på Geddal Enge (HRS,GM) er eneste indsendte ynglefuglmateriale, og det er jo ikke mange, når man må formode, at der yngler op til 200 par i amtet!

I efterårstrækket kulminerede sædvanligvis flere gange i perioden fra ultimo juli til primo november med store tal i sidste halvdel af september. Max-tallene fra de enkelte lokaliteter (>100) blev følgende: 11/8 700 Harboøre Tange (KKN), 24/9 359 Nissum Bredning (V), 28/9 205 Handbjerg Strand (HRS,GM), 11/10 500 Værmet (OA), 12/10 10.600 Bøvling Fjord (DMU), 18/10 6.150 Tipperne (T), 22/10 135 Lykkegård Strandenge (HRS), 3/11 141 Højsand (TM) og 18/11 600 Klægbanken (ET). Ellers meget små tal fra de øvrige lokaliteter. Der mangler september-tællinger fra Bøvling Fjord.

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
106	2874	9540	13811	12353	130	2290	6527	5026	31204	5142	193

Total: 89.196 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 23 Lokalteter: 26 Observationer: 194

Kærløber (*Limicola fulcinellus*): 05140

5 observationer af 6 fugle. Alle nævnes: 4/7 2 ad, 18/7 1 ad, 22-24/7 1 ad, alle Tipperne (T). 2 ungfugle blev set: 5/9 1 Bøvling Fjord (PKR) og 5-6/9 1 Harbøre Tange (KKN). I 1995 var der observationer af 18-25 forskellige fugle og i 1996 blot 2.

Brushane (*Philomachus pugnax*): 05170

Antallet af observerede fugle er normalt.

Januar var kold, og den første Brushane dukkede først op den 26/2 ved Bøvling Fjord (OA). De næste observationer blev 4/3 1 Værnet (OA), 10/3 2 Værnet (HKN) og 10/3 7 Bøvling Fjord (OA). Forårstrækket forløb som sædvanlig med en kulmination ultimo april/primio maj. Max-tallene fra de enkelte lokaliteter (>100) blev: 3/5 240 Tipperne (T), 3/5 602 Vest Stadil Fjord (KEK), 3/5 400 Harbøre Tange (KKN), 8+9/5 800 Værnet (JRP,OA), 10/5 192 Veserne (AKV), og 11/5 355 Bøvling Fjord (OA). På Værmengene forholdsvis mange i slutningen af maj med 22/5 60 (OA,MBA), hvilket kunne tyde på en ynglebestand der. Ellers ingen yngletal indsendt, men mulige ynglefugle er også truffet på Geddal Enge og Tipperne.

Efterårstrækket var pænt, men som sædvanligt ikke så stort som forårstrækket. Men følgende månedsmax tal (juli-sep, >30) bør dog nævnes: 20/7 57 Værnet (T), 22/7 101 Geddal Enge (HRS), 30/7 470 Tipperne (T), 12/8 365 Tipperne (T), 16/8 60 Geddal Enge (GTA,GTW), 18/8 84 Værnet (T,MBA), 3/9 32 Geddal Enge (HRS), 18/9 11 Tipperne (T). Mange sene er også 14/11 20 Stauning (OA). Årets 3 sidste obs blev 1/12 1 Halkær Enge (OA), 15-16/12 1 Værnet (OA,HKN) og 26/12 1 Sønderlem Vig (GTW).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	1	40	2539	4495	141	938	834	160	16	24	3

Total: 9.191 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 23 Lokaliteter: 20 Observationer: 120

Enkeltebekkasin (*Lymnocyrtus minimus*): 05180

11 fugle incl alle Tippernes - en nedgang på 75% i forhold til rekordåret 1996. Antallet af observerede fugle (incl. Tipperne) 1991-96 var 1991:49, 1992:21, 1993:32, 1994:63, 1995 64 og 1996 85.

1 forårsobservationer af 4 fugle: 7/4 2 Vind Hede (HWJ), 16/4 1 Skjern å og ådal (FH) og 21/4 1 Tipperne (T).

1 efterårstrækket indledes med 29/9 1 Vest Stadil Fjord (UEM). Resten af efterårsobservationerne stammer fra Tipperne, og max-tallet blev 7/10 5 (T).

Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*): 05190

Den hårde vinter i januar gav få fugle. Fuglene sås især ved åer og bække, bl.a de første fugle på årets første dag: 2 ved å i Klosterheden (AKV) og 1 Grønbjerg (LH).

Det første blev forårstrækket ikke bemærket, største obs blev 8/4 6 Ferring SØ (OA), 12/4 7 Sønderlem Vig (T,N) og 17/4 26 Tipperne (T).

Alle ynglelokaliteter kan nævnes Værmengene, Skjernå-munding, Harbøre Tange, Abildå, Borris Hede, Geddal Enge og Helle Sø (OA,AKV,LH,ET,HRS,TM).

Max tal i efteråret fra de enkelte lokaliteter med mere end 30 fugle nævnes:

12/8 32 Veserne (KKN), 18/8 40 Værmengene (T), 19/8 35 Bøvling Fjord (OA), 22/8 320 Geddal Enge (T), 22/8 1003 Tipperne (T), 29/8 135 Harbøre Tange (KKN), 29/8 95s Langerhuse (KKN), 15/9 300 Skjernå-munding (TM) og 4/10 35 Bjerregård (OA).

Samt regel fåtallig i december, hvor største og sidste observation blev 1/12 3 Tipperne (T).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
5	2	21	45	25	5	198	2124	992	527	179	3

Total: 4.126 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 24 Lokaliteter: 29 Observationer: 125

Gå i banken uden at gå hjemmefra!

Har du en PC'er og et modem, kan vi nu tilbyde ON-LINE opkobling til os via PC-Service.

PC-Service er ikke kun en hurtigere og nemmere måde at klare de daglige bankforretninger på, men i høj grad også et godt værktøj for alle, som ønsker altid at have det totale overblik over privatøkonomien.

Ring eller kom ind og få mere at vide om PC-Service.

Landbobanken

Tredækker (*Gallinago media*): 05200

1 sen forårsobservation: 26/5 1 Værnet (OA,HKN,JRP). Arten er knap årlig i amtet.

Skovsneppe (*Scolopax rusticola*): 05290

13 observationer af 20 fugle er indsendt. Bundrekord! De foregående 5 år har der været: 1992 23, 1993 33, 1994 100, 1995 28 og 1996 30.

I det kolde januar sås max 3 fugle 11/1 i haverne i Harboøre (KKN).

Lidt forårstræk: 19/3 1 Ringkøbing (UEM), 22/3 1 Nr. Lyngvig (OA), 24/3 2 Ndr. Feldborg Plantage (LN)
I yngletiden er arten truffet 2 steder: 26/5 1-2 Buchwalds Plantage v/Engesvang (BD) og 17/6 Hørbylunde (JØO).

Efterårstrækket: 25/10 1 Ringkøbing (UEM), 4/11 1 Herning (SEE), 5/11 2 Herning (SEE), 30/11 2 Hushøj Klitplantage (OA) og 2/12 1 Klosterheden (HWJ).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
4	1	4	0	2	2	0	0	0	1	5	1

Total: 20 Indsendere: 8 Lokalteter: 10 Observationer: 13

Stor Kobbersnepe (*Limosa limosa*): 05320

Et dårligt år med kun 1261 observerede fugle. Tallene fra de 4 foregående år (incl månedsmax Tipperne) 1993 2669, 1994 1517, 1995 1293 og 1996 1730.

Årets første observationer var tidligere end normalt: 28/2 1 Harboøre Tange (V), 4/3 5 Tipperne (T) og 14/3 3 Værnet (HKN,JRP).

I yngletiden (april-primo juni) sås fugle på 5 lokaliteter med følgende max-tal:

29/3 121 Værnet (OA), 31/3+7/4 141 Tipperne (T), 29/4 6 Poldene i Nymindestrømmen (OA), 13/5 17 Harboøre Tange (GM,HRS) og 31/5 9 Bøvling Klit (OA). På sidstnævnte lokalitet blev der talt 6 territorier (OA) - ellers ingen indsendte ynglefugletællinger!

Lige efter yngletiden (flere steder allerede i juni) samles de lokale ynglefugle i store flokke. De største tal fra de enkelte lokaliteter i denne periode var følgende: 24/6 169 Værnet (OA), 1/7 119 Tipperne (T) og 20/7 13 Harboøre Tange (KEK,OA). De to sidste observationer blev meget sene: 12/11 10 og 17/11 2, begge Tipperne (T). Måske drejer det sig om den islandske race?

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	1	345	232	164	344	145	35	5	0	12	0

Total: 1261 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 10 Lokalteter: Observationer: 50

Lille Kobbersnepe (*Limosa lapponica*): 05340

Antallet af fugle under det normale.

Årets første blev 11/2 Tipperne (T), 22/2 1s Nr. Lyngvig (OA) og 25/2 2 Bøvling Fjord (OA). Igen i år få tællinger fra de store forårslokaliteter. Forårstrækket kulminerede temmelig sent - max-tal fra bedste forårslokaliteter nævnes: 13/5 297 Harboøre Tange (HRS,GM), 22/5 2100 Bøvling Fjord (OA), 22/5 50 Værmengene (MBA), 22/5 180 v/Felsted Kog (OA) og 24/5 617 Tipperne (T). Borttrækket foregik ultimo maj vist ved yderligere 2 tællinger fra Bøvling Fjord: 28/5 390 og 31/5 4 (OA).

En del oversomrende fugle: 13/6 9 Tipperne (T) og 30/6 12 Bøvling Fjord (OA). Efterårstrækket forløb fra juli til november - i øvrigt med små tal. I juli og august gjaldt det især trækket af de adulte fugle. Følgende max-tal fra lokaliteter med >20 i denne periode blev: 25/7 96 Harboøre Tange (V) og 5/8 58 Tipperne (T).

perioden september til november er det især ungfuglene, der dominerer. Max-tallene fra denne periode blev 16/9 171 Tipperne (T), 18/9 34 Værmengene (T) og 12/10 69 Bøvling Fjord (OA).

Årets sidste blev 1/12 2 Tipperne (T) og 27/12 1 Harboøre Tange (OA).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	7	30	568	5112	21	263	284	324	305	109	3

Total: 7.026 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 7 Lokalteter: 10 Observationer: 95

Lille Regnspeve (*Numenius phaeopus*): 05380

Årets bedste år inden for de sidste 6 år med i alt 1428 fugle, men under tallene for 1995 og 1996 (se diagram). En del færre fugle dette forår i forhold til 1996.

Forårets første blev 25/4 1 Værnet (MBA), 26/4 15 Tipperne (T) samt 26/4 8 Skjern Enge (MBA). Ellers kulminerede forårstrækket i maj med max-tal fra følgende lokaliteter med >5 fugle: 7/5 45 Tipperne (T), 9/5 9 Værnet (OA), 10/5 11 trk. Harboøre (KKN) og 22/5 16 Felsted Kog (OA). 9/6 1 Tipperne (T) må betegnes som en oversomrende fugl.

Første efterårsfugle blev 25/6 2 Tipperne (T) og 30/6 1 Bøvling Fjord (OA).

Som sædvanlig dukkede mange returtrækkere op i den første uge af juli. Trækket kulminerede ultimo juli/primo august og ebbede ud medio august.

Følgende max-tal fra de store efterårslokaliteter (>10):

1/7 11 Sønderlem Vig (PP), 20/7 23 Harboøre Tange (KEK,OA,KKN), 30/7 382 Tipperne (T), 30/7 119 Værmengene (OA) og 11/8 26 Holmsland Klit (OA).

Årets sidste fugle blev 2/9 10s Harboøre Tange (KKN), 6/9 1s Langerhuse (KKN) og 11/9 2 Tipperne (T).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	24	116	5	838	432	13	0	0	0

Total: 1428 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 11 Lokalteter: 24 Observationer: 64

Stor Regnspeve (*Numenius arquata*): 05410

187 observationer af 17.431 fugle er påt.

Årets første fugle blev 19/1 22 Harboøre Tange (JN) og 20/1 12 Nissum Bredning (V).

Der blev i foråret gennemført nogle overnatningstællinger. Følgende bør nævnes: 16/3 521 Tipperne (T), 16/3 700 Sandene (EE), 1/4 716 Sandene (JRN), 1/4 450 Vest Stadil Fjord (OA), 2/4 855 Sandene (EE), 2/4 1720 Bøvling Fjord (OA), 7/4 2650 Bøvling Fjord (OA), 8/4 1583 Sandene (JRN) og 25/4 240 Værnet (OA,MJH).

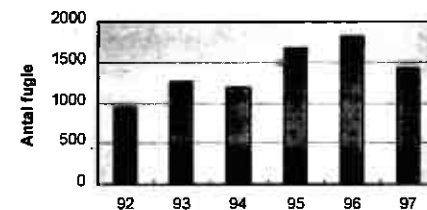
Alle observationer af fouragerende fugle bør nævnes (max-tal fra lokaliteter med >200 fugle):

22/3 454 Gammel Sogn (KEK), 2/4 370 Stadil Fjord (KEK), 3/4 250 Heager (KEK), 5/4 350 Bøvlingbjerg (GTA) og 25/4 229 Stauning (KEK).

Registreringer af yngleterritorier (spillende og/eller ungevarslende fugle) bør gøres ultimo april til primo juni. Det blev gjort på følgende lokaliteter:

1-2 par Værnet (OA), 4 par Bjålum Klit (T), 4-6 par Poldene i Nymindestrømmen (T), 1-2 par Haurvig (OA), 1 par Bjerregård (OA), 2-3 par Borris Hede (EØ,JC).

Lille Regnspeve 1992-1997

Som sædvanlig startede returtrækket medio juni og kulminationen på de "store" lokaliteter lå juli-august. Max-tal fra nogle udvalgte lokaliteter i denne periode nævnes:

30/6 171 Bøvling Fjord (OA), 6/7 150 Noret (GTA), 25/7 166 Harboøre Tange (V), 28/7 50 Søndervej (LH), 18/8 212 Værnet (MBA, T) og 30/8 201 Tipperne (T).

En del sene fugle i december, de største tal nævnes: 1/12 36 Tipperne (T), 16/12 31 Nissum Bredning (V) og 27/12 20 Harboøre Tange (DMU). På sidstnævnte dato også 7 Nissum Fjord (AKV) og 1 Stavsholm (DMU) - de blev årets sidste.

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
36	109	2780	11439	69	595	954	843	285	143	70	108

Total: 17.431 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 18 Lokaliteter: 39 Observationer: 18

Sortklire (*Tringa erythropus*): 05450

Et normalt år (se diagram).

Årets første blev 31/3 1 Tipperne (T) og 18/4 3 Værnet (JRP).

Forårstrækket bemærkedes stort set kun på Tipperhalvøen. Trækket kulminerede som sædvanlig omkring den 10/5 med følgende max-tal: 10/5 41 Værnet (OA) og 12/5 139 Tipperne (T). Eneste fugle uden for Tipperhalvøen blev 17/5 3 Nymindestrømmen (OA) og 21/5 1 Geddal Enge (HRS).

De første returtrækkere observeredes 12/6 48 Tipperne (T) - månedsmax derfra. Ellers bemærkedes det tidlige returtræk (overvejende hunner) med følgende max-tal: 14/6 15 Geddal Enge (HRS, LN), 19/6 7 Værnet (T) og 30/6 5 Bøvling Fjord (OA). Resten af adultfuglene ankom i juli med de største tal 1/7 7s Vejlbj Klit (GM) og 14/7 43 Tipperne (T).

I august-oktober dukker især ungfuglene op. De største tal fra denne periode blev 10/8 7 Geddal Enge (LN), 12/8 62 Tipperne (T), 16/8 12 Geddal Enge (GTA, GTW), 17/8 8 Vest Stadil Fjord (UEM), 19/8 12 Harboøre Tange (V) og 16/9 15 Tipperne (T). Årets sidste blev 27/10 6 Veserne (KKN), 27/10 8 og 12/11 4, begge Tipperne (T).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	1	55	283	134	58	115	19	14	4	0

Total: 683 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 20 Lokaliteter: 11 Observationer: 54

Rødben (*Tringa totanus*): 05460

Et flot år med især imponerende tal fra Bøvling Fjord. Antallet af de "Islandske" Rødben i de første vintermåneder var skuffende, men pænt i perioden oktober-december.

Vinterfugle (*T. robusta*) ses fortrinsvis ved Limfjordens udløb. Største tal i de første vintermåneder blev 20/1 26 Nissum Bredning (V) og 26/2 23 Harboøre Tange (KEK, OA).

Ultimo marts - primo april begyndte de danske/nordiske ynglefugle sandsynligvis at dukke op syd fra med følgende observationer: 31/3 86 Tipperne (T), 2/4 31 Bøvling Fjord (OA), 2/4 24 Harboøre Tange (OA) og 9/4 52 Værnet (OA). Forårsmax-tallene fra de enkelte lokaliteter (>20) blev 27/4 30 Handbjerg Strand (LN), 30/4 23 Geddal Enge (HRS, HWJ), 11/5 24 Sønderlem Vig (PP), 12/5 588 Tipperne (T), 13/5 119 Værnet (OA), 22/5 383 Bøvling Fjord (OA) og 31/5 53 Harboøre Tange (OA).

Det tidlige opstilling/observationer af ynglefugle: 1 par Indfjorden (OA), 3-6 par Geddal Enge (HRS), 4-6 par Sønderlem Vig (HRS), 3-6 par Handbjerg (HRS) og 3 par Poldene v/Skjernå-munding (TM).

De yngletiden foreligger følgende månedsmaxtal fra de enkelte lokaliteter (bemærk i øvrigt det store tal fra Bøvling Fjord i august, ingen tællinger fra dette sted i juli og september):

Tipperne: 1/7 396, 26/8 261, 3/9 108, 7/10 4 og 25/11 7 (T).

Harboøre Tange: 20/7 10, 18/8 15 og 18/9 10 (T).

Harboøre Tange: 25/7 112, 31/8 216, 5/9 150, 27/10 50, 16/11 10 og 27/12 11 (V, KKN).

Nissum Bredning: 20/7 10, 16/8 205, 24/9 68, 27/10 2, 16/11 65 og 16/12 22 (V, KKN).

Handbjerg Strand: 20/7 15, 22/8 40, 22/9 6 og 2/11 2 (HRS, LN).

Geddal Enge: 17/7 40, 22/8 47, 3/9 5 (PP, HRS).

Bøvling Fjord: 30/6 93, 25/8 795, 20/10 10 (alle OA).

En anden trækobservation bør nævnes med 31/8 60s Husby Klit (UEM).

Året sluttede af med en stor vinterobservation: 27/12 210 Thyborøn Havn (OA).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
1	56	93	476	1454	566	749	2558	486	230	86	250

Total: 7.043 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 22 Lokaliteter: 23 Observationer: 188

Hvalklire (*Tringa nebularia*): 05480

Et lidt skuffende år, lidt under gennemsnittet for de seneste 6 år på trods af, at der er over 50 flere observationer end i 1996.

Første forårsfugle blev: 18/4 2 Tipperne (T) og 18/4 2 Værnet (JRP). Herefter skal vi helt frem til 25/4, hvor 28 sås på Værnet (OA). Efter disse datoer øgedes antallet af fugle væsentligt og forårstrækket toppede primo-medio maj. De største tal fra de enkelte lokaliteter (>5): 8/5 6 Geddal Enge (GTA, GTW), 9/5 235 Tipperne (T), 11/5 38 Værnet (OA, MBA), 13/5 6 Harboøre Tange (HRS, GM) og 22/5 35 Bøvling Fjord (OA).

Primo juni en del fund, hvilke sandsynligvis drejede sig om oversvømmende 2K-fugle, bl.a bør nævnes: 9/6 20 Tipperne (T).

I slutningen af juni sås som sædvanlig de første returtrækkere. De største tal fra de enkelte lokaliteter blev 17/7 233 Bøvling Fjord (OA), 17/7 38 Værnet (OA), 18/7 270 Tipperne (T), 19/7 27 Geddal Enge (HRS), 20/7 450 Bøvling Fjord (OA, KEK), 5/8 40 Værnet (MBA), 5/8 195 Bøvling Fjord (OA), 13/8 81 Harboøre Tange (KKN), 16/8 38 Geddal Enge (GTA, GTW), 18/8 71 Værnet (T, MBA), 25/8 67 Bøvling Fjord (OA), 26/8 98 Harboøre Tange (KKN) og 3/9 73 Tipperne (T). Tallene fra medio juli består hovedsageligt af adulte fugle, mens ungfuglene begynder at dukke op i slutningen af måneden, men topper hovedsageligt i august, og dør ud i løbet af september og oktober.

Sidste fugle blev 27/10 1 Tipperne (T), 27/10 5 Veserne (KKN) og 31/10 1 Harboøre Tange (KKN).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	119	622	69	1196	1376	158	19	0	0

Total: 3.559 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 20 Lokaliteter: 23 Observationer: 149

Svaleklire (*Tringa ochropus*): 05530

Det bedste år nogensinde - takket være et imponerende efterårstræk. Første år siden 1993 uden vinterobservationer. I alt fugle 1991-96 (incl månedsmax Tipperne): 1991 228, 1992 177, 1993 184, 1994 158, 1995 118 og 1996 88. Et magert forårstræk og de første fugle sås 8/4 1 Tipperne (T), 14/4 1 Stoubæk klit (GTA) og 24/4 Stubberå og ådal (LN). Derudover foreligger kun 3 majobservationer af i alt 3 fugle. Sommerfund ved 12/6 2 Tipperne (T), 13+29/6 2 Værnet (OA, HKN), 23/6 5 Veserne (KKN) og 29/6 13 Skjernå-munding (TM) indikerer et tidligt returtræk.

Rentet af efterårstrækket sås hovedsageligt på 11 lokaliteter med >3. Max-tallene blev følgende: 19/7+5/8 1 Værnet (OA, JRP, MBA), 25/7 10 Sønderlem Vig (UCV, LN), 25/7 5 Geddal Enge (UCV, LN), 25/7 20 Veserne (KKN), 25/7 8 Vejlbj Grusgrav (KKN), 25/7 10 Ferring Sø (KKN), 26/7+9/8 5 Herning (UCV), 29/7 8 Skjernå-munding (MBA), 1/8 19 Harboøre Tange (KKN), 1/8 9 Tipperne (T) og 2/8 4 Vest Stadil Fjord (SEP). Bemærk kanonagen den 25/7, udover de nævnte var der 5 Skjernå-munding (TM) - altså 6 observationer af 58 fugle på samme dag!

Årets sidste blev 2/9 3 Harboøre Tange (KKN) og 5/9 2 Tipperne (T).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	3	3	24	145	113	5	0	0	0

Total: 293 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 19 Lokaliteter: 21 Observationer: 77

Tinksmed (*Tringa glareola*): 05540

Et flot år - det bedste i 90'erne - især pga et flot returtræk i juli og august.

Årets første blev 4/5 2 Handbjerg Strand (LN) og 7/5 2 Tipperne (T). Foråret prægedes dog ikke af det helt store gennemtræk, største tal blev 13/5 5 Harboøre Tange (HRS, GM), 16+18/5 3 Værnet (HKN, OA, MBA) og 17/5 4 Tipperne (T).

Kun 1 gennemgang på Borris Hede den 1/6 5 (min. 3 par) afslørede ikke så mange par som i 1996 (OO, LN, JC, EØ).

Efterårstrækket startede tidligt med 20/6 3 og 28/6 hele 10, begge Geddal Enge (HRS, LN).

Max-tal fra de enkelte lokaliteter blev: 11/7 5

Borris Hede (BD), 20/7 8 Værnet (T), 25/7 16 Geddal Enge (UCV, LN), 29/7 10 Skjernå-munding (MBA), 15/8 7 Harboøre Tange (KKN), 17/8 6 Vest Stadil Fjord (UEM) og 6/9 5 Bøvling Fjord (PKR).

Årets sidste blev 15/9 2 Tipperne (T) og 24/9 1 Harboøre Tange (V).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	0	22	26	94	121	14	0	0	0

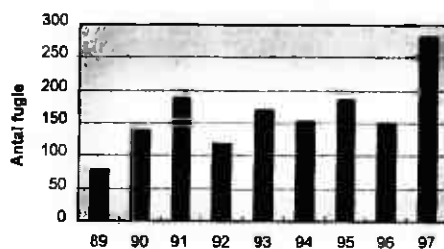
Total: 277 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 22 Lokaliteter: 17 Observationer: 63

Mudderklire (*Tringa hypoleucos*): 05560

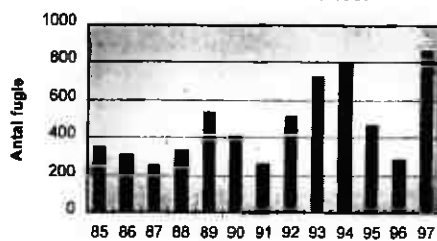
Rekordår med 126 observationer af 867 fugle! (se diagram), men i 1997 var der også en del tællinger fra stort set alle amtets bedste Mudderklire-lokaliteter.

De første forårsfugle blev 28/4 1 Værnet (OA) og 30/4 1 Geddal Enge (HRS, HWJ). Forårstrækket kulminerede i maj med følgende max-tal: 12/5 42 Kilen (GM), 18/5 15 Veserne (AKV), 21/5 14 Tipperne (T) og 21/5 14 Ringkøbing Nyhavn (JRN). Lidt juni-fugle med 1/6 4 Ringkøbing Nyhavn (JRN), 3/6 3 Geddal Enge (LN) og 12/6 1 Tipperne (T).

Tinksmed 1989-1997

Mudderklire 1985-1997

I efterårets første blev 16/7 6 Veserne (KKN).

I efterårstrækket bør nævnes følgende max-tal (>15): 17/7 19 Geddal Enge (PP, HRS), 22/7 16 Tipperne (T), 25/7 57 Veserne (KKN), 29/7 18 Søby Sø (PP), 8/8 35 Skjernå-munding (TM), 13/8 20 Harboøre Tange (KKN) og 1/9 58 Ringkøbing Nyhavn (JRN).

Årets sidste fugle blev 24/9 6 og 1/10 3, begge Ringkøbing Nyhavn (JRN).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	2	196	8	199	370	89	3	0	0

Total: 867 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 18 Lokaliteter: 25 Observationer: 126

Stenvender (*Arenaria interpres*): 05610

I flot år i forhold til de seneste par år, men stadig under niveauet fra 1990-1992.

Kun 2 vinter-obs i år med 7/1 2 Hvide Sande (HKN) og årets sidste 27/12 1 Thyborøn (OA).

I flot forårstræk, de største observationer nævnes: 11/5 1 Hvide Sande (OA), 13/5 3 Harboøre Tange (GM, HRS), 18/5 1 Tipperne (T), 22/5 34 og 28/5 16, begge Bøvling Fjord (OA).

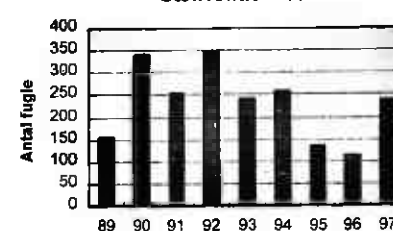
I efteråret startede trækket 18/7 med 1s Langerhuse (KKN). Største efterårsobs (>5) blev 2/8 19s Langerhuse (KKN), 19/8 8 Nissum Bredning (V), 26/8 10 Tipperne (T), 29/8 6 og 7/9 6, begge Langerhuse (KKN).

Årets sidste observationer blev 28/9 4 Handbjerg Strand (HRS, GM), 5/10 2 Thorsminde (OA) og 27/12 1 Thyborøn Havn (OA).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2	0	0	0	96	2	12	80	42	2	0	1

Total: 237 (incl månedsmax Tipperne) Indsendere: 14 Lokaliteter: 17 Observationer: 48

Stenvender 1989-1997

Dolinshane (*Phalaropus lobatus*): 05640

Årets 6 fugle er langt under det normale. Antallet af fugle de sidste 6 år (korrigeret for oplagte gengangere og incl Tippernes): 1991 11, 1992 25-26, 1993 13-14, 1994 20, 1995 20 og 1996 9.

Kun 1 forårsfugl: 12/5 1 Tipperne (T).

En juni 5 observationer af 4 fugle i perioden 18-28/6 på Tipperne (T). På sidstnævnte dato var der 3. Den 28/8 sås 1 Harboøre Tange (HWJ) - den blev årets sidste.

Mellemkjove (*Stercorarius pomarinus*): 05660

I et godt år er vi kommet ned på et normalt år for arten med 7 forskellige fugle mod 19 i 1996, 8 i 1995, 14 i 1994, 4 i 1993 og 8 i 1992.

Alle iagtt. nævnes: 30/8 1 ad syd Husby klit (EE, JB, UEM), 13/9 1 ad vest Langerhuse (KKN), 20/9 1s Vejlbj klit (AKV, JN), 21/9 1n Nr. Lyngvig (CL), 3/10 1s Nr. Lyngvig (EE), 4/10 1n ad Langerhuse (KKN) og sidste 5/10 1s Vejlbj klit (BD, GM, JN, HRS, LN).

Mellem-/Almindelig kjove (*Stercorarius pomarinus/ parasiticus*): 05665

1/9 1s Langerhuse (KKN).

Almindelig Kjove (*Stercorarius parasiticus*): 05670

407 fugle er på højde med sidste år, og det 5. største total i amtet, største er 777 fugle i 1995.

Få fugle i første halvår, kun 6 observationer af 11 fugle. Første fugl er 28/3 1n Nr. Lyngvig (EE), herefter skal vi frem til den 4/5 2n Nr. Lyngvig (EE), 8/5 2 Nr. Lyngvig (EE), 11/5 3 Nr. Lyngvig (EE), 18/6 1n Vejlbj klit (GM) og 24/6 2s Vejlbj klit (GM,HRS). Fra 2. Halvår nævnes iagtt. over 10 ex.: 16/8 9s 1n Vejlbj klit (GM,JN), 24/8 30s Husby klit (JB), 30/8 11s Nr. Lyngvig (EE), 30/8 20s Husby klit (JB,UEM), 30/8 18s 1n Vejlbj klit (JN,GM), 31/8 12s Vejlbj klit (GM), 1/9 15s Nr. Lyngvig (UEM), 6/9 15s 1n Nr. Lyngvig (EE), 7/9 15s Nr. Lyngvig (EE,UEM), 8/9 10 Langerhuse (KKN), 13/9 10s Nr. Lyngvig (JB,EE,UEM,KEK,SEP), 14/9 15s Nr. Lyngvig (EE,KEK,SEP), 14/9 17t Vejlbj klit (AKV,GM,JN), 15/9 30n Nr. Lyngvig (JB), 4/10 10s 1n Nr. Lyngvig (OA,KEK) og årets sidste blev 19/10 1s juv Langerhuse (KKN).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	1	0	7	3	11	132	203	50	0	0
Total: 407		Indsendere: 16			Lokaliteter: 10						

Lille Kjove (*Stercorarius longicaudus*): 05680

8 fugle mod 6 i 1996, 17 i 1995, 8 i 1994, 0 i 1993, 1 i 1992 og 3 i 1991

Alle iagtt. nævnes. 13/9 1 1k syd Nr. Lyngvig (EE,KEK,UEM), 14/9 1 imm mf syd Nr. Lyngvig (EE,KEK,UEM), 14/9 1 juv syd Vejlbj klit (AKV,GM,JN), 15/9 3 r/s juv Nr. Lyngvig (JB), 16/9 1s Vejlbj klit (GM) og 19/10 1s juv Langerhuse (KKN).

Storkjove (*Stercorarius skua*): 05690

Et kanon år for denne kjove 25 observationer af 64 fugle indsendt mod 25 i 1996, 29 i 1995, 9 i 1994, 11 i 1993, 3 i 1992 og 1 i 1991

Alle iagtt. nævnes (gængere mellem de forskellige lokaliteter kan forekomme): 24/6 2s Vejlbj klit (GM,HRS), 24/6 3s Langerhuse (KKN), 6/7 1n/r Vejlbj klit (GM,KKN), 28/7 9s Vejlbj klit (GM,OA), 28/7 11s 1n Langerhuse (KKN), 2/8 1s Vejlbj klit (GM), 3/8 1 Langerhuse (KKN), 16/8 3s (sammen) Vejlbj klit (JN,GM), 7/9 2n 1s Nr. Lyngvig (EE,UEM), 7/9 2s Vejlbj klit (GM,AKV), 7/9 1s Langerhuse (KKN), 8/9 2 Nr. Lyngvig (UEM), 8/9 1s Langerhuse (KKN), 9/9 6 Vejlbj klit (KKN), 10/9 1s Nr. Lyngvig (KEK,ASF), 13/9 1s Nr. Lyngvig (EE,KEK,SEP), 13/9 1s Vejlbj klit (AKV,GM), 14/9 6s Nr. Lyngvig (EE,KEK,JB,SEP,UEM), 14/9 1s Vejlbj klit (JN,GM,AKV), 21/9 1s Nr. Lyngvig (CL), 2/10 2s Nr. Lyngvig (EE), 4/10 1n Nr. Lyngvig (OA,KEK), 4/10 1n Husby klit (JB), 12/10 1s Vejlbj klit (GM,JN), 16/10 1 r/n Husby klit (JB) og 18/10 1s Nr. Lyngvig (JHK).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	0	0	5	22	5	26	7	0	0
Total: 64		Indsendere: 13			Lokaliteter: 4						

Kjove sp. (*Stercorarius sp.*): 05701

6/9 3 Alm/Lille Langerhuse (KKN), 7/9 1s Langerhuse (KKN), 21/9 1s Nr. Lyngvig (KEK,UEM), 4/10 8t Nr. Lyngvig (OA,KEK) og 4/10 1s Langerhuse (KKN).

Northovedet måge (*Larus melanocephalus*): 05750

1 observationer af 2 fugle:

10/7 1 ad Bøvling klit (HWJ) og 1 15/10 Storeåen v/Naur (HWJ).

Dværghmåge (*Larus minutus*): 05780

107 fugle mod 816 i 1996, 492 i 1995, 265 i 1994, 168 i 1993 og 255 i 1992. Som vanligt er næsten alle observationer fra lokaliteterne langs Vestkysten.

Første blev: 22/2 Søndervig (SEP)

Sidste blev: 17/11 1ad Thorsminde (OA).

Største obs.: 22/5 37 Tipperne (T), 16/8 16n 1s Vejlbj klit (GM,JN), 21/8 128 Hvidesande (JRN) og 26/8 19 Tipperne (T).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	14	1	9	58	13	25	210	42	33	6	0
Total: 407		Indsendere: 18			Lokaliteter: 26						

Sabinemåge (*Larus sabini*): 05790

Et kanon-år for arten med 25 observationer af i alt 59 fugle.

Første fugle dukkede op 6/9 1 1K s Nr. Lyngvig (EE,UEM) og 10/9 1 1K s Nr. Lyngvig (ASF,UEM,KEK).

Største observationer: 14/9 8t Nr. Lyngvig (KEK,EE,JB,UEM), 18/9 11 1K Thorsminde (Anne Margrethe Wegebjerg, Århus), 22/9 4s 1K Vejlbj Klit (GM,AKV,JN) og 23/9 4 1K Thyborøn havn (LN).

Sidste fugle blev 4/10 2 N Vejlbj Klit (GM,JN).

Hættemåge (*Larus ridibundus*): 05820

Færre fugle indsendt.

Alf større observationer: 13/7 7000 Bøvling Fjord (OA), 20/7 7000 Handbjerg strand (HRS), 5/8 6000 Bøvling Fjord (KEK,OA).

Yngleoplysninger: 75-125 par Borris hede (OO,LN), 80-100 par Harboøre tange (OA), 20-30 par Husby/Nørresø (OA), 4-6 par Geddal enge (HRS,GM), 450 par Skallesø (GM,HRS).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
191	1592	5134	3687	1416	1041	24995	21809	2739	1250	1693	262
Total: 65.809		Indsendere: 18			Lokaliteter: 21						

Stormmåge (*Larus canus*): 05900

Største observationer: 20/2 2500 Værmengene (OA)

Yngleoplysninger: 1 par Harboøre tange (OA).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2477	4318	233	277	62	22	942	1131	170	608	575	1217
Total: 12.032		Indsendere: 14			Lokaliteter: 11						

Sildemåge (*Larus fuscus*): 05910

3.309 mod 1556 i 1996 og 1549 i 1995.

Første fugle: 8/3 3n Sidselbjerg (GM).

Sidste fugle: 24/10 1t Langerhuse (KKN).

Største observation: 28/7 990s Vejlbj klit (GM,OA).

Yngleplysninger: ingen!

Den 18/5 blev 1 Britisk Sildemåge (*L. F. graellsii*) set på Værnengene (OA).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	195	529	175	337	1720	140	207	6	0	0

Total: 3.309 Indsendere: 10 Lokalteter: 22**Sølvmåge** (*Larus argentatus*): 05920

Største observationer: 16/9 1050s Vejlbj klit (GM) og 16/12 1500 Nissum bredning (V).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
463	622	26	90	125	75	877	1413	2115	939	702	1763

Total: 9210 Indsendere: 14 Lokalteter: 12**Hvidvinget måge** (*Larus glaucooides*): 05980

8 observationer af 5 fugle mod 1 i 1996.

Thyborøn: 28/3-3/4 1 2K (DFL,HWJ,OA) og 28/3-ult.april 1 3K (AKV,EE,UEM,PKR).

Thorsminde: 3/4 1 2K (OA,KEK).

Vejlbj Klit: 4/4 1 2K nord (OA).

Hvide Sande: 10/4 1 2K (HKN,OA).

Gråmåge (*Larus hyperboreus*): 05990

17 observationer af 8 forskellige fugle.

Hvide Sande: 7/1-19/4 1 2k og 21/9-9/10 1 2k. (HKN,EE,EE,UEM,PKR).

Thyborøn: 17/2-26/4 1 2k (MAD,EE,UEM,OA,KKN)

Harboøre tange: 2/4 1 2k og 25/10 1 2k (OA,KKN)

Nr. Lyngvig: 13/9 1s 1/2k (OO,EØ,KEK,EE,SEP,JB,UEM)

Vejlbj klit: 2/10 1s (GM)

Langerhuse: 23/10 1-2 1k (KKN)

Svartbag (*Larus marinus*): 06000

Største obs: 4/4 135 Thyborøn havn (OA), 1/7 160 Hvide sande (OA), 12/7 150 Harboøre tange (OA), 19/8

171 Nissum bredning (V), 12/10 340 Bøvlng fjord (OA) og 20/10 191 Bøvlng fjord (OA)

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
293	267	139	657	27	144	615	487	177	906	229	107

Total: 4048 Indsendere: 15 Lokalteter: 16**Rile** (*Rissa tridactyla*): 06020

1 n tilbage gang med kun 2759 fugle mod 3848 i 1996, 11794 i 1995 og 5251 i 1994.

Første observationer: 6/9 500s Nr. Lyngvig (EE) og 20/9 400 Vejlbj klit (JN,AKV).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	34	8	0	0	139	361	309	1522	378	7	1

Total: 2759 Indsendere: 13 Lokalteter: 8**Sandterne** (*Gelochelidon nilotica*): 06050

1 observationer af 4 fugle mod 6 i 1996, 5 i 1995, 1 i 1994, 3 i 1993, 2 i 1992

**/4 2 Tipperne (T) og 28/6 2 Tipperne (T).

Rovterne (*Sterna caspia*): 06060

1 alt 4 observationer af 6 fugle. Alle nævnes:

**/4 1 Tipperne (T), 17/6 2n Vejlbj klit (GM), 12/8 1 Tipperne (T) og 25/8-1/9 1ad + 1juv Tipperne (T).

Splitterne (*Sterna sandvicensis*): 06110

13.976 fugle er lidt færre fugle end i 1996 med 15400 fugle og 10484 i 1995 og 3414 i 1994.

Årets første: 8/3 2n Sidselbjerg (GM).

Største observationer: 21/8 1140 Hvide Sande (JRN), 30/8 1420s Vejlbj klit (GM,JN), 6/9 1160s Vejlbj klit (GM,HRS) og 7/9 1500s Vejlbj klit (GM,AKV).

Årets sidste: 14/10 3n Nr. Lyngvig (GM).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	6	347	44	424	1896	7488	3759	12	0	0

Total: 13.976 Indsendere: 19 Lokalteter: 18**Fjordterne** (*Sterna hiundo*): 06150

48 obs. af 2057 fugle mod 44 observationer af 8889 i 1996, 32 obs. af 6016 fugle i 1995, 34 obs. af 6575 fugle i 1994 og 7 obs. af 33 fugle i 1993.

Årets første: 25/4 1 Langerhuse (KKN)

Største observationer: 1. halvår: 27/4 8 Sønderlemvig, fjorden (GM), 24/5 15 Poldene i Nymindestrømmen (OA) og 28/6 12 Tipperne (GM). Fra 2.halvår: 27/7 482s Vejlbj klit (GM), 2/8 225s Vejlbj klit (GM) og 6/8 365s Langerhuse (KKN).

Årets sidste: 12/10 1n Vejlbj klit (JN,GM).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	11	30	16	739	1127	129	5	0	0

Total: 2.057 Indsendere: 14 Lokalteter: 18

Hav-/Fjordterne (*Sterna paradisaea/hiundo*): 06155

Mange fugle er indrapporteret og de fleste må formodes at være Fjordterne. Alle på nær 3 observation er fra Vejlbj klit.

15 observationer af 3798 fugle ved Vejlbj klit, med max. 4/8 880s (GM,KKN,IN,HRS,AKV).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	0	0	592	502	2405	299	21	0	0
Total: 3.819			Indsendere: 9			Lokaliteter: 3					

Havterne (*Sterna paradisaea*): 06160

446 fugle er et beskeden fald på 2 fugle mod 448 fugle 96, 769 i 95, 1023 i 1994 og 642 i 1993

Årets første: 7/4 2 Fjandø (OA).

Største observationer: 29/4 98 Tipperne (T), 26/6 28 Vejlbj klit (GM), 4/7 26s 20r Vejlbj klit (GM) og 25/7 76 Harboøre tange (V)

Årets sidste: 13/10 2n 1s Vejlbj klit (AKV,GM)

Yngleoplysninger: 10-20 par Harboøre tange (OA).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	112	70	60	171	15	13	5	0	0
Total: 446			Indsendere: 11			Lokaliteter: 9					

Dværgterne (*Sterna albifrons*): 06240

Et godt år for arten med en total på 574 fugle mod 378 i 1996, 200 i 1995, 84 i 1994 og 72 i 1993

Årets første: 26/4 2 Tipperne (T). En del observationer stammer fra Hvide Sande, hvor der ynglede 30-35 par (OA). De største tal derfra: 3/5 61 (JRN), 11/6 51 (JRN), 10/6 65 (OA). Ellers 31/7 47 Tipperne (T).

Øvrige yngleoplysninger: 1 par Harboøre tange (KKN), 1-2 par Sønderlemvig, fjorden (LN,HRS,UCV,HWJ).

Årets sidste: 31/8 2n juv Vejlbj klit (GM).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	36	175	167	123	73	0	0	0	0
Total: 574			Indsendere: 17			Lokaliteter: 15					

Sortterne (*Chlidonias niger*): 06270

Et godt år med flere store observationer. 252 fugle mod 152 i 1996, 72 i 1995, 160 i 1994, 22 i 1993

Årets første: 9/5 7 Nørresø (UEM) og 9/5 1 Husby klit (UEM).

Største observationer (over 5): 14/5 10 Husby/Nørresø (EE), 31/5 14 Vest Stadil fjord (UEM,JB,OA), 18/5 6 Nørresø (SEP), 1/6 6 Borris Hede (OO,LN,JC,EØ), 7/6 9 Vest Stadil Fjord (UEM), 2/8 7 Nørresø (SEP), 29/8 110 (MANGE!!) Tipperne (T), 30/8 15s Husby klit (UEM,JB,EE) og 31/8 20 Husby klit (EE,UEM,JB)

Yngleoplysning: 7-8 par Vest stadil fjord, er første gang i mange år (EE).

Årets sidste: 1/9 3 Tipperne (T).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	0	56	19	5	203	3	0	0	0
Total: 252			Indsendere: 15			Lokaliteter: 14					

Hvidvinget Terne (*Chlidonias leucopterus*): 06280

Invasionsår. I perioden 14/5-31/5 blev der set lidt over 60 fugle. Alle observationer nævnes: 14/5 9 Tipperne (T), 14/5 25 Skjern enge (DFL), 14/5 4 Værnengene (OA), 14/5 2 Husby/Nørresø (KEK), 14/5 1 Geddal Enge/Sønderlem Vig (GM,HRS,LN), 16/5 4 Værnengene (HP), 17/5 4 Tipperne (T), 17/5 5 Værnengene (via OA), 17/5 2n Nymindestrømmen (OA), 17/5 3 Nørresø (SEP), 18+20/5 2 Tipperne (T), 20/21/5 2 Værnengene (HKN,JRP,OA) og 31/5 1 Handbjerg (LN).

Lomvie (*Uria aalge*): 06340

I alt 576 fugle alle fra Vestkysten, undtagen 5/1 15 ved Oddesund. Det må betegnes som et normalt år. Største iagttagelse er 20/10 125 Langerhuse (KKN). 78 % af fuglene er set i oktober.

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
15	0	29	0	0	1	11	8	31	452	29	0
I alt 12 indsendere.											

Alk (*Alca torda*): 06360

I alt 425 fugle fra Vestkysten, hvilket er mange i forhold til sidste år. Største iagttagelse er 2/11 325 Langerhuse (KKN) - et usædvanligt stort antal.

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	7	0	0	0	1	1	5	75	336	0
I alt 8 indsendere.											

Alk/Lomvie (*Alca torda/Uria aalge*)

I alt 3.320 fugle, hvilket er mange lige som sidste år. I perioden 1993-96 er indrapporteret (1.789, 1.082, 1.300, 3.650). Oktober måned topper igen med antal iagttagelser. Største antal: 20/10 305 Langerhuse (KKN).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	1	13	0	0	7	84	1	115	2746	353	0
I alt 13 indsendere.											

Tejst (*Cephus grylle*): 06380

Det blev kun til 3 fugle, hvilket er normalt: 1 1/10 Nørre Lyngvig og 2 3/10 samme sted (EE). Iagttagelser 1993-96 (3, 2, 2, 10).

Søkonge (*Alle alle*): 06470

Der er indsendt attagelser af 192 fugle fra Vestkysten. Det må betegnes som et normalt år, men betydeligt færre end de to foregående år. 95 % af fuglene er set i oktober. I perioden 1993-96 er der indsendt (60, 28, 2.534, 1.003) fugle. Den største iagttagelse er 24/10 54 Langerhuse (KKN).

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	1	0	0	0	0	0	0	1	182	8	0
I alt 12 indsendere											

Lunde (*Fratercula arctica*): 06540

I alt 4 fugle. Det er færre end normalt.

10/9 1 Vinderup - blev fundet på en gårdsplads (I.N). 13/10 2 Vejlbj Klit (GM,AKV), 24/10 1 Langerhuse (KKN).

Alkefugl sp. (*Uria, alca, fratercula*): 06565

I alt 317 fugle med største iagttagelse 4/10 245 Nørre Lyngvig (OA,KEK)

Huldue (*Colomba oenas*): 06680

Et normalt år. Alle iagttagelser nævnes.

26/2 3 Heager (JB), 13/3 1 Tipperne (T), 29/3 2 Tipperne (T), 1/4 2 Tipperne (T), 2/4 1 Tipperne (T), 13/4 1 Tipperne (T), 14/5 1 Væmngene (SEP).

Fra efteråret fig.: 5/9 2 Tipperne (T), 17/9 1 Herning (PP) og 16/10 1 Vest Stadil Fjord (JB).

Der er ingen iagttagelser af ynglefugle i år.

Ringdue (*Colomba palumbus*): 06700

Flokke over 100 nævnes: 2/3 100 Barde (OA), 11/10 140 Grønberg (LH) og 15/12 100 Holstebro (OA).

I alt er der indsendt iagttagelser af 544 fugle.

Tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*): 06840

6 iagttagelser af 65 fugle med flest 30/10 32 Remmevej i Ikast (IG).

Turteldue (*Streptopelia turtur*): 06870

Et normalt år med 2 iagttagelser.

18/5 1 Husby Sø (SEP) og 9/6 1 Holmsland ved Røjklitvej (EE).

Gøg (*Cuculus canorus*): 07240

Årets første: 8/5 3 Sønderlem Vig (GTW,GTA), hvilket er sent.

Årets første 1994-96: 2/5, 27/4, 28/4

Årets sidste: 21/8 Vest Stadil Fjord (PKR).

Større antal: 24/5 7 Husby/Nørresø (OA), 3/6 7 Skjern Åmunding (TM)

10/6 sås lige som sidste år 1 hun af den røde fase ved Hover Å (JB,LH)

Slørugle (*Tyto alba*): 07350

Lidt flere iagttagelser end sidste år, men dog ingen tegn på yngel.

Alle iagttagelser nævnes:

Jan-febr.: 1 opholdt sig i et skur ved Ringkøbing (oplyst til LH), primo febr.: 1 i en stald ved Møborg (oplyst til LH), jan.-marts: 2 i en lade ved Højmark (oplyst til LH), 22/3 1 set i en stald ved (ikke i!) Bur (OA), 27/3 1 Vinderup fundet død (DFL), efteråret: der er igen fundet gylp på en tidligere fast ynglelokalitet (ET), 25/11 1 fundet død på en gård i den sydlige del af amtet (OA).

Stor Hornugle (*Bubo bubo*): 07440

Alle iagttagelser nævnes. Der er heller ikke i år fundet nye ynglepladser.

19/1 1 Gludsted Plantage (GM), 28/1 1 Ny Mølle v. Højmark - fundet død i net ved dambrug (JB). 10/3 1 hørt i sydøstlige del af amtet på tidligere kendt yngleplads (BD).

Ynglefund: 1 på fast tilholdssted i den nordlige del af amtet. For første gang blev der i år konstateret flyvefærdige unger - 2 stk. henholdsvis 12/6 og 19/6 (JN, OA). Skov-Naturstyrelsen har netop anlagt natursti omkring ynglepladsen !! 14/4 1 rede i kendt grusgrav (EEH). 1 par på allerede kendt yngleplads i den sydlige del af amtet (EE).

Kirkeugle (*Athene noctua*): 07570

Der er kun påvist 5 ynglepar med unger, så situationen er stadig meget kritisk for arten.

Alle iagttagelser nævnes:

Fra Ringkøbing er der 9 iagttagelser fra én lokalitet gennem hele året - dog kun af 1 fugl (KEK, SEP, OO, ET). Medio marts 1 par i Stauning -fuglene var kommet ind i selve kirketårnet og kunne ikke komme ud. Den ene blev fundet død, mens den andens skæbne er uvis (LH). 1 (par?) ved Leding nær Skjern - forsvundet fra tidligere yngleplads, men ses stadig i området (LH). 1 fugl 15/5 i Aulum, men ikke set siden (OO).

Aug.-dec.: 1 i staklade på et nyt sted ved Snebjerg - redekasse opsat (LH). Dec.: 1 i Abildå - gylp fundet i opsat redekasse (LH). Hele året har 1 holdt til på en gammel yngleplads (20-25 år), men de senere år har den ikke ynglet, da der kun har været én fugl (LH).

Påviste succesfulde ynglepar: 1 par m. 3-4 unger i Abildå - yngede i tagudhæng (LH). 1 par m. 4-6 unger i Vorgod. 1 par m. 3 unger i Snebjerg (LH). Min. 1 par i opsat kasse i Sunds. De øvrige par i Sundsområdet er ikke tjekket i år (BD). 1 par m. 3-4 unger i Borbjerg i redekasse (EØ).

Natugle (*Strix aluco*): 07610

Alle lokaliteter nævnes:

17/1 1 Gimsing (KJ), 15/5 1 Brejning Krat (oplyst til LH). Det er en ny lokalitet! Maj-juni 2 kasser beboet i Stenholdt Skov (NPB,BD,KM), 30/9 1 Sevel (hørt) (HRS).

Det er betydeligt færre iagttagelser end tidligere, men det er næppe udtryk for tilbagegang.

Skovhornugle (*Asio otus*): 07670

Endnu et år med usædvanligt få indrapporteringer.

Fund fra yngletiden: 4/6 1 Enge ved Rindum (UEM), 4/6 1 Sønderlem Vig (HRS,LN), 12/7 enge ved Rindum - unger hørt (EE), 16/7 1 Lønborg (TM).

Uden for yngletiden: 15/3 1 Rom (trafikdræbt), 27/4 1 Holmsland Klit (trafikdræbt) (JRP), 5/12 1 Grønberg (LH).

De seneste år er antallet af indrapporteringer faldet dramatisk. Gentagne nattællinger er ofte gennemført uden positivt resultat på steder, hvor den tidligere har været. Alle opfordres til at tage på natlyttetur i juni. Indsend også, hvis du har været på lytteture uden at finde nogle !!

Mosehornugle (*Asio flammeus*): 07780

23 fugle er indrapporteret. Det er lidt færre fugle end i et normalår. I perioden 1993-96 er der set (27, 30, 40, 21) fugle.

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
3	3	2	3	6	0	0	0	1	3	1	0

På Borris Hede har der sandsynligvis ynglet 1-2 par (oplyst til EØ af Erling Krabbe).

13 indsendere.

Natravn (*Caprimulgus europaeus*): 07780

Alle iagttagelser nævnes. Alle lokaliteter er gammelkendte.

18/5 1 Lillesø i Sdr. Feldborg Pl. (OO), 9/6 2 Stubberkloster Pl. (LN), 10/6 3 Hoverdal Pl. (JB,LH), 10/6 8-9 ynglepar Nørlund Pl. (NPB), 13/6 1 Hoverdal Pl. (SI:P), 19/6 1-2 ynglepar Stubberkloster Pl. (HRS,GM), 25/6 5 Nørlund Pl. (BI), 1/7 6-8 ynglepar Gludsted Pl. (NPB), 11/7 2 Hoverdal Pl. (SEP).

Mursegler (*Apus apus*): 07950

Årets første: 9/5 2 Harboøre (KKN)

Årets sidste: 24/9 1 Vejlbj Klit (GM)

Største antal: 31/5 var der massivt nordtræk: 365 Harboøre Tunge, 212 Bøvling Klit, 200 Bovbjerg og 130 Vejlbj Klit (OA).

Ynglefugle: ingen oplysninger.

Isfugl (*Alcedo Atthis*): 08310

Lokaliteter med isfugl 1996. (Y)= set i yngletiden. Y = ynglefund x = kun set uden for yngletiden.

Storåen

Vandkraftsøen x

Nybro x

Vegen Å x

Tvis Å (Aulum) x

Skjern Å

Albæk (Y)

Lilleå (Y)

Rind å x

Skelbækken (Ringk.) x

Gødstrup Sø x

Ringkøbing Fjord

Vonå x

Ringkøb. Havn x

Flyndersø x

Ringkøbing statsamts skov (Y)

Der er færre indsendte isfugle end tidligere år.

Biæder (*Merops apiaster*): 08400

Alle iagttagelser nævnes.

19/5 1 Tipperne (T), 21-22/6 1 ad. Veseme. Ifølge ejeren blev der set 2 fugle 16+21/6. Den ene fugl blev madet af den anden flere gange. Trods gentagne eftersøgninger i området blev parret ikke genfundet. (AKV).

Hærfugl (*Upupa epops*): 08460

Alle iagttagelser nævnes.

I begyndelsen af juli blev der set 4 hærfugle på Borristerrænet. Ud fra omstændighederne kan det ikke udelukkes, at der har været tale om et ynglepar (meddelt EØ af Jens Frydenlund, Hoven).

Vendehals (*Jynx torquilla*): 08480

Alle iagttagelser nævnes.

Forår: 8/5 1 Borris Hede - i redekasse (LN,OO), 16/5 1 Snævringen ved Flyndersø (SEE), 18/5 1 Tipperne (T), 19/5 1 St. Linnebjerg (BD), 25/5 1 Stenholt Skov (BD,NPB), 31/5 1 Klosterheden (JN), 31/5 2 Hoverdal Pl. (UEM), 1/6 og 30/6 2 par i redekasser på Borris Hede - den ene opgav rugningen, men der kom flyvefærdige unger fra det andet par. Det er en markant tilbagegang fra midt i 80'erne med max. 12 par i redekasser (LN,JC,EØ).

I foråret '98 opsættes 25 nye vendehalsekasser på Borris Hede. 10/6 2 Vinderup kommune (LN) og 25/6 1 Bjerregrav i Nørlund Pl. (BD).

Efterår: 27/8 1 Velling (JB).

Der er tale om et normalt år, men altså kun 2 sikre og 8-10 mulige/sandsynlige ynglepar.

Grønspætte (*Picus viridus*): 08560

Indrapporert fra 16 ynglelokaliteter. (I 1996 også 15 lok.)

Arten er meget lydaktiv i det tidlige forår, mens den færdes meget skjult i yngletiden. Den opdages derfor bedst en forårsmorgen i marts-maj.

Fra yngletiden: Skovlund Pl.: juni (LH), Gjøven i Sevel: maj (HRS,GM), Sønderlem Vig: april (HWJ,HRS), Søndermølle: april (UCV), Klosterheden: 2 i april (JN), Høgild: april (PP), Holstebro ved stadion: april, juli (UCV), Holstebro ved Vandkraftsøen: april (PP), Mejrup: maj (PP), Hoverdal Pl.: 2 i maj (UEM,EE) 2-3 y-par (JB), Stråse Pl. ved Fuglsang Bro: juni (LH), Fæsterholt: juli (PP).

Uden for yngletiden: 8/1 1 og 11/3 3 øst for Køljkær (PP), 29/1 1 Sønderlem Vig (HRS,HWJ), 2/2 1 Klosterheden (AKV), 7/3 2 Rind Kirke (BD), 10/3 1 Høgild (PP), 16/3 1 anlægget i Holstebro (PP), 3/11 1 Arnborg (PP).

Sortspætte (*Dryocopus martius*): 08630

Der er kun iagttagelser fra de gammelkendte lokaliteter:

Høgildgård Pl.: 1 5/6 (PP)

Rind Kirke: 2 7/3 (BD)

Ndr. Feldborg Pl.: 1 par med 3 unger (OO,EØ)

Clasonsborg: 1 15/5 - yngler sandsynligvis (FT)

Stenholt Skov: 1 25/5 (NPB,BD)

Høgild (syd for): 1 29/5 (PP)

Gludsted Pl.: 1 1/7 (NPB)

Sortspætten tøver med at drage længere mod vest !!

Stor flagspætte (*Dendrocopos major*): 08760

Der er spredte iagttagelser af 40 fugle.

Toplærke (*Galerida cristata*): 09720

Toplærken har det ikke godt i amtet.

Kun én observation: 29/5 1 Grim Kirke (HWJ)

Årsfordeling:

1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
4-6	4	5	1	0	0	1

Hedelærke (*Lullula arborea*): 09740

Alle observationer nævnes: 25/3 1 Harboøre tange (V), 31/3 2sy Ørnhøj (LH), 15/4 1 Ulfborg plantage (HWJ), 19/4 2sy Hoverdal plantage (SEP,JB), 26/4 3sy Ndr. Feldborg plantage (OO), 8/5 1sy Borrís hede (OO,LN), 18/5 1sy Sdr. Feldborg plantage (OO), 18/5 2sy Skyggehalé (NPB), 24/5 2 Skyggehalé (BD), 25/5 4sy Ndr. Feldborg plantage (OO,EØ), 25/5 1sy Hoverdal plantage (EE), 27/5 1 Hølgildgård plantage (CL)

Månedfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	3	6	12	0	0	0	0	0	0	0

Sanglærke (*Alauda arvensis*): 09760

Største observation(er): 15/2 300 Vedersø (HWJ), 15/2 200 Stavsholm (KKN), 28/9 212 Vejlbý klit (GM), 14/10 273 Lyngvig fyr (JHK)

Yngleoplysninger: 100-110 par Sønderlem vig (HRS), 6-8 par Geddal enge (HRS)

Årets første: 4/1 3 Vest Stadil fjord (OA), 1 Felsted Odde (PP,OA), 2 Nørre Vosborg (LH,OA)

Årets sidste: 26/12 2 Kyttrup (LH), 26/12 2 Nørre Vosborg (PP,OA)

Bjerglærke (*Eremophila alpestris*): 09780**Max tal fra de bedste lokaliteter:**

Vest Stadil fjord	8/1	38	(HWJ)
Bovbjerg	12/4	45	(OA)
Skjern enge	26/4	120	(HRS, LN, PP)
Velling mærsk	23/11	18	(JB)
Holmsland	23/12	17	(JB)
Plet- og Sønderholm enge:	29/12	21	(AKV)

Forårets sidste: 18/5 7 Harboøre tange (AKV)

Efterårets første: 1/10 2 Nørre lyngvig (EE)

Månedfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
172	76	0	220	13	0	0	0	0	204	55	38

Digesvale (*Riparia riparia*): 09810

Største observation(er): 24/5 300 Sønderlem vig (GM), 19/8 1000 Sønderlem vig, 24/8 91 Geddal enge (UCV)

Yngleoplysninger: 55-60 redchuller v/ Møborg grusgrav er sandsynligvis alle beboede (OA)

Årets første: 19/4 1 Lilleå og ådal (LH)

Årets sidste: 16/9 40 Sønderlem vig (HRS, LN)

Landsvale (*Hirundo rustica*): 09920

Største observation(er): 9/5 136 Geddal enge (UCV), 19/8 10.000 Sønderlem vig - til overnatning i rørene (HRS, GM), 22/8 186 Sønderlem vig (PP), 3/9 180 Sønderlem vig (HRS)

Årets første: 18/4 2 Nybro (OO), 4 Lemvig (AKV)

Årets sidste: 19/10 1 Hvide Sande (EE)

Bysvale (*Delichon urbica*): 10010

Største observation(er): 24/5 40 Sønderlem vig (GM)

Yngleoplysninger: 27 par Værmengene (OA)

Årets første: 27/4 1 Værmengene (OA)

Årets sidste: 28/9 2 Skalle sø (HRS, GM)

Storpiber (*Anthus richardi*): 10020

En observation: 25/9 1 Tipperne (T)

Årsfordeling:	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
	1	3	1	1	4-5	0	1

Skovpiber (*Anthus trivialis*): 10090

Største observation(er): 3/5 20r Stoubæk krat (LN)

Årets første: 19/4 1 Vind hede (LH)

Årets sidste: 10/10 1 Lyngvig fyr (KEK)

Engpiber (*Anthus pratensis*): 10110

Største observation(er): 28/9 2100s Nørre lyngvig (UEM)

Yngleoplysninger: 20-30 par Sønderlem vig (HRS), 3-4 par Geddal enge (HRS) samt mindst 1 par ved vådområdet omkring Handbjerg (HRS)

Bjergpiber (*Anthus spinoletta*): 10140

1 fund: 25/11 1 Tipperne (HKN). Godkendt af SU. Blot det andet fund i amtet. Første fund var 25/3 1990 1 Værmengene.

Skærpiber (*Anthus petrosus*): 10141

Yngleoplysninger: Et muligt ynglepar blev registreret 3/5 ved Thorsminde (EØ)

Max tal fra de bedste lokaliteter:

Bovbjerg	4/4	8	(OA)
Ringkøbing ny havn	4/10	16	(JRN)
Hvide Sande	12/10	6	(JHK)
Værmengene	13/10	5	(OA)
Tipperne	17/3	74	(T)
Vejlbý	14/10	10	(KKN)
Langerhuse	18/10	11	(KKN)
Haboøre tange	25/10	10	(KKN)
Thorsminde	9/11	6	(GTA)

Andre lokaliteter: Skjern å udmunding, Lyngvig fyr, Plet- og Sønderholm enge, Sønderlem vig, Geddal enge.

Månedfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
7	2	7	12	2	0	0	1	4	133	9	1

Almindelig Gul Vipstjert (*Motacilla flava flava*): 10170

Yngleoplysninger: 15-20 par Værneengene (OA), 2-3 par Sønderlem vig (HRS), 0-1 par Geddal enge (HRS)

Max tal fra de bedste lokaliteter:

Værneengene	17/6	20	(OA)
Bøvling klit	29/6	6	(LN)
Sønderlem vig	29/6	5	(HRS, HWJ)
Skjern å og enge	4/8	20	(KEK)
Tipperne	16/8	53	(T)
Harboøre tange	31/8	10	(KKN)

Årets første: 27/4 1 Stadil fjord (LH)

Årets sidste: 19/10 1 Langerhuse (KKN)

Nordlig Gul Vipstjert (*Motacilla flava thunbergi*): 10173

I maj måned oplevede vi en mindre invasion startende fra d. 8/5 hvor 22 observeredes på Geddal enge (GTW, GTA). Tre dage senere d. 11/5 blev der set 69 ved Kilen nær Struer (AKV), 6 ved Sønderlem vig (PP) samt 38 på Geddal enge (PP). Ved Langerhuse sås 6 d. 13/5 (HRS,GM), ved Tipperne 1 d. 15/5 (T) og på Værneengene 30 d. 18/5 (MBA). Herefter er der ingen observationer indtil d. 31/5 hvor der blev set 3 ved Bøvbjerg (OA). Der er formodentlig tale om mindst 120-150 eksemplarer.

Bjergvipstjert (*Motacilla cinerea*): 10190

Yngleoplysninger: 1-2 par Søndermølle (UCV), 1 par i redekasse i Clasonsberg (FT), 1 par v/ mølledam i Skarrild (FT), 2 par Ven dambrug (HWJ), 1 par v/ vandhul i Herning 500m nord for gymnasiet (UCV), 2 par Anlægget i Holstebro (PP), 2 par Storåen og ådal (PP), 1 par rensningsanlægget i Holstebro (HWJ)

Andre lokaliteter med observationer fra yngleperioden: Lilleå og ådal, Brohus dambrug v/ Fuglkær å, Borris, dambrug v/ Nybro, Fjederholt å og ådal, Bundsbæk mølle, Hover dambrug, Vandkraftsøen, Kvistrup mølle, Kilen, Søby sø området, Ringkøbing, Lyngvig fyr

Lokaliteter med observationer udenfor yngleperioden: Hemmet, Hvide Sande, Borbjerg møllesø, Lyngvig fyr, Søndermølle, Herning v/ rensningsanlægget, Ven dambrug

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*): 10200

Største observation(er): 2/4 22 Bøvling fjord (OA), 19/8 40 Sønderlem vig (HRS), 31/8 25 Harboøre tange (KKN), 7/10 29 Halby (OA)

Årets første: 1/3 1 Langerhuse (KKN)

Årets sidste: 1/11 1 Hvide Sande (HKN)

En enkelt fugl har dog tilsyneladende overvintret, idet den jævnligt blev set hele december måned ved Bilka i Holstebro (PF)

Sorttrygget Hvid Vipstjert (*Motacilla alba yarrellii*): 10202

7-8 fugle set. **Alle observationer nævnes:** 17/3 1 Tipperne (T), 17/3 og 19/3 1 Værneengene (OA,HKN), 28/3 1 Thyborøn (DFL), 1/4 1 Værneengene (OA), 27/4 1 Vest Stadil fjord (FH), 17/5 Harboøre by (KKN), 15/8 1 Harboøre tange (KKN)

Silkehale (*Bombicilla garrulus*): 10480

Alle observationer nævnes: 17/4 1 Hvide Sande (EE), 15/11 2 Holstebro (AKV), 17/11 1 Sevel (LN), 25/11 1 Ringkøbing (EE), 30/11 25 Holstebro (HWJ), 1/12 1 Ringkøbing (EE)

Vandstær (*Cinclus cinclus*): 10500

Alle observationer nævnes: 2-24/1 3-4 Stryget Holstebro (HWJ), 10-30/1 1 Ven dambrug (HWJ), 26/1 1 Nybro v/ Storåen (OO), 28/1 1 Hover å og ådal (JB), 1/2 1 Hove å og ådal (UEM), 14/2 3 Vandkraftsøen (LN), 2/3 2 Hover å og ådal (JB), 17/3 1 Storeåen og ådal (LH), 19/11 1 Storeåen og ådal (LH), 29/11 1 Klosterheden (OA), 10/12 1 Herningsholm å og ådal (SEE), 10-17/12 1 Flynderå v/ Klosterheden (JN), 18/12 2 Store Ryde mølle (PF)

Månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
15	4	3	0	0	0	0	0	0	0	2	5

Nattergal (*Luscinia luscinia*): 11030

Ca. 20 forskellige fugle. **Alle observationer nævnes:**

22/5 1 Tipperne (T), 23-24/5 1 Gimsing (KJ), 27/5 5 Borbjerg møllesø (LN), 27/5 3 Store Ryde mølle (LN), 29/5 3sy Remme mose (PP), 31/5 1 Remme mose (CL), 31/5 3 Brøndbæk enge (LN), 1/6 1sy Borris hede (OO, LN), 5/6 1sy Tanderup kær (PP), 12/6 1 Kærgårdsmølle (JN), 13/6 1 Møborg (JN), 14/6 2sy Borbjerg møllesø (PP), 16/6 1sy Mejrup v/ Storeåen og ådal (PP), 17/6 1sy Remme mose (PP)

Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros*): 11210

Yngleoplysninger: 1 par Tømmergården i Aulum. Både han og hun set med føde i næbbet (OO), 1 par Truelsensvej i Herning (CL),

Årets første: 1/4 1 Tipperne (T)

Årets sidste: 14/10 1 Lyngvig fyr (JHK)

Andre lokaliteter med observationer af 1-2 fugle: Fasterholt, Genbrugspladsen Ringkøbing, Det kristne gymnasium Ringkøbing, Stamped Elektro Ringkøbing, Nordhavnen Hvide Sande, Brandstationen Hvide Sande, Sunds, Lemvig, Harboøre by, Hemmet

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*): 11220

Yngleoplysninger: 1 par Stjernehuset i Nordre Feldborg plantage. Både han og hun set med føde i næbbet (OO), 3 par Hoverdal plantage. Ynglede i lavt fyrrekrat (JB)

Årets første: 27/4 1 Søndervig (EE)

Årets sidste: 31/8 1 Harboøre tange (KKN)

Andre lokaliteter med observationer af 1-3 fugle: Vest Stadil fjord, Kølkær enge, Stoudbæk klit, Indfjorden, Kleppen, Sahl Hvilehjem, Borris hede, Harboøre by, Nørre lyngvig

Bynkefugl (*Saxicola rubetra*): 11370

Yngleoplysninger: 6-10 par Sønderlem vig (HRS, HWJ), 1-2 par Helle sø (HRS), 1 par i 1 par Stubbergård sø (LN)

Årets første: 27/4 1 Vest Stadil fjord (OA)

Årets sidste: 14/9 8 Skjern å udmunding (MBA)

Andre lokaliteter med observationer af 1-8 fugle: Værneengene, Skalle sø, Lillesø i Sdr. Feldborg plantage, Søndermølle, Harboøre tange, Indfjorden

Sortstrubet Bynkefugl (*Saxicola torquata*): 11390

Alle observationer nævnes: 8/3 1 Søndervig (EE), 9-11/3 2 Vest Stadil fjord (EE), 13/3 2 Vest Stadil fjord (SEP, UEM), 15/3 1 Vest Stadil fjord (UEM), 28/3 1 Bjålum klit (KO), 31/3 1 Tipperne (T), 9/4 1 Tipperne (T), 27/9 2 Husby klit (JN), 7/10 1 Vest Stadil fjord (OA via Jesper Madsen Kalø)

Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*): 11460

Største observation(er): 19/8 37 Harboøre tange (V)

Årets første: 13/3 2 Vest Stadil fjord (UEM, SEP)

Årets sidste: 11/10 2 Vest Stadil fjord (OA)

Ringdrossel (*Turdus torquatus*): 11860

1997 kom næsten op på niveau med rekordåret 1992. Værneengene og Tipperne viste sig som de bedste lokaliteter. Sammenlagt tegner disse sig for ¾ af alle observationerne.

Årsfordeling:

1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
149	223	48	43	39	112	181

Største observation(er): 20/4 5 Sønder lyngvig (EE), 22/4 6 Holmsland (EE), 24/4 64 Tipperne (T), 24/4 27 Værneengene (JRP, HKN), 25/4 14 Søndervig (EE)

Forårets første: 8/4 1 Vejby (OA)

Forårets sidste: 8/5 1 Sønderlem vig (GTW, GTA)

Efterårets første: 25/9 1 Nørre lyngvig (HKN)

Efterårets sidste: 19/10 1 Nørre lyngvig (EE)

Andre lokaliteter med observationer af 1-2 fugle: Storeåen og ådal, Stubbergård sø, Fjand, Bundsbæk mølle, Vind hede, Rindum, Lem, Falen

Månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	0	0	166	12	0	0	0	2	1	0	0

Sjagger (*Turdus pilaris*): 11980

Største observation(er): 20/1 510 Harboøre tange (V), 8/4 340 Stadil fjord (OA), 16/4 260 Vind hede (HWJ, GTA), 20/4 250 Grønbjerg (LH), 25/10 150 Spjald (LH)

To observationer kan tyde på yngleaktivitet: 31/5 2 v/ bro over Vorgod å syd for Timring (OO), 5/6 1 Brejninggård v/ Brejning (LH)

Forårets sidste trækobservation: 3/5 51 Vest Stadil fjord (KEK)

Efterårets første trækobservation: 17/10 50 Stadil fjord (GTA)

Månedsfordeling:

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
594	0	0	1445	53	1	0	0	0	215	1	0

Sangdrossel (*Turdus philomelos*): 12000

Årets første: 26/2 1 Værneengene (HKN)

Årets sidste: 16/10 2 Lyngvig fyr (JHK)

Græshoppesanger (*Locustella naevia*): 12360

Atter et år der viser stabilitet for arten i amtet, med 15-16 syngende fugle på 7 lokaliteter. Årets første fugl er 8/5 1 sy. Borris hede (OO, LN). Der er igen flest iagttagelser fra Sønderlem vig. Max. på lokaliteten er 4/6 4 (HRS, LN). Der formodes at yngle 2-4 par her. Øvrige registreringer: 10/5 + 15/5 + 29/7 1-2 fugle Skjern å-munding (MBA, TM), 15/5 1 Hemmet havn (MBA), 18/5 1 enge mellem Hemmet og Sdr. Vium (MBA), 24/5 3 Skjern enge (FT), 3-4/6 1 Slagtersøen, Ringkøbing (UEM; SEP), 13-23/6 1 Tipperne (T). Det er bemærkelsesværdigt at der ingen iagttagelser er fra indlandet, eksempelvis langs åerne.

Savisanger (*Locustella Lusciniodes*): 12380

Slet ingen iagttagelser i 1997!, hvilket ikke er sket siden 1988. De sidste 5 års observationer er som følger. 1992: 2, 1993: 1, 1994: 2, 1995: 6-7, 1996: 3. Var årsagen manglende sydlige vinde i foråret eller er vi begyndt at gå tidligere i seng i våren?

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*): 12340

Årets første sivsangere var 26/4 1 Skjern å-munding (HRS, LN, PP) og 29/4 5 Tipperne (T), hvilket er det normale ankomst tidspunkt. Mange fugle optalt på Tipperne max. antal 30/5 79 (T). Også optælling 29/6 15 Sønderlem Vig (HRS, HWJ) skal nævnes. Ingen indlandsiagttagelser. De sidste fugle takker af 3/9 Tipperne (T).

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*): 12500

Et lidt sløjt år for arten, med 20-22 fugle på 11 lokaliteter rundt omkring i amtet. De største lokaliteter er: 1/6 5 Storå-dalen ved Ikast, hvor der var 4-5 syngende fugle inden for 1 km (BD). 14/6 4 Borbjerg møllesø (PP) og 11/6 3 Sønderlem Vig (LN). Øvrige lokaliteter med 1-2 fugle: 31/5 2 og 17/6 1 Sikæst/Remme mose (CL, PP), 31/5 1 Timring (OO), 4-5/6 1 Gimsing (KJ), 5/6 1 Feldbæk, Spjald (LH), 5/6 1 Abild å (LH), 7/6 1 Ringkøbing (SEP), 16/6 1 Storåen v./ Mejrup (PP), 19/6 1 Bækmarksbro (OA)

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaecus*): 12510

Ankomst på normal tidspunkt 27/4 1 Stadil fjord (LH). De største optællinger/lokaliteter er 13/6 25 Tipperne (T) og 29/6 13 Sønderlem Vig (HRS, HWJ). Sidste fugle var 11/9 + 15/9 1 Tipperne (T).

Gulbug (*Hippolais iceterina*): 12590

Først iagttagelser er 14/5 + 16/5 + 17/5 1 Tipperne (T), hvilket må siges at være det normale ankomst-tidspunkt. De sidste fugle blev 13/8 1 Harboøre tange (KKN) og 1/9 1 Tipperne (T).

Gærdesanger (*Sylvia curruca*): 12470

Ankomst en uge senere end normalt. Årets første var 3/5 1 Stoubæk krat (LN) og 6/5 1 Sevel (LN). Største iagttagelse 13/5 5 Harboøre tange (HRS,GM). Sidste fugl var noget sent, nemlig 11/10 1 Hvide Sande (EE).

Tornsanger (*Sylvia communis*): 12750

En tendens til lidt senere ankomst end normalt for flere af sangerne, således også Tornsanger hvor den første registreredes 8/5 1 Sønderlem vig (GTW,GTA), 11/5 2 Færøen + 2 Fjandø (OA). Største iagttagelse/optælling var 1/6 11 Nymindestrømmen (OA). 20/9 1 Grønbjerg (LH) er sidste registrerede.

Havesanger (*Sylvia borin*): 12760

Ikke mange indsendte ! 11/5 1 henholdsvis Kleppen GM) og Indfjorden (OA) var årets første. 18/9 2 Tipperne (T) slutter året af.

Munk (*Sylvia atricapilla*): 12770

I 1997 ingen januar-marts iagttagelser, men i 2. Halvår var der igen nogle sene vinteriagttagelser, således 9/11 1 hun + 25/11 1 han Glentevej, Ringkøbing (ET) og 3/12 blev 1 han + 1 IK ringmærket i have, Ellebæk, Holstebro (PF). De første trækere sås 26/4 1 Skjern å-munding (HRS,LN,PP) og 26/4 2 Tipperne (T). Største tal 5/6 5 Husby klitplantage (OA) og 9/10 6 Tipperne (T)

Fuglekongesanger (*Phylloscopus proregulus*): 12770

Igen i år iagttagelse af denne lille nuttede sag fra Sibirien. Tid og sted er som sædvanlig, nemlig 1/11 1 Nr.Lyngvig fyr (EE,UEM,HKN). Fuglekongesanger er en meget sjælden fugl i Danmark og således også i amtet. Dette er kun den femte fugl i 90'erne. De øvrige var 1993 : 1 og 1996 : 3.

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*): 13080

Absolut bundrekord for denne skovens "klingende" mønt. Kun 4 iagttagelser er ikke meget !!! . Vi skal helt tilbage til 1984 for at finde et år med færre registreringer i Sandeviften. Alle nævnes : 8/5 1 Fjandø havn (FH), 17/5 1 Stenholt skov (BD), 5/6 Husby klitplantage (OA), 7/6 1 Scuberts plantage (SEP).

Gransanger (*Phylloscopus collybita*): 13110

Igen i år mange indsendelser af Gransanger, som jo er den første sanger der vender tilbage fra lunere himmelstrøg, således er første iagttagelse i 1997 også temmelig tidlig 15/3 1 Bjålum klit (OA) og herefter 24-25/3 2+1 Tipperne (T). Fra 7/4 til 12/4 er der flere første gangs registreringer rundt i amtet. Største tal /lokalitet var 28/5 7 Husby klitplantage (OA), 12/4 5 Ndr. Feldborg plantage (OO). Sidste fugl 26/10 1 Harboøre (KKN).

Total: 89

Indsendere: 11

Sibirisk Gransanger (*Phylloscopus collybita tristis*): 13113

En enkelt observation + ringmærkning af en meget sjælden sanger fra Rusland, som er fløjet i den forkerte retning, idet arten overvintrer i Himalaya og Sydvestasien. 8/11 1 Søndervig (EE). Foregående to registrering i amtet var oktober 1994 og november 1987.

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*): 13120

Ankomst som normalt ultimo april, med første gangs iagttagelse 20/4 1 Lyne (GM). 25/4 6 Tipperne (T) og 26/4 15 Værnengene (OA) m.fl. tyder på at løvsangeren for alvor er dumpet ned omkring dette tidspunkt. Største iagttagelser : 11/5 15 Fjandø (OA), 3/5 12 Stoubæk krat (LN). Den sidste fugl i amtet blev set 3/10 1 Nr. Lyngvig (EE).

Fuglekonge (*Regulus regulus*): 13140

Ikke mange iagttagelser indsendt. En enkelt skal nævnes 30/9 20 Hjem hede (HRS)

Rødtoppet Fuglekonge (*Regulus ignicapillus*): 13150

En enkelt forårsagttagelse af Rødtoppet Fuglekonge 8/4 1 Tipperne (T). I 1996 blev der set 5 fugle, i 1995 3 fugle, i 1994 4 fugle og i 1993 1-2 fugle.

Grå Fluesnapper (*Muscicapa striata*): 13350

Årets første var 11/5 1 henholdsvis ved Indfjorden og ved Fjandø (OA). Største iagttagelse er 17/5 3 Tipperne (T) og 18/5 3 Sdr. Feldborg plantage (OO). Yngleagttagelser : 8/7 1 par Bur (OA) Sidste fugl : 18/9 1 Tipperne (T)

Lille Fluesnapper (*Ficedula parva*): 13430

Der blev i 1997 set hele 3-4 Små Fluesnappere, hvilket er det næststørste antal i Årsrapportens tid. Højeste var 1982, med 5 iagttagelser. Arten er i de sidste 5 år kun set 1 gang i 1994 og 1 gang i 1995, så bestemt en sjælden fugl i amtet. Observationerne nævnes her : 13/5 1 syngende Kleppen (GM), 25-27/9 1 IK Nr. Lyngvig (HKN,PKR,EE,UEM) og 1/11 1-2 Nr. Lyngvig fyr (UEM,EE,HKN).

Broget Fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*): 13490

Årets første fugle var 29/4 1 Harboøre (HKN) og 30/4 1 han Hemmet (MBA). Ingen deciderede yngleforekomster, men flere observationer af syngende hanner fra Stenholt skov 4/6 2 og 14/6 2 (BD), kunne nemt være ynglefugle. Sidste observation var 15/9 2 Tipperne (T).

Skægmejse (*Panurus biarmicus*): 13640

Overdeligt mange iagttagelser af skægmejse i alle årets måneder og arten har antagelig allerede overvundet det forrige års hårde vinter. Der er observationer fra alle vigtige fjordområder, dog må der absolut være flere ved Nissum fjord.

		Y-par				Max-tal		Observatør				
Vonå og ådal						2		(EE)				
Tipperne		+				18		(T)				
Skjern å-munding (Poldene)		+				23		(TM)				
Halby						2		(ET)				
Hindø			+			6		(UEM)				
Vest Stadil fjord						6		(EE)				
Husby sø			+			3		(SEP)				
Indfjorden						1		(IF)				
Geddal enge						min. 4		(HRS)				
Sønderlem Vig			+			18		(LN,UCV)				
Månedstal	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
	2	2	8	14	16	10	42	38	14	58	22	5

Halemejse (*Aegithalos caudatus*): 14370

På niveau med sidste år. Flere af lokaliteterne er også gangangere fra år til år. Alle iagttagelser nævnes: 14/1 8 Arnborg (PP), 30/4 1 par m.redemateriale i næbet Sønderlem Vig (HRS,HWJ), 12/9 7 Stubbergård sø (LN), 7/10 8 Haderup (HS), 4/12 2 Stoubæk krat (GTA), 11/12 9 Arnborg (PP), 27/12 6 Flynder sø (HRS,LN). De 8 fugle fra Haderup blev bestemt til sydlig race. Det kunne være interessant at få flere af observationerne racebestemt, hvis det er muligt.

Sumpmejse (*Parus palustris*): 14400

Iagttagelser rundt omkring fra amtet. Ynglepar: 1/6 1 par Ringkøbing (UEM), 1/6 1 par i redekasse på Borris hede. Maximum tal fra de forskellige lokaliteter nævnes: 4/1+ 26/12 2 Hodsager (GTA), 4/1 2 Nørre Vosborg (SJ,OA,PP,LH), 9/3 2 Gjøven,Sevel, 4/1 Vemb (OA), 11/5 1 Kilen (AKV), 16/9 1 Sønderlem Vig (HRS,LN).

Total: 15 Indsendere: 10 Lokalteter: 8

Blåmejse (*Parus caeruleus*): 14620

Flere flokke på Tipperne således 7/1 52, 13/2 30 og igen i efterår/vinter 28/11 20 og 7/12 20 (T). Eneste optælling er 1/5 10 Præstegårdsskoven (LN). På Borris Hede optåles 1/6 5 par i redekasser:

Total: 336 Indsendere: 7

Musvit (*Parus major*): 14640

På Borris hede var der 1/6 75 par Musvitter i redekasser rundt på terrænet (OO).

Spætmejse (*Sitta europaea*): 14790

Knap så mange iagttagelser, som de foregående år. Skyldes måske at der næsten ingen registreringer er fra løvskovene i Struer området, som jo har bidraget ganske væsentligt tidligere.

Sikre ynglesteder: 1 par Anlægget + 1 par Amtmandens have begge Ringkøbing (EE,UEM), 2-4 par Borris (ATJ), 1 par Clasonsborg (FT), 1 par Skarrild (FT).

Indikere også yngleområde: 11/4 3 Holstebro (PP), 10/4 2 Volstrup skov (EØ), 29/4 3 Præstegårdsskoven (LN), 1/5 1 Rydhave skov (LN), 13/5 1 Lemvig (AKV), 31/5 2 Stoubæk krat (EØ), 20/6 2 Engesvang (KM).

Øvrige lokaliteter med 1-2 fugle: Nørre Vosborg, Gjøven,Sevel, Ikast, Aulum, Hoverdal.

Total: 40 Indsendere: 11 Lokalteter: 16

Træløber (*Certhia familiaris*): 14860

Bestanden ligger på et stabilt niveau, måske med en svag stigende tendens, idet arten bliver set på nye lokaliteter, hvorfra den ikke tidligere er blevet iagttaget. Iagttagelser i yngleperioden er som følger:

6/5 1 Gindeskov krat (OO,EØ), 14/5 2 Skarrild (FT), 24/5 2 Clasonsborg (FT), 25/5 2 Borbjerg Holmgård (LN), 25/5 + 4/6 2 Stenholt skov (BD), 25/5 Hoverdal (UEM), 25/5 1 Husby klitplantage (EE), 31/5 Stoubæk krat (EØ). Øvrige lokaliteter, hvoraf flere antagelig er y-lokaliteter: 1-2 fugle hvert sted. Gjøven,Sevel (HRS), Ndr.Feldborg plantage (HWJ,OO), Volstrup skov (EØ), Gosmer egekrat (PP,LH), Klosterheden (HWJ).

Total: 28 Indsendere: 13 Lokalteter: 13

Pungmejse (*Remiz pendulinus*): 14900

Årets første fugle var 26/4 2 Skjern enge ved pumpestation N. (MBA) og 3 ved Skjern å-munding (HRS, LN,PP,MBA). 2 stedet er der fundet reder. Således 24/5 3 fugle Skjern enge. Et par var i gang med at bygge på en rede. En fremmed han kommer til, men bliver jaget væk. Senere på sommeren bliver stedet atter besøgt og da havde reden et rør, hvilket tyder på at der har været ynglet i den (FT). 25/5 1 + 31/5 3 Nørresø (UEM,EE,JB). 1 par redebyggende. Alle årets observationer er fra disse 2-3 lokaliteter. De ikke nævnte observationer er 8/5 3 Skjern å-munding (HWJ), 14/5 1 Nørresø (EE), 12/7 1 Skjern å-munding (MBA).

Total: 8 Indsendere: 9 Lokalteter: 2-3

Pirol (*Oriolus oriolus*): 15080

Der er i alt indsendt 2 observationer: 11/5 1 gul ♂ Værmengene (MBA) og 8/6 1 2K ♂ Søndervig (UEM,EE). Sidste år var der slet ingen iagttagelser i amtet.

Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*): 15150

Årets første: 8/5 Sønderlem Vig (GTW,GTA).

Årets sidste: 26/7 10 ved Stubbergård Sø (LN).

Mulige ynglepar: Ndr. Feldborg 1 par (HWJ), Borris Hede 6 par (EØ,LN,JC) og sikre ynglepar er obs. ved Stubbergård Sø 2 par med hver 3 unger (LN).

Antallet er meget stabilt og der er en tydelig koncentration på Borris Hede og ved Stubbergård Sø.

Total: 54 Indsendere: 16 Lokalteter: 15

Stor Tornskade (*Lanius excubitor*): 15200

De seneste års tendenser fortsætter – flest obs. af vinterfugle og meget få af eventuelle ynglepar. Eneste lokalitet med mulige ynglepar er Borris Hede med 4 par (EØ, LN, OO, JC). Der er ingen obs. på andre lokaliteter i yngleperioden.

Total: 46 Indsendere: 17 Lokalteter: 12

Skovskade (*Garrulus glandaris*): 15390

Ingen indsendte flokobservationer. Største obs. Sønderlem Vig 4 12/4 (LN).

Husskade (*Pica pica*): 15490

Største indsendte flok er d. 31/10 16 i Ikast (IG).

Nøddekrige (*Nucifraga caryovatactes*): 15570

Der har i år været pænt med obs.. Alle iagttagelser nævnes: 29/9 1 Sevel (LN), 2/10, 3/10 1 Ikast (BD), 6/10 3 Ikast (BD), 18/10 2 Holstebro (KJØ), 25/10 1 Ikast (JØO), 28/10 1 Holstebro (KJØ), 1/11 2 Ikast (JØO), 17/11 1 Ikast (NPB) og 25-29/11 1 Engesvang (KM).

Total: 14 Indsendere: 6 Lokalteter: 4

Allike (*Corvus monedula*): 15600

Største indsendte flok er 14/10 560 ved Nr. Lyngvig (GM).

Råge (*Corvus frugilegus*): 15630

Eneste indsendte redeoptælling: 900 fugle og 459 reder i anlægget på vestsiden af Lemvig (AKV).

Sortkrage (*Corvus corone corene*): 15671

Største flokiagttagelse: 26/10 8 Langerhuse (KKN).

Total: 27 Indsendere: 8 Lokalteter: 10

Gråkrage (*Corvus corone cornix*): 15673

Flokk > 200: 11/2 400 Skjern Enge (TM), 22/2 394 Sønderlem Vig (HRS), 29/1 237 Sønderlem Vig (HRS) og 17/12 235 Sønderlem Vig (HRS, LN).

Ravn (*Corvus corax*): 15720

Amtets bedste lokalitet er også dette år Søby Sø med 67 d. 31/5 (NPB). Der har ikke været tal fra Harrild Hede til sammeligning. Yngleobservationer: et par ved rede 10/4 Volstrup Skov (EØ), et par ved Gjøven set kredsede og ved rede (LN, HRS), 22/4 2 par ved Kølkeær (PP), 31/5 1 set ved rede (NPB).

Total: 151 Indsendere: 16 Lokalteter: 28

Stær (*Sturnus vulgaris*): 15820

Flokk > 5000: 17/10 15.000 Stadil fjord (GTA), så et dyk til 11/8 6000 Holmsland Klit (OA).

Der er i Aulum ringmærket i alt 98 unger fra 20 kuld i maj/juni (OO, NUP).

Total: 85.419 Indsendere: 20 Lokalteter: 27

Bogfinke (*Fringilla coelebs*): 16360

Største iagttagelse 8/4 315 Dybe (OA).

Bogfinke/Kvækerfinke (*Fringilla coelebs/montifringilla*): 16365

Alle blandede flokke nævnes: 6/4 400 Røjen (OO), 28/9 300 Linde (PP), 28/9 200 Sdr. Nissum (PP) og 9/10 200 Harboøre By (KKN).

Kvækerfinke (*Fringilla montifringilla*): 16380

Største iagttagelser 2/2 200 Hvidmose (GTA) og 2/12 500 Ilskov (PP).

Grønirisk (*Carduelis chloris*): 16490

Eneste større flok 21/11 130 Holstebro (LH).

Stillits (*Carduelis carduelis*): 16530

Næsten en fordobling af obs. fra sidste år med 48 observationer af 545 fugle.

Største obs blev jan-feb 100 Grønbjerg (LH) og 9/12 80 Sønderlem Vig (HRS).

Mulige ynglepar: et par 22/5 Sunds (PP), et par m. 2 juv. 26/5 Ikast (BD), et par 28/6 Geddal Enge (UCV) og 3 ad. + 3 juv. 12/8 Vemb (OA).

Grønsiken (*Carduelis spinus*): 16540

Største iagttagelse jan/febr. op til 100 sammen med Stillits og Gråsisken i Grønbjerg (LH).

Total: 473 Indsendere: 11 Lokalteter: 15

Tornirisk (*Carduelis canebina*): 16600

Årets første: 6/3 5 Årgab (OA).

Årets sidste: 16/10 17 Lyngvig fyr (JHK).

Største observationer: 28/9 1060s Lyngvig fyr (EE) og 7/10 500 Vest Stadil Fjord (OA).

Total: 2562 Indsendere: 13 Lokalteter: 16

Bjergirisk (*Carduelis flavirostris*): 16620

Max-tal fra indsendte lokaliteter:	Forår	Efterår	Observatør
Skjern Enge	26/4 30	200	(MBA,JHK)
Sønderlem Vig	16/2 116		(EØ,OO)
Årgab	22/3 750		(OA)
Ilskov		11/11 200	(PP)
Total: 2798	Indsendere: 14	Lokaliteter: 15	

Gråsisken (*Carduelis flammea*): 16630

Flokke > 50: jan/febr. 200 Grønbjerg (LH) sammen med stillits og grønsisken, 29/1 90 Sønderlem Vig (HRS,HWJ) og 23/1 70 Storeåen (HWJ).

Hvidvinget Korsnæb (*Loxia leucoptera*): 16650

2 observationer fra Klosterheden: 19/9 2 (AKV) og 27/9 2 (JN).

Lille Korsnæb (*Loxia curvirostra*): 16660

Et sandt boom af iagttagelser og antal. Flokke > 50: 14/10 > 60 Lyngvig fyr (GM), 15/10 115 Lyngvig fyr (JHK), 29/12 65 Abildå (LH).

Total: 709 Indsendere: 16 Lokaliteter: 22

Stor Korsnæb (*Loxia pytyopsittacus*): 16680

Alle obs. nævnes: 28/9 1 Skalle Sø (HRS,GM), 23/11 8 Klosterheden (JN), 2/12 2 Klosterheden (HWJ) og 29/12 1 Abildå (LH).

Total: 12 Indsendere: 5 Lokaliteter: 3

Karmindompap (*Carpodacus erythrinus*): 16790

Alle obs. nævnes: 21/5 1 Tipperne (T), 24/5 1 Hvide Sande (EE) og 20/7 5 Harboøre Tange (EE,UEM). Stort tilbagegang i iagttagelser!!

Total: 7 Indsendere: 3 Lokaliteter: 3

Dompap (*Pyrrhula pyrrhula*): 17100

Iagttagelser fra yngletiden: 20/5 4 Engesvang (KM), 29/5 4 Hodsager (GTA) og 23/7 3 Klosterheden (GTA).

11/9 blev set 4 juv. ved foderbræt Engesvang (KM).

Total: 115 Indsendere: 16 Lokaliteter: 23

Kernebidder (*Coccothraustes coccothraustes*): 17170

Mulige ynglepar: 20/5 4 Engesvang (KM).

Total: 59 Indsendere: 16 Lokaliteter: 21

Laplandsværting (*Calcarius lapponicus*): 18470

Nu går det helt galt. 1994 var der 210 iagttagelser, i 1995 49, i 1996 23 og nu 1997 kun 9.

Største flok (eneste flok): 15/10 6 Harboøre Tange (AKV).

Total: 9 Indsendere: 3 Lokaliteter: 4

Snespurv (*Plectrophenax nivalis*): 18500

Forårets sidste: 4/4 2 Bovbjerg (OA).

Efterårets første: 13/9 1 Lørre Lyngvig (KEK,EE).

Største forårsflok: 9/1 125 Skjern Enge (OA).

Største efterårsflok: 25/10 95 Harboøre Tange (KKN).

Total: 933 Indsendere: 20 Lokaliteter: 28

Gulspurv (*Emberiza citrinella*): 18570

Største flok: 28/12 200 Vind Plantage (GTA).

Mindre flokke: 15/11 70 Vest Stadil Fjord (OA,KEK), 1/12 45 og 4/12 60 Vest Stadil Fjord (OA), 9/12 40 Sønderlem Vig (HRS), 26/12 50 Sdr. Nissum (OA,PP) og 27/12 50 Vejlbj (OA).

Total: 606 Indsendere: 13 Lokaliteter: 9

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*): 18770

En enkelt vinteriagttagelse 1/12 1 Vest Stadil Fjord (OA).

Største observationer: 29/6 29 Sønderlem Vig (HRS, HWJ) og 28/9 21 Sønderlem Vig (GTA, GTW).

Total: 125 Indsendere: 8 Lokaliteter: 13

Kornværting (*Miliaria calandra*): 18820

Flokke > 200: 14/2 490 Plet Enge-Sønderholm Enge (KKN), 16/11 247 Plet Enge-Sønderholm Enge (KKN), 4/12 205 Vest Stadil Fjord (OA) og 16/12 460 Plet Enge-Sønderholm Enge (V).

Endnu et år med stor fremgang af iagttagelser (mere end fordobling af sidste år).

Total: 3992 Indsendere: 15 Lokaliteter: 24

05740 51 1

Egon Østergaard

Kirkestræde, 10, Hodsager

7490 Aulum

ISSN: 0108-9315
Postbesørgt blad
(7401 HRC)
Bladnr. 58520

Adresseliste på lokalbestyrelsen:

Egon Østergaard, Kirkestræde 10, Hodsager, 7490 Aulum, 97 476210 (Formand).
Erik Enevoldsen, Holmsland Klitvej 126, Søndervig, 6950 Ringkøbing, 97 339438 (kasserer).
Jette Clemmensen, Tjørnevej 3, 6880 Tarm, 97 372577.
Gert T. Andersen, Hovedgaden 3, Hodsager, 7490 Aulum, 97 476314.
Bo Daugård, Nygårds Alle 3, 7430 Ikast, 97 154690.
Gerner Majlandt, Bredgade 13A vær. 3 7600 Struer, 97 854174
Ole C. Olesen, Hirsevænget 4, 7490 Aulum, 97 473169.
Peter R. Pedersen, Skivevej 44 1.sal, 7500 Holstebro, 97 424019.
Kurt Mikkelsen, Frederiksgade 16, 7620 Lemvig, 97 811817

- KIKKERTER • FOTOUdstyr
- BILLEDER • VIDEOdstyr

SWAROVSKI

Swarovski spotingscope giver de bedste resultater, høj opløsningssevne, bemærk vandtæt, aldrig kondens i kikkerten.

Få et godt tilbud på **SWAROVSKI** håndkikkerter

FOCUS CLASSIC

Den helt rigtige fugle-kikkert, letvægts model High eyepoint, fully multicoated optik.

**SE VESTJYLLANDS BEDSTE KIKKERTUDVALG OG FÅ GODE RÅD
HOS**

Aulum Foto – Video

Danmarksgade 1 – 7490 Aulum – Giro 7 11 94 37
Tlf. 97 47 25 22 – Fax 97 47 37 94